

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan s jutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Pomen velesejma za naše gospodarstvo

Zopet se odpirajo vrata ljubljanskega velesejma, in je letošnja prireditev že XII. vzorčni velesejem v Ljubljani. Ne štejemo pa tu še jesenskih prireditev, ki pa imajo bolj značaj kulturne in splošne razstave, dočim ima spomladna prireditev predvsem trgovski značaj.

Slovenci smo prvi v Jugoslaviji spoznali, kako potrebni smo gospodarske osamosvojitve. Med institucijami, ki smo jih ustvarili v ta namen, gotovo ni najzadnji ljubljanski velesejem. Vsa povojna leta vrši ljubljanski velesejem smoteno in obsežno propagando za prodajo naših izdelkov v druge pokrajine ter v odlični meri posreduje v zunanji trgovini.

Danes govoriti o pomenu in uspehih ljubljanskega velesejma ni potrebno. Tudi Ljubljana se zaveda, kaj je zanj velesejem in odveč bi bilo, govoriti tudi o upravičenosti dosedanjih in bodočih prireditev. Zdi se nam pa potrebno ob tej priliki omeniti vlogo, ki naj jo ima naš velesejem v našem gospodarstvu.

Dejstvo je, da tvori naše slovensko gospodarstvo danes zaokroženo celoto. Iztrgati iz njega posamezne sestavne dele, bi pomenilo za dotične dele najmanj gospodarsko škodo, da ne rečemo, gospodarskega pogina. V desetletjih povojnega življenja smo doživeli že mnogo sprememb, toda vse nas še vedno bolj potrjujejo v tem našem mnenju. Zato moramo na vse slovenske gospodarske probleme gledati tudi s posebnega stališča, ker nas lahko neupoštevanje dejstva zaokroženosti slovenskega gospodarstva zavede v premišljevanja in ukrepe, ki bi slovenskemu gospodarstvu kot celoti škodovali.

S tega stališča presojamo tudi ljubljanski velesejem. Nikakor nečemo s tem zmanjšati pomena, ki ga ima ljubljanski velesejem za vse jugoslovansko narodno gospodarstvo. Saj je ravno ljubljanski velesejem najživejša vez naše trgovine, obrti in industrije z ostalimi deli države in mu pripada odlična naloga, pokazati pot do medsebojnega gospodarskega zblizanja. To mu priznavajo vse gospodarske institucije v ostalih pokrajinah države. Istočasno pa, ko je ljubljanski velesejem najživejša vez našega gospodarstva z gospodarstvom ostale države, je tudi velesejem ena izmed onih važnih naših institucij, ki kažejo naše gospodarsko udejstvovanje v najlepši luči. Velesejem je revija proizvodov naših rok, naših ljudi in naše obrtnosti. Ta revija se nam pokaže vsako leto spomladi in jeseni, kaže nam pa tudi, kje smo napredovali in česa nam še manjka. Zato moramo reči, da deluje velesejem tudi vzgojno v gospodarskem pomenu.

Se ena stvar je, ki daje poseben pečat delu ljubljanskega velesejma. Ljubljanski velesejem ni bil nikdar samo kupčijska zadeva. Vsako leto je iznajdljivost njegovih organizatorjev zajela eno ali več važnih panog našega kulturnega in ostalega narodovega življenja. Spominjamo samo na gozdarsko in lovsko razstavo, na lansko tujkoprometno razstavo. Ljubljanski velesejem hoče obseči vse panoge našega gospodarskega in ostalega udejstvovanja in zaradi tega postaja vedno bolj verna slika zaokroženosti našega gospodarstva in ostalega narodnega življenja.

Danes doživljamo v gospodarstvu težke čase. Ne samo pri nas, po vsem svetu, vsepovsod govore upravičeno o krizi. Da tako dalekosežne posledice krize vplivajo tudi na poslovanje vzorčnih velesejmov, je razumljivo. Vendar moramo kljub vsemu biti optimisti. V našem gospodarstvu zaenkrat še ne kaže dosti znakov na temeljito zboljšanje. Vendar moramo reči, da so že dani nekateri važni predpogoji za oživiljenje. Zaradi deviznih omejitev in krize so zaloge blaga v marsikaterih strokah padle na minimum. Gotovo pa je, da bo treba te zaloge tudi spolniti, če nečemo priti do najpogubnejšega zastopja. Zato kaže letošnji velesejem kupčijsko razmeroma dobro. Seveda je še mnogo faktorjev, ki nadalje poostrejujejo krizo, posebno na denarnem trgu. Danes nese edinole še kupčija proti gotovini. Opažamo pa tudi tendenco k omejevanju prekomernega kreditiranja, ki je zadnje čase zavzelo že nevaren obseg. Vse kaže, da se je kredit le preveč bohotno razpasel in da je nujno morala nastopiti reakcija.

Omenili smo že, da na denarnem trgu razmere niso baš rožnate. Toda zavedati se moramo, da je naše gospodarstvo predvsem kreditno gospodarstvo, ki sloni na zaupanju. V tem oziru je naše gospodarstvo veliko naprednejše kot v ostalih pokrajinah države, saj imamo dobro bankarstvo, lepo število regulativnih hranilnic in gosto razporedeno mrežo predvsem kreditnega zadruštva. To obsežno in mogočno zgradbo našega kreditnega gospodarstva smo si gradili desetletja in danes ni čas za demontiranje. Zavedati se moramo, da smo tudi v denarno-kreditnem pogledu gospodarstva celota in da morajo v slučaju škode za posamezne dele nastati škode tudi za ostale dele. Stremeti moramo za tem, da si sedanjio organizacijo ohranimo in še celo okrepimo, kajti vsa naša gospodarska osamosvojitev temelji na tem. Danes je treba gledati na to, da si ohranimo vse naše institucije, ki bi lahko trpele zaradi gospodarske krize.

Dejstvo je, da je med institucijami, katere moramo ohraniti in skrbno negovati, tudi ljub-

London, 3. junija. Anglija in Amerika s strahom gledata na konstantno padanje cen sirovin in drugih produktov, ki jih proizvajata, in sta se že dalj časa razgovarjali, da bi se sklicala svetovna gospodarska konferenca, ki naj bi stabilizirala svetovne cene. Obe vladi sta se zdaj tudi v resnici sporazumeli glede take konference, ki naj bi se vršila v Londonu.

MacDonald si je izmislil novo konferenco

Javnost je napoved te konference sprejela zelo pesimistično. Ljudje se sprašujejo, čemu konferenca za konferenco, od katerih se je do sedaj še vsaka končala z negativnim rezultatom. Zlasti se je žuditi napovedi nove konference, ko ves svet pričakuje konference v Lausanneu, ki se ima sestati v štirinajstih dneh in ki ima rešiti eno najvažnejših gospodarskih vprašanj, to je reparacije. Vrh tega se ima nadaljevati razorožitelna konferenca v Ženevi, potem pa se zbere predstavniki angleških dominionov v Ottawi, kjer se bo tudi razpravljalo o gospodarskih problemih. Zato je popolnoma razumljivo, če se javnost ne more navdušiti za novo konferenco, za katero je dal iniciativo MacDonald, ki itak preveč ljubi mednarodne konference, na katerih se mlati veliko prazne slamé, zrna pa do sedaj še ni bilo nobenega.

Egoistično stališče Amerikancev

Pesimizem glede nameravane svetovne gospodarske konference v Londonu je tem večji, ker je washingtonska vlada na to konferenco pristala samo pod pogojem, da se na tej konferenci ne bo obravnavalo vprašanje o reparacijah v zvezi s problemom brisanja vojnih dolgov, katere probleme ima po ameriškem naziranj rešiti reparacijska konferenca v Lozani, katere se Združene države severne Amerike ne bodo udeležile. Po pravici poudarja »Times« v uvodniku, da je smešno, pričakovati, da bi se mogle svetovne cene sirovin stabilizirati, kakor to Amerika v prvi vrsti želi, ako se istočasno in v blištni zvezi s tem ne reši problem mednarodnih dolgov. Anglija in Amerika sta prišli zadnje čase na idejo, da bi se funt in dolar spojila, da bi se na ta način svetovna valu-

tarna politika stabilizirala. Toda taka stabilizacija je popolnoma izključena, ako se ne reši tisto vprašanje, kojega rešitvi se Amerika najbolj izogiba, namreč vprašanje, ki se ne da rešiti drugače, kakor da se z eno črto izbrišejo vsi dolгови, ki jih ima Evropa zaradi svetovne vojne v Ameriki.

Kaj se bo sklenilo v Lausanni?

Gospodarska svetovna konferenca v Londonu bi se torej sklicala po lozanski konferenci. O lozanski konferenci pa je že danes gotovo, da reparacijskega problema ne bo mogla rešiti. Na ta negativen rezultat ne bo prav nič vplivala sprememba vlade v Nemčiji, zakaj v Nemčiji so vse stranke edine v tem, da nemški narod ne bo plačeval nobenih reparacij več. Tega stališča pa v Lozani von Papen ne bo zastopal ne z manjšo ne z večjo energijo, kakor bi ga bil Brüning. Zato lozanska konferenca ne bo mogla storiti ničesar drugega, kakor da podaljša reparacijski moratorij. Svetovna gospodarska konferenca pa se tudi ne bo mogla sklicati prej, nego se konča konferenca v Ottawi in pa nove volitve v ameriški parlament.

Ogromen program za londonsko konferenco

Pa tudi dnevni red gospodarske konference v Londonu je tako ogromen, da o kakšnem rezultatu v kratkem času ni mogoče govoriti. MacDonald in Stimson sta postavila med probleme mednarodne gospodarske konference: vprašanje zlate paritete; vpostavitve srebra kot denarnovalutarne edinice za mednarodno trgovino; koordinacija emisijskih bank vseh velisil; ustanovitve velike svetovne banke; uvedba nove denarne edinice za mednarodno trgovino itd. itd. Ameriška vlada smatra za poglavito nalogo londonske konference, da stabilizira ceno sirovin, zato da se prepreči nadaljnje padanje in morebiti doseže celo dvig na prejšnji nivo. Ekonomski pa pravijo, da bi poskus stabilizacije ali celo dviga cen, n. pr. žita, gumijs, kave, bombaža itd., imel dva rezultata: 1. ako se zviša njihova produkcijska cena, bi se zmanjšal njihov konsum; 2. ako se zviša dobiček njihove produkcije, bi se

pojaviła tendenca, da se zviša njišlov konsum. Znano pa je, da znižanje cen reducira produkte in njihovo produkcijo. Če ima kdo pred očmi te gospodarske dogme, se ne bo udaljal prevelikim iluzijam glede uspeha zamišljene gospot. konference.

Amerikanci pričakujejo čudežev

Ameriški demokratični tisk je za to konferenco čisto navdušen, nekateri listi so celo prepričani, da bo svetovna gospodarska konferenca prinesla svetu odrešenje, toda tudi v Ameriki ne manjka ekonomov, ki so prepričani, da nobena mednarodna konferenca ne bo rodila nobenega rezultata, ako se bo vprašanje reparacij, dolgov in razorožitve obravnavalo ločeno. Američani so seveda udajajo iluzijam, oziroma se oprijemajo vsake prilike za to, ker jih silno skrbi ogromni odtok zlata iz Amerike v Evropo. Ta odtok je dosegel sedaj vprav ogromne številke. Samo v mesecu maju je Amerika izgubila 221 milijonov dolarjev zlata, ki so ga ladje odpeljale v Evropo, največ v Francijo. Zlata rezerva USA je danes na 120 milijonov dolarjev nižja, nego je bila koncem oktobra lanskega leta, in 600 milijonov dolarjev nižja, nego je bila ob koncu maja preteklega leta. Američani upajo, da se bo ta odtok znatno znižal, ker je senat večeraj sprejel od Hooverja predlagane nove davke, ki bodo nekoliko zamašili primanjkljaj državnega proračuna. Američani mislijo tudi, da bodo proračun uravnesili, ne upoštevajoč 260 milijonov dolarjev, ki bi jih morala Amerika letos dobiti od evropskih držav kot ratu vojnega dolga. Trajno zboljšanje pa pričakujejo Američani sedaj od svetovne gospodarske konference.

Trezen angleški glas

Resni ljudje, ki realno mislijo, pa se pridružujejo uvodniku »Timesa«, ki med drugim piše: »Neprestane mednarodne konference bodo obstajale zmedo le še povečale, ako odgovorni državniiki ne bodo imeli veliko bolj jasne ideje, nego je imajo sedaj, kaj je treba ukreniti, in ako ne bodo imeli tudi trdne in dobre volje, da gospodarska in politična vprašanja sedanosti rešijo v resnici temeljito.«

Hindenburgovo pismo Brüningu

Berlin, 3. junija. AA. Državni predsednik Hindenburg je poslal odstopivšemu državnemu kanclerju dr. Brüningu pismo, ki v njem pravi med drugim:

Hudo mi je, da se moram od vas ločiti, saj sem v dveh letih najinega sodelovanja imel pogostokrat priliko spoznati in ceniti Vaš čisti značaj. Vaše obsežno znanje in Vašo nesebično predanost do prevzetih dolžnosti.

Izrekam Vam v imenu države in v svojem lastnem imenu prirsno zahvalo za vse, kar ste v teh dveh letih, bogatih na hudih pretresljajih in važnih odločitvah, storili za domovino.

Sodelovanja z Vami in Vaše osebe se bom vedno spominjal z največjim spoštovanjem.

Finančni položaj obupen

Berlin, 3. junija. AA. Uradne statistike kažejo, da se je gospodarski položaj Nemčije v zadnjih mesecih še poslabšal. Brezposelnost neprestano narašča, industrijska produkcija in poslovno življenje pa se od dne do dne krči. Padanje vrednosti tujih valut zaradi protekcionističnih odredb v večini držav katastrofalno učinkuje na nemško zunanjo trgovino.

Romuni ne znajo gospodariti

Prof. Rist predlaga kuratelo za državo

Belgrad, 3. jun. I. Današnji bukareštanski listi so dobesedno ponatisnili besedilo poročila, katerega je sestavil francoski profesor Charles Rist o finančnem položaju Romunije in ki je prav za prav dovel do poloma Jorgove vlade in do sedanje ministrske krize, ki postaja od dne do dne bolj državna kot pa politična kriza. V tem svojem poročilu navaja Rist, da je Romunija leta 1922 izdala preko 10 milijard lejev (3,5 milijard dinarjev) za pokritje raznih terjatev iz prejšnjih let in s tem ustvarila jasen položaj ter bi bila lahko nadaljevala v tem pravcu in vzdržala svoj proračun v ravnotežju, če bi znala gospodariti. Toda zgodilo se je ravno nasprotno. »Tri leta pozneje se zopet pokaže v romunskem proračunu nova vrzel, ki izkazuje 10 milijard lejev. Od kod ta strašen deficit? To prihaja od tega, pravi Rist, ker v Romuniji ne spoštuje nihče niti najbolj osnovnih predpisov knjigovodstva. Ministrstva so meni nič tebi nič izdajala več, kakor pa so znašali razpoložljivi krediti, izdajali so se križem državni boni. Država se je na goljufiv način s posojili polastila denarja javnih ustanov in njihovo premoženje razmetala. Poleg tega nihče v Romuniji ne ve, kdo izdatke ukazuje. V državnem knjigovodstvu vlada nepopisen nered, ker je vsako ministrstvo delalo, kakor je samo hotelo, in v vsakem ministristvu so zopet višji uradniki upravljali po svoje z državnim denarjem. V trenutku, nadaljuje profesor, ko država ni mogla več izplačevati niti svojih državnih uradnikov in nameščencev, se je spustila v konverzijo kmetijskih dolgov ter si naložila bremena, za katera je a priori vedela, da jih ne bo mogla nikdar prenesti.« Rist ugotavlja tudi nedostanke v plačevanju davkov. V Romuniji so povprečni davki mnogo nižji kakor v drugih državah, toda ker plačuje

davke le gotov majhen del ljudstva, in to so tisti, ki so najrevnejši in ki si ne morejo drugače pomagati, je dotok denarja v državno blagajno minimalen. Težina davka pa je tem revnim sloujem tem občutnejša. »Danes več kot polovica Romanov ne plačuje davkov.« V takih okoliščinah ni mogoče priporočati Romunije nobenemu kapitalistu, da bi nalogal svoj denar v tej državi. Romunija ne zna gospodariti z denarjem. Romunija potrebuje pomoči Zveze narodov, ki obstoji v tem, da se ji takoj pošljejo finančni komisarij, ki naj bi prevzeli kontrolo romunske državne blagajne. Romunija ne potrebuje bankirjev in denarja, ona potrebuje kuratelo.

Titulescu je že prišel v Bukarešt in pričel pogajanja z raznimi političnimi voditelji. Slej ko prej hoče izvesti svojo staro zamisel, da pridobi liberalno in kmečko zaraniščiščno stranko za koalicijsko vlado, ki je po njegovem mnenju edina sposobna, da reši državo pred katastrofo. Položaj bo postal nekoliko jasnejši po današnji avdienci Titulescu pri kralju Karlu.

Bukarešt, 3. jun. Z. Danes opoldne je bil sprejet Titulescu v avdienco pri kralju. Obenem je bilo uradno objavljeno, da je dobil mandat za sestavo koalicijske vlade Titulescu, če pa mu to ne bo uspelo, pa za sestavo volivne vlade. Liberalna stranka je odbila svoje sodelovanje in izjavila, da ne bo sodelovala v nobeni vladi, razen v slučaju, če se njej poveri mandat za sestavo vlade. Nasprotno pa je narodna kmečka stranka pripravljena sodelovati v Titulescovi vladi. Danes popoldne se je pričel Titulescu pogajati z voditelji strank.

Dunajska vremenska napoved: Nevarnost neviht bo trajala dalje. Negotovo vreme, temperaturne nekoliko višje.

Bivši prestolonaslednik - bodoči regent v Nemčiji?

Volitve 3. julija — Prusija dopi komisarija

Pariz, 3. junija. tg. Socialistični »Populaire« poroča: Po novih volitvah v nemški državni zbor, pri katerih bodo narodni socialisti prišli v državni zbor ojačeni, bodo enostavno dopovedali Hindenburgu, naj se radi svoje starosti umakne. Potem bo imenovan regent, in sicer najbrže bivši nemški prestolonaslednik. V Parizu so bili že trije oficirski emisariji novega režima, znani zagovorniki nemško-francoske vojaške zveze kalijev industrije Rechberg, iz Kapovega puča znani stotnik Erhardt in veliki mojster mladonemškega reda Mahraun. List pravi: »Ti gospodje naj se nikar ne motijo. Izid francoskih volitev kaže, da Francija ne želi nobene vojaške zveze z Nemčijo.«

Berlin, 3. jun. tg. »Vorwärts« piše, da izhajajo vesti, po katerih bo Hindenburg jeseni odstopil, bivši prestolonaslednik pa imenovan kot državni upravitelj, iz krogov, ki so blizu novi vladi. »Vorwärts« sam smatra to vest za fantastično, ravno tako tudi izjavo generala von Schleicherja, da bo nova vlada trajala dve do štiri leta.

Berlin, 3. jun. tg. Svet najstarejših poslancev je sklican za jutri popoldne, da odloči o predlogu socialnih demokratov za sklicanje nemškega državnega zbora. Če se bo kabinet odločil za takojšnji razpust parlamenta, bodo seveda odpadli vsi načrti za bodočo razpravo v parlamentu. Nove volitve pa se najbrže v smislu ustave ne bodo vršile, kakor se je prvotno nameravalo, že 26. junija, temveč šele 3. ali 10. julija. Začetkom ali sredi avgusta se bo potem sestel novi državni zbor. Smatra se lahko za gotovo, da se bodo zaenkrat opustili načrti, po katerih naj bi se samo razpisale volitve za novi nemški državni zbor in sklicala narodna skupščina za izpremembo ustave. Krogi, ki pripadajo novemu kabinetu, zagovarjajo sicer načrt za sklicanje narodne skupščine, katere naj bi izpremenila ustavo. Toda že samo sklicanje take skupščine bi pomenilo kršenje ustave, ker sme izpreminjati ustavo samo državni zbor z dve tretjinsko večino. Nujno je izvesti finančne odredbe, katere je itak že pripravil Brüningov kabinet. Papenova vlada bo najbrže izdala svojo prvo zaelino naredbo prihodnje dni neposredno po razpustu nemškega državnega zbora. Objavila bo najbrže program za preskrbo dela in za naseljevanje, ki pa se bo izpremenil v smislu želj agrarcev, posebno s tem, da se veleposestva, katere niso spoobno za saniranje, ne bodo dala na prisilno dražbo. Razen tega se bodo najbrže tudi izognili nameravanemu davku na zaposlitev s tem, da bodo stušali dobili kredite, pri čemer bi bančna likvidna sredstva slu-

ljanski velesejem. Zato želimo, da bi tudi letošnji velesejem pokazal take uspehe kakor prejšnji za vse slovensko gospodarstvo in da bi še nadalje plodonosno deloval v korist našega gospodarstva.

Drugi dan evharističnega kongresa

Nadškof dr. Sarič odkrije spomenik Stadlerju — Najlepši potek svečanosti

Sarajevo, 3. junija. Z. Drugi dan svečanosti evharističnega kongresa je potekel po programu dostojanstveno. Zgodaj zjutraj je korakala po Sarajevu »Hrvatska Glasba« in igrala budnico. Takoj nato je bila procesija ljudskoškolskih otrok ter sveto obhajilo v vrto zavoda sv. Josipa. Sv. obhajilo so prisostvovali vsi škofje z apostolskim nuncijem Pellegrinettijem na čelu. Nato so visoki cerkveni dostojanstveniki pregledali razstavo cerkvenih predmetov in perila v zavodu sv. Josipa, kjer je bilo razstavljenih tudi mnogih cerkvenih predmetov iz Ljubljane. Ob 9 je opravil grškokatoliški vladika dr. Nj. rade pontifikalno grškokatoliško liturgijo ob asistenci desetih grškokatoliških duhovnikov. Sveto mašo je spremljal »Pevski zbor sv. Cirila in Metoda« iz Zagreba.

Se pred 11 so vsi zvonovi sarajevskih cerkva naznanili glavno točko programa: odkritje spomenika pokojnemu nadškofu dr. Josipu Stadlerju, katerega je izdelal umetnik Marin Studin. Še pred 11 je bila katedrala prepolna ljudstva. Ker ni bilo dovolj prostora za vse v sami katedrali, se je ogromna množica ljudstva zbrala na prostornem trgu in poslušala cerkvene obrede po zvočnikih. Točno ob pol 12 so odšli visoki cerkveni dostojanstveniki v katedralo z apostolskim nuncijem Pellegrinettijem na čelu. Pri spomeniku je bil zgrajen podij za govornike. Ob spomeniku samem pa je bilo šest vencev, ki so jih poslala katoliška in hrvatska kulturna društva iz Sarajeva. Na govorniški oder je stopil nadškof dr. Sarič in govoril: »Čast bodi Očetu, Sinu in sv. Duhu! Nemoj so v Berlinu postavili spomenik največjemu svojemu pesniku Goetheju. Njegov spomenik je podoben temu spomeniku. Goetheju so napisali, da je sama pesem, na spomenik pokojnega Stadlerja pa bi lahko napisali, da je sama dobra ljubezen. Ko so ga katoličani v Sarajevu pozdravili in ga ljubili, jim je samo odgovoril: Vi Sarajilje boste imeli še za menoj mnogo škofov, pobožnih, bolj modrih in bolj učenih kot sem jaz, ne boste pa imeli več škofa, ki bi vas, katoliške Hrvate, bolj ljubil, kakor vas ljubim jaz. Zaradi tega lahko zapišemo na ta spomenik ena sama dobra ljubezen. On nas je ljubil in mi smo ljubili njega. Nadškofa Bosne

dr. Stadlerja smo ljubili z vsem srcem, bil je naša ljubezen. Kar je Nemcem škof Ketteler, kar je Italijanom Ferrari, kar je našim dragim slovenskim bratom njihov škof Slomšek, to je nam naš Stadler. Slomšek je bil svetnik. On bo na oltarju, na oltarju bo tudi naš Stadler. Strossmayer je v nekem pismu pisal Stadlerju: Ti si svetnik, ti si čudodelnik!«

G. dr. Sarič je nato očrtal Stadlerjevo delo in naglasil, kako prihajajo k njemu na grob prositi za pomoč. Tudi v svojem življenju je nadškof Stadler pomagal vsakemu in kmetje, ki potujejo, vedno govorijo o njegovih dobrotah. Govornik se je zahvalil nato kiparju Marinu Studinu v toplih besedah kakor tudi nadškofu dr. Ante Bauerju, ki ima največje zaslugе za dograditev spomenika. Zahvalil se je ljudstvu, ki je s svojimi prispevki pripomoglo, da se postavi temu velikemu možu spomenik. Nato je odkril spomenik in čital v latinskem: »Častite spomin dr. Stadlerja, nadškofa in metropolita vrhbosanskega, katerega ime bo trajnejše kakor njegov spomenik.«

Zbor »Sv. Cecilije« je odpel cerkveno pesem. Zagrebški nadškof dr. Bauer je opisal velika dela pokojnega Josipa Stadlerja, ki je bil njegov profesor v Zagrebu in naglasil, da je Zagreb izgubil najboljšo moč, ko je nadškof Stadler odšel v Bosno. Pozval je narod, da slavi njegov spomin.

Za nadškofom dr. Bauerjem je govoril še mlajši bogoslovec o dobrotah in delih velikega pokojnika.

Popoldne je bilo zborovanje, kjer sta referirala dr. Dragotin Kamber in dr. Mile Andrič. Te svečanosti so se udeležili vsi nadškofje in škofje, apostolski nuncij in mnogoštevilni udeleženci kongresa ter učenci zavoda sv. Josipa. Zvečer je bilo v gledališču predavanje o skrivnostih sv. maše.

Koncert grškokatoliškega zbora je snoči izredno lepo uspel. Ker niso mogli prisostvovati v katedrali vsi udeleženci kongresa, temveč le del, bodo koncert ponovili v nedeljo zvečer v gledališču z bogatim programom.

Vse svečanosti so prenašali z zvočniki po vsem mestu.

Angleški katoličani na delu

Oxford, maja 1932.

Pred vsem je treba omeniti, da je angleški katolicizem tuj vsaki strankarsko politični zvezi. Angleški episkopat je imel dovolj tehte, razloge, da se je odločil za takšno kulturno pozicijo v državi. Angleški katolicizem je namreč katolicizem diaspore. Prav tanka plast katoličanov je razpršena po vsej državi. Med 44 milijoni prebivalcev, ki jih šteje Anglija, bo kake tri milijone in pol katoličanov. Vendar so to resnični verniki, na katere lahko cerkev vsak čas brezopojno računa.

Naravnost vzpodbudno je, kako globoko in pa iskreno je Anglež zakoreninjen v versko življenje. Brez patosa in posebnega čustvarstva, hladno in trezno so navezani na svojo vero s pobožnostjo, ki jo je težko popisati. Kakšnega viharja kulturnega boja angleška cerkev v zadnji dobi ni prešla. Niso predstavljali namreč prave nevarnosti. Toda kljub temu se je bojeval in se še bojuje hladen boj proti katolicizmu od strani gotovega dela angleške javnosti. Vse je tako bistro preračunano, da se katolikov ne pusti na važna javna in državna mesta. Katoličani so to vladno taktiko parirali s tem, da so se tesno združili in organizirali, čeprav so njihove fare in ljudje po 100 km narazen ter odločno izvedli parolo: Svoji k svojini! Kljub razsežnosti in raztresenosti so krepko izvedli svojo župniško in karitativno organizacijo in imajo izvrstno organizirano tudi katoliško socialno zvezo s sedežem v Oxfordu.

Angleškim katoličanom torej ni treba trositi svojih sil v političnih borbah. Zato so razvili tem živahnejšo delavnost na karitativnem in socialnem polju. Pri tem je značilna demokratičnost angleškega človeka. Ramo ob ramaj v najlepšem soglasju vidite delati delavca in dijaka, vseučiliškega profesorja in podeželskega učitelja.

Za Anglijo je dalekosežna važnost vprašanje bega s kmetov v mesta. Cele pokrajine na jugu, ki so zelo rodovitne, propadajo, ker kmečko ljudstvo vedno bolj pritiska v mesta. Katoliške socialne organizacije so započele jako važno delo, da se to preseljevanje iz dežele v mesta kar moči omeji, vsaj kar zadene katoličane. Osnovaki so posebne klube na zadružni podlagi, ki od agrarnih velikašev kupujejo zemljo in jo dele med katoliške družine. Načelu tega gibanja stojita Beiloe in Chesterton, znani katoliški pisatelj. Z velikim trudom si na ta način osvajajo farmo za farmo. Nasekujejo mlade katoliške poljske delavce in jim dajejo možnost, da si ustvarijo družino.

Ceprav katoličani kot taki zaradi svoje sitne razkropljenosti ne tvorijo politične stranke, s tem še nikakor ni rečeno, da niso v parlamentu zastopani. V sedanjih sestavi angleške zbornice sedi 25 poslancev, ki so praktični katoličani in ki pripadajo tako konservativni kakor delavski stranki. Dnevne katoliškega časopisja nimajo. Pač pa je lastnik eden največjih listov »Daily Express« lord Beaverbrook, katoličan. Angleški katolicizem, čeprav je šibak po številu, ima vendarle precejšen mednarodni pomen, kajti kljub velikim oviram prodirajo vendarle katoličani tudi na mesta mednarodne trgovine in mednarodne diplomacije. Sicer je pa tudi pri ostalih Angležih, ki niso katoličani, slejkoprej opazovati resno spoštovanje katoličana in njegovih kulturnih vrednot. F.

Tornado v Romuniji

Bukarešta, 3. junija. AA. Nad Ismailom v Romuniji je divjal strašen tornado, ki je porušil več hiš. Mnogo javnih poslopij je resno poškodovanih. Po prvih vesteh je okoli 80 mrtvih in več sto ranjenih.

Pred likvidacijo grško-bolgarskega spora

V Atenah se prično pogajanja za sporazum Nov uspeh italijanske diplomacije

Belgrad, 3. junija. I. Bolgarska vlada je brzojavno pozvala poslanika v Atenah Nejkova, da pride poročat o odnosih med obema državama. Zdi se, da je vsled stalnega pritiska italijanske diplomacije in zdaj na prijateljsko prigovarjanje turških državnikov grška vlada pristala na to, da likvidira svoje spore z Bolgarijo na zadovoljiv način. Pogajanja se bodo pričela prihodnjo nedeljo v Atenah, kamor se bo Nejkov vrnil v spremstvu italijanskega poslanika. Pogajanja imajo za cilj dve stvari: 1. likvidirati stare spore in 2. povečati kolikor mogoče medsebojni blagovni promet. Stari spori se sicer okrog dveh predmetov in sicer okrog lastniške pravice dvolastniških posestev in okrog reparacij, katere grška vlada zahteva od Bolgarije, kar pa je v protislovju s Hooverjevimi načrtom. Kompleks teh vprašanj je bil doslej tako težak radi tega, ker niti ena niti druga vlada nista hoteli pokazati dobre volje, da bi se sporazumeli. Odkar pa se je pričelo zborovanje držav v tako imenovanem južno-vzhodnem bloku, torej med Italijo, Turčijo, Grčijo in Rusijo, so se napravili številni poskusi, da se pritegne tudi Bolgarija v ta interesni krog. Napori niso bili zaman, Grčija je postala popustljiva in danes je grško-bolgarski sporazum preblem, katerega državniški obeh držav smatrajo za lahkega. Isti vplivi se bodo pojavili tudi, ko

bo šlo za to, da se sklene nova trgovinska pogodba med obema državama. V Sofiji bodo že vnaprej računali z novim političnim blokom ter z načelom preferencialnih ugodnosti v medsebojnem izmenjavanju blaga med državami bloka. Politični blok je torej tudi pričel dobivati svojo trdno gospodarsko ogrodje. V isti kompleks vprašanj spada tudi zanimiv predlog turške vlade, da naj se uvede poštna unija, v katero bi vstopile poleg Turčije tudi Grčija in Bolgarija, v kolikor gre za njena posestva na Egejskem morju. Že večkrat se je na tem mestu pisalo, da je ta razvoj logičen, kajti če Bolgarije uočajo priteniti v aktivnejšo politično sodelovanje v Evropi, si mora pač poiskati prijatelje tam, kjer jih najde, tako je izjavil bolgarski ministrski predsednik v sobranju. Likvidacija grško-bolgarskega spora je torej zadnji uspeh italijanske diplomacije v dolgi verigi uspehov, katere je mogla beležiti le radi malomarnosti, morda pa tudi nezmožnosti evropske diplomacije.

Ital. eskadra obišče Bolgarijo

Sofija, 3. junija. AA. List »Zarja« doznava, da bo italijanska eskadra, sestojeca iz križarke in štirih torpedov in s posadko 120 oficirjev in mornarjev, koncem tega meseca posetili Varno, kjer bo ostala nekaj dni.

Češkoslovaška sprejema nove socialne zakone

Stanovanjski zakon in zakon o prisilni upravi v rudnikih

Praga, 3. junija. Na seji ministrskega sveta 27. maja je po dolgih pogajanjih bila sprejeta osnova novega stanovanjskega zakona, ki se je pripravljala že nekoliko let, in ki je vsled težkoč, katere je stavljal agrarna stranka, bila vedno zavlačevana. Osnova pride te dni pred parlament, ki jo bo le stilistično uredil, kajti politično je sad sporazuma in je vezana s poljedelskimi krediti, ki so gospodarsko in socialno tako rešeni kot stanovanjski zakon. Zakon stopi v veljavo 1. januarja leta 1935, s katerim dnem se začne likvidacija stanovanjske zaščite za najemnine, in sicer začenši pri petstotnih stanovanjih. Daljši termin je 1. januar 1943 in zadnji 1. januar 1946, ko bo popolnoma likvidirana zaščita najemnikov, in sicer socialno najslabših. S tem bo vezano gospodarstvo popolnoma odstranjeno.

Povišanje najemnine stopa v veljavo od 1. januarja 1933 in lahko doseže 40% osnovne najemnine iz leta 1914. Iz tega povznanja so izvzete osebe, katerih letni dohodek ne dosega 20.000 Kč, pri dveh 25.000 Kč, pri treh 30.000 Kč, pri štirih 35.000 Kč in pri več osebah, katerih letni prejemki ne dosega 40.000 Kč. Šele od 1. januarja 1936 lahko nastanejo večja povznanja, vendar pa si je vlada tudi tu pustila odprta vrata s tem, da lahko termin odloži, če se ji vidi potrebno, na poznejšo dobo.

Stanovanjski fond, ki se ustanovi v okvirju tega zakona, predvideva zidanje hiš z majhnimi stanovanji, ima predvsem tudi namen pomagati nezaposlenosti. Dotacija tega fonda se vrši iz dobička regresa in iz prispevkov hišnih posestnikov, ki bodo plačevali v stanovanjski fond iz prejem-

kov najemnine, ki bi prekoračila štirikratno vrednost predvojnih najemnin. Stopnjevanje teh prispevkov se začne s 5%. Gotove vsote teh prispevkov se razdele kot podpora potrebnim hišnim posestnikom, katerih dohodek ne presega trikratnega predvojne prejemka. Te podpore bi bile stopnjevanje po finančni moči fonda.

Na isti seji vlade je sprejeto, da naj prispevke delodajalcev za fond za nezaposlene, ki so preračunani na 120 milj. Kč in ki imajo biti upotrebljeni v produktivno svrhu za nezaposlene, pobirajo bolniške zavarovalnice.

Dalje je bila sprejeta še jako važna osnova nivoizacije rudarskega zakona, ki ima razen nekaterih tehničnih odredb tudi dalekosežne socialne in splošno gospodarske uredbe. Zakon pravi: »Če ustavi ali pa omeji lastnik rudnika obrat brez uradnega dovoljenja, ali če preti nevarnost, da bo z ustavitvijo ali omejitvijo ogrožen poseben važen javni interes, posebno pa varnost države ali pa javni red, lahko rudarski urad določi za obratovanje zavoda na škodo in stroške lastnika rudnika prisilnega upravitelja. Ta ima v svrhu izvajanja, združenega s prisilno upravo, če je potreba, zahtevati pomoč okraj. glavarstva.« Ta zakon je posebno važen za češke gospodarske razmere, ker je večina rudnikov v rokah Nemcev, ki težkoče države izrabljajo proti nji, kar se je videlo posebno pri zadnjih stavkah v rudarskih revirjih. Velike važnosti pa je tudi v socialnem oziru, ker s tem vlada lahko prisili lastnike rudnikov, da obratujejo tudi v času, ki ni ravno ugoden za nje, kajti s tem se prepreči izredno povečevanje nezaposlenih.

Španski centralisti proti avtonomni Kataloniji

Madrid, 3. junija. AA. Poslanska zbornica nadaljuje razpravo o načrtu katalanskega statuta. Po zadnjem govoru, ki ga je imel Azana v četrtek, se je položaj poostil. Prvi znaki nezadovoljstva je nastop ministra Prieta.

Poslanec Ortega y Gasset je odgovoril govornikom, ki so pobijali njegovo idejo o državni suverenosti, izraženi z ljudsko demokracijo. Poslanec Ortega y Gasset je pri tej priliki zahteval, naj bi vse stranke povedale, kaj mislijo o tem statutu. S tem je cikal na socialiste. Svoj govor je poslanec Ortega y Gasset končal s tem, da odklanja dvojezičnost, ustanovitev posebne katalanske univerze in razdelitev financ v dva proračuna, kakor je predlagal Azana. Katalanske avtonomije ni mogoče dovoliti, če je v nasprotju s španskim edinstvom.

Fašizem tudi na Madžarskem

Budimpešta, 3. junija. tg. Poslanec Meško bo začetkom prihodnjega tedna v poslanski zbornici ofielno prijavil ustanovitev in program madžarske narodno-socialistične kmetijske in delavske stranke. Že dalj časa se razvija po deželi agitacija za ustanovitev madžarske hitlerjanske stranke in so voditelji celo v zvezi s Hitlerjem samim. Vse vasi so bile v zadnjem času preplavljene z narodno-socialističnimi letaki, katere pa so oblasti radi hujskajoče vsebine po večini zaplenile. Poslanec Meško je izjavil, da je pripravljen stopiti na čelo madžarski hitlerjanski stranki s pogojem, da se program stranke očisti od nekaterih pretiravanj.

Mandžurija naj pride pod ZN

Pariz, 3. jun. Z. Po japonskih informacijah namerava preiskovalna komisija Zveze narodov, ki se nahaja v Mandžuriji, predložiti, da se Mandžurija stavi pod mandat Zveze narodov. Sestaviti bi se moral tudi mandatski svet iz zastopnikov Francije, Japonske, Vel. Britanije in Amerike. Predsednik tega sveta bi bil bivši madžarski guverner maršal Csanuljan, razen tega pa bi uprava Mandžurije bila pod stalno kontrolo Zveze narodov.

Značilna statistika

Dunaj, 3. junija. AA. Po statistiki vodstva nacionalno-socialistične stranke je 17% vojaštva zvezne armade vpisanih v Hitlerjevi stranki.

Nevihla nad Belgradom

Belgrad, 3. jun. 1. Danes popoldne je prišlo strašno neurje nad Belgrad. Nevihla je prihrumela iz Šumadije ter šla proti Vojvodini. Kakih 10 minut je padala debela toča, ki je morala napraviti velikansko škodo v smederevskih vinogradih. Toča je še nekaj ur ležala v uličnih-jarkih. Nenadoma je udarila tudi strela v park za narodno skupščino, kjer se navadno delavci zbirajo k opoldanskemu počitku. Strela je ubila enega delavca, enega pa je hudo ranila.

Učiteljske spremembe

Belgrad, 3. jun. 1. Premišljeni so bili sledeči učitelji in učiteljice: Zakrajšek Marija v Vrhniki v Blatno Brezovico; Voludek Zdenka v Ribnici; Černe Roza v Rudniku na osnovno šolo v Ljubljano, ki je dodeljena šolskemu nadzorniku za ljubljansko okolico; Golež Franc iz Sv. Trojice pri Mariboru v St. Ilj; Puškar Peter iz Trzina na osnovno šolo v Sarajevu; Ivnik Ludvik z osnovne šole v Črnomlju v Šibenik; Lesar Jurij, upravitelj drž. osnovne šole v Vinkovcih, za upravitelja v Murovcu.

Ministrski dekret, s katerim je bil Hvala Bogomir, uradnik pri ravnanstvu drž. železnice v Ljubljani, odpuščen, se z novim dekretom razveljavlja.

Drobne vesti

Washington, 3. jun. Z. 5000 bivših bojevnikov iz vseh delov Združenih držav koraka trenutno proti Washingtonu. Bivši bojevniki hočejo prisiliti kongres, da sprejme zakon o opdelitvi podpore 2 milijard dolarjev bivšim bojevnikom, proti kateremu se je Hoover energično uprl.

Cherbourg, 3. jun. Z. Pošiljka ameriškega zlata v vrednosti 400 milijonov frankov, ki je v 309 sodih, je prispela večeraj semkaj. Od tega gre v Švico 112 sodov, 197 pa v francosko narodno banko.

Bukarešta, 3. jun. Z. Danes se je pričela v Bukarešti mednarodna železniška konferenca, katere so se udeležili zastopniki Francije, Nemčije, Madžarske, Italije in Švice. Konferenca bo trajala ves teden in bo obenem proučila nove avtomatske zavore.

Newyork, 3. jun. tg. Poljski letalec Stanislaw Hausner je ob 14.43 srednje-evropskega časa odletel iz Newyorka v Varšavo, kamor hoče prispeti brez pristanka med potom.

Usodna pota strele

M. Sobota, 2. junija.

Ob zadnjih nevihtah je strela tudi v Slovenski krajini pokazala svojo moč. Čutilo jo je marsikatero drevo. Divja je bila strela zlasti v gornjem delu krajine. Tu je povzročila na raznih krajih občutno škodo. V G. Petrovcih je strela uničila celo domačijo. Treščilo je v drevo poleg neke hiše. Plamen se je zagrizel v streho gospodarskega poslopja od tam pa je preskočil na hišo. V nekaj trenutkih je bila vsa domačija v plamenu. Doma sta bili samo mati in hči. Začeli sta reševati, kar se je dalo, dokler niso prišli na pomoč sosede in gasilci.

V Križevcih je čutil moč strele evangeličanski župnik g. Darvaš. Med nevihto je sedel pri odprtem oknu. Nesreča je hotela, da je pred nevihto pozabil izključiti radioapar. V aparat je treščilo in strela ga je skoraj popolnoma uničila. Zadel je tudi g. župnika. Po obrazu in prsih ga je močno požgala. Ranjenca so brez zavestnega nesli od okna.

V Brezovcih se je zgodila podobna nesreča. Tam je treščilo v radio nekega učitelja. Aparat je strela popolnoma uničila. Kakor v Križevcih aparat tudi tu ni bil izključen.

Navzlic temu, da še dnevni niso prevročili, smo imeli že več zelo hudih neviht. Ljudstvo se kar straši, če pomisli, kaj še lahko pride v poznejših vročih dnevih. Strah je upravičen, ker je leto za leto v raznih krajih Slovenske krajine več vremenskih nezdod.

Še k vodni katastrofi v Litiji

Litija, 3. junija.

Včeraj s popoldanskim vlakom se je pripeljal v Litijo izvedenec banske uprave rudarski ing. g. Lojze Zupančič, ki je v spremstvu lokalnih oblastev pregledal vse jame nad Litijo in ugotovil, da je katastrofo zakrivil premalo zavarovan nasip. Voda, ki je brubala iz jame, je v pol uri spravila iz jame okrog 80 vagonov kamna in skal ter vse to zvalila proti Litiji. Danes dopoldne je hodila okrog oškodovancev zopet nova komisija, to pot rudarske družbe, ki je seveda po svoje ocenjevala vso škodo, danes popoldne pa se sešane na občini nova komisija, v kateri bodo zastopniki oblasti, rudarske družbe in oškodovancev, da zadevo glede škode mirno urede, kar bi bilo le želeli. — G. inž. Lojze Zupančič je izjavil, da se nove katastrofe ni bati, ker so vsi drugi vhodi v jame itd. dobro zavarovani in talne vode ni veliko v teh rovih. Na Oblakovem dvorišču je naplavljenega materiala, to je skal in kamenja ter blata za okrog 20 vagonov.

— Pri revmi v glavi, ledjih in plečih, živčnih boleznih, bolečinah v boku, trganju v križu se z velikim pridom uporablja naravna »Franz-Josef« grenčica za dnevno čiščenje prebavnega kanala. Vseučiliške klinike dokazujejo, da je »Franz-Josef« voda, posebno v srednji in starejši življenjski dobi, izborno čistilo za želodec in čreva. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Opuščena avtobusna vožnja

Več let je oskrbovala družba Adamčič-Sušteršič avtovožnjo iz Ljubljane mimo Blagovice čez Trojane do Vranskega. Le v najhujših zimskih mesecih, december, januar in februar, se je vožnja na progi iz Blagovice do Vranskega opustila. Nova avtobusna družba »Bistrac« je lani prevzela to progo in vzdrževala vožnjo do Vranskega do pričetka zime. Letošnjo pomlad pa noče pričeti z vožnjo čez Trojane do Vranskega. Čaka morda na koncesijo, da bi smela voziti prav do Celja. Tako so ostali kraji št. Ožbalt, Trojane, Zajamnik in vasi ob državni cesti in obmejne hribovske vasi brez avtobusne zveze z Ljubljano. Zanimivo je to, da na progi Kamnik—Motnik vozita 2 avtobusa, ko je tam le banovinska cesta. Vsled konkurence imajo potniki dobiček, da se lahko po dolgi progi 28 km pripeljejo v Kamnik za 10 Din. Na državni cesti Blagovica—Trojane—Vransko pa sedaj ni avtobusne vožnje za potnike, ko je vendar cesta v prav lepem stanju in tudi osebni promet je bil vsa leta številan. Pozivamo avtobusne podjetnike iz Savinjske doline, da se zanimajo za to progo in skušajo dobiti koncesijo, da bi smeli voziti čez Trojane in Blagovico v Ljubljano.

Vesti s Primorskega

Furlani demonstrirajo. V Furlaniji so bile koncem maja po več mestih živahne demonstracije proti neznanim davčnim bremenom. Taki nemiri so bili v Spilimbergo, Pordenone, San Vito di Nogara, v Tarcentu. Vladni organi so obetali pomoč in je baje vlada res provizorično sistrirala izterjevanje davkov.

Filip Terčelj konfiniran. Filip Terčelj je bil v soboto 21. maja odvzeta iz koperskih zaporov v konfinacijo. Baje mu je določenih 5 let konfinacije. Istočasno sta bila iz Kopra odvzeta Darko Suligoj in Zorič. — V začetku maja je bil v Gorici izpuščen iz zapore alogizijeviski prefekt Osvald. Sedaj je konfiniran na bivanje v svojem rojstnem kraju Idriji. V zaporu je predsedel kake 4 mesece, ne da bi bil kaj zakrivil ali dal povod za utemeljeno sumnjo. Enako je bil izpuščen iz zapore alogizijeviski vratar, ki je moral oditi v rojstni kraj Ravno.

Trbovlje

Naročil ni za rudnik še nobenih, ravnateljstvo pa izjavlja, da se bo delalo zaenkrat v petek in najbrže tudi v soboto. Kako pa stoji pogodba z državo, javnosti ni znano. Potrebno bi bilo ugotoviti, kdo je kriv vednega zavlačevanja in nesigurnosti, vsled katere trpi na tisoče delavskih družin.

Sprememba posesti. Ferenčev hišo pri meškanski šoli je kupil Tavzel J., ključavničar. Prodaja pa Ferenc tuhi hišo poleg Škerbea.

Za delegate tuk. kmetijske podružnice so bili na zadnjem občnem zboru izvoljeni: Cestnik Alojz, Ahac Rudolf, Gričar Feliks, Roš Ferdo in Potrata Franc.

Prijateljcem Sv. Planine sporočamo, da se vsi gori to nedeljo običajna slovesna telovska procesija.

Poizvedovanja

Najdena je bila usnjata denarnica z manjšo vsoto denarja. Vprašati je pri Ani Kolenc, Gospodarska ul. 10/L

Sodobno poljsko gospodarstvo

Predavanje dr. T. Lubaczewskega v zbornici za TOI

Ljubljana, 3. junija.

Nocoj ob pol 9 je v Zbornici za TOI predaval legacijski svetnik dr. Tadeusz Lubaczewski o sodobnem poljskem gospodarstvu. Predavanja se je udeležilo več odličnikov, tako poljski poslanik v Beogradu, minister dr. Schwarzbürg-Günther, generalni konzul Poljske v Zagrebu dr. Roman Lazarowski, dalje zastopnik banske uprave dvorni svetnik dr. Maru, vseuč. profesorji dr. Bilimović, dr. Spel-torski in dr. Böhm, drugi zastopniki gospodarskih in kulturnih organizacij, zastopnika Poljsko-Jugoslovanske lige dr. Mole in dr. Stela ter drugi. Predavatelj in vse odličnike je pozdravil mesto bolnega predsednika Zbornice za TOI g. Dragotin Hribar. Poslušalci, ki jih je bila polna dvorana, so privedili poljskim diplomatom tople ovacije.

Predavatelj je v uvodu omenjal, da sedanja svetovna gospodarska kriza tudi Poljski ni prizanesla. Splošen padec cen poljskih pridelkov, zlasti žitu in živini, je Poljsko zelo prizadel. Saj je 65 odst. prebivalstva Poljske poljedelskega poklica in 67 odst. jih stanuje po vaseh. Padec cen žitu in živini je oslabil kupno moč prebivalstva, kar je imelo negativni vpliv tudi na industrijsko produkcijo, ki se je morala znižati na polovico, prav tako na ceno industrijskim izdelkom, obenem pa je imel svoj vpliv na finančne razmere v državi. Padati so pričeli tudi dohodki države in zato je morala država seči po krčenju izdatkov, da obdrži ravnotežje v proračunu in zavaruje zlot pred inflacijo. Med tem ko je v l. 1930-1931 znašal proračun poljske države 3 milijarde zlotov, znaša letošnji 2,2 milijarde zlotov. To znižanje se je dalo doseči s prihranki v administraciji. Tako so bile n. pr. uradniški plače znižane za 35 odst. Kljub temu je proračun leta 1931-1932 izkazal še vedno 200 milijonov zlotov primanjkljaja. Ta primanjkljaj se je kril iz prejšnjih rezerv, ki so znašale okoli 600 milijonov zlotov. Z novim proračunom pa so bile uradniške plače znižane še za nadaljnjih 9 odst. V poljski državi ni blaginje je še 150 mil. zlotov rezerve, s katerimi bo država krila eventualni nov proračunski primanjkljaj.

To občutno znižanje uradniških dohodkov je znatno omilil splošen padec cen. Poljska je med najcenejšimi evropskimi državami. V primeri z Jugoslavijo je življenje tam za približno 20 odst. cenejše. Pač je zmanjšana kupna moč prebivalstva in je stanje industrije doseglo v prvih treh mesecih t. l. svoj najnižji nivo, pač pa so se sedaj že pojavili prvi znaki gospodarskega zboljšanja. Mnogo je k temu pripomogla tudi aktivna trgovinska in plačilna bilanca Poljske. Med tem ko je l. 1929 znašala vrednost uvoza 3.111 milijonov zlotov, izvoz pa 2.813 milijonov zlotov, je l. 1931 znašal uvoz 1.462, izvoz pa 1.879 mil. zlotov. Lani je bila torej bilanca aktivna za 417 mil. zlotov. Uvoz v Poljsko pada hitreje kakor izvoz. Tudi letos je trgovinska bilanca Poljske boljša. Veliki napori za vzdržanje

izvoza so pripomogli, da se je Poljska lani izognila velikim finančnim pretresom, ki so prizadeli druge države. Na Poljskem je velika ponudba dolarske valute, ki prihaja, oziroma je prihajala v deželo od izseljencev ter od zunanje trgovine. Politika poljske emisije banke je zelo oprezna. Zakon o zlotu predpisuje 40 odst. kovinskega kritja, vendar pa je krit sedaj s 44,5 odst. zlata, z ostalim kritjem vred pa za skoro 48 odst. Obtok bankovcev je na Poljskem zelo majhen.

Predavatelj je govoril o trgovinski politiki Poljske, ki se vodi še kolikor toliko po liberalnih ozi-rih. Poljska hoče predvsem izločiti vmesno trgovino drugih držav. Zato si je zgradila tudi pristanišče v Gdini, uvedla prednostne carinske tarife za blago, uvoženo v poljska pristanišča in si zgradila tudi lastno trgovinsko brodogradnjo. Ni pa uvedla nobenih deviznih omejitev ter je v tem oziru pokazala največjo odprtost.

V boju z denarno krizo je Poljski mnogo pomagalo tudi, da ni Poljska preveč obremenjena z državnimi dolgi in so stroški za anuitetsko službo drž. dolgov nižji kot kje drugje. Skupna vsota vseh poljskih drž. dolgov znaša samo 4.414 milijonov zlotov.

Bankarstvo je doživelo pač nekaj zasebnih pretresljajev, ker so bili odpovedani vsi kratkoročni krediti, ni pa bilo niti enega večjega denarnega zavoda, ki bi prišel v zadrego. Prebivalstvo Poljske ima zaupanje v domačo valuto.

Poljska je bila prva za sodelovanje poljedelskih držav, dobro se zavedajoč, da se mora odpraviti najprej kmetijska kriza. Zelo zainteresirana je Poljska tudi pri podonavskem problemu, ker ima mnogo gospodarskih zvez s podonavskimi državami.

Gospodarske zveze Poljske z Jugoslavijo so šele v začetku, pač pa naraščajo. Izvoz Poljske v Jugoslavijo je l. 1931 znašal 1.330 odst. vsega jugoslovanskega uvoza. Poljska izvaž v Jugoslavijo kovinske izdelke, premog, parafin, stroje, predvsem tekstilne in kmetijske, predvse, semena sladkorne repe, sol itd. Jugoslavija pa izvaž v Poljsko tobak, sveže in suho sadje, vino, rde, kože, ribe itd. Vrednost jugoslov. izvoza v Poljsko je znašala leta 1931 1.04 odst. vsega jugoslov. izvoza. Pri dobri organizaciji trgovinskih zvez bi Jugoslavija lahko povečala v večji meri na Poljsko svoj izvoz vina, rib, rud, sadja in zelenjave, Poljska pa bi lahko v večji meri izvažala v Jugoslavijo tkanine, stroje in kemične izdelke.

Nemurno delo poljskega naroda je najboljšje jamstvo, da se bo povsem uresničila želja, da se ustvari močan samostojen gospodarski organizem poljskih dežel, in sicer v najkrajšem času.

Predavatelju se je zahvalil predsednik veleselj- ma g. Bonae, ki je izrazil željo za čim ožje gospodarsko zblizanje med Poljsko in Jugoslavijo in začetek tega zblizanja je prva poljsko-jugoslovanska razstava, ki se otvori jutri na ljubljanskem vele-sejmu.

Ljubljana

Sklepi seje magistratnega gremija

Ljubljana, 3. junija.

Danes se je vršila v magistratni posvetovalnici seja magistratnega gremija, pri kateri se je sklopalo o sledečih zadevah:

Na poročilo obrtnega oddelka se podelijo gostilniške koncesije sledečim prosilec: Ivanu Do-viču na Pokopališki ulici št. 29, Fani Plaper v Levčevi ulici št. 7, Francetu in Josipini Slamič na Gosposvetski cesti št. 6, Ivanu Useniku za restavracijo in hotel ob Dolenjski cesti v bivših poslop-jih Vnovčevalnice za živino, Francetu Mikliču, hotelirju na Masarykovi cesti za novo kavarno v no-vem prizidku njegovega hotela. Odklonjena pa je bila prošnja Matiji Sterletu, hišnemu posostniku ob Ižanski cesti poleg mostu čez Iseo.

Na poročilo mestnega gradbenega urada se sklene, da ostanejo lipe na Resljevi cesti tudi pri novi ureditvi te ceste. Na prošnjo posostnice Marije Oblakove, gostilničarke na Tržaški cesti št. 22 se napravi ob njenem zemljišču občestna ograja pod pogojem, da odstopi mestni občini brezplačno na cesto odpadajoči svet ter k stroškom ograje pri-speva eno tretjino. — Vzame se na znanje in odobri, da je stavbeno podjetje »Slograd« napra-vilo novo zatvornico v Ljubljanični strugi tik pred izlivom Ljubljanice v Gruberjev kanal in da po-stavi še eno zatvornico med splošno bolnišnico in cukrarno. V delu Ljubljanične med to zatvornico in med zatvornico ob izlivu Gradaščice se bo sicer nabirala umazana voda, pomešana s fekalijami, ki prihajajo po raznih kanalih v Ljubljanično strugo, vendar bo izpraznjevanje tega dela struge ureje-no tako, da se ne bo širil smrad iz umazanih voda. Ta vodni bazen more obdržati ca 90 milijon. litrov nesnagne, ker prideka dnevno v bazen skoro 3 mi-lijone litrov fekalij dnevno, bi se bazen napolnil približno v 30 dneh. Mestni fizikat pa bo strogo pazil na to, da se bo bazen vedno pravočasno iz-praznjeval ter se ni bati, da bi nastala nevarnost za izbruh kake epidemije. Predvidoma bo to sta-nje trajalo par let, vendar so zatvornice neobhod-no potrebne, ker se s črpalkami voda sproti ne more odstranjevali.

Na poročilo gradbeno pravnega referenta se sklene, da se izdajo sledeča

stavbna dovoljenja:

Francetu in Fani Lukman za nazidavo 3. nad-stropja obedi hiš nasproti dramskega gledališča, - Antonu Podporšek za pritični prizidek za mesnico v Linhartovi ulici, delno na mestnem svetu, pod pogojem, da plača mestni občini primerno prizna-lo najemščino. — Vinku Friškotu in Francetu Goršku se dovoli, da postavita leseno provizorno stanovanjsko barako v državni gramozni jami ob Vodovodni cesti. — Posostniku Francetu Stenti v Florijanski ulici št. 5 se dovoli naprava križnih vrat pred izločbenim oknom. — Trgovcu in po-sostniku Juriju Verovšku se dovoli adaptacija dvo-rišnega dela njegove hiše na Dunajski cesti. — Jakobu Levcu se dovoli gradnja lesene pritične hiše ob cesti Dveh cesarjev. — Ivanu Novaku pa pritična hiša na Galjevi. — Martinu Barbiču, vinskemu trgovcu ob Stari poti št. 11 gradnja vin-ske kleti na dvorišču. — Francetu Zeleniku se dovoli gradnja lesene enonadstropne hiše ob Men-cingerjevi ulici. — Ivanu Josipu se dovoli gradnja enonadstropne hiše na vogalu Ceste v Rožno do-lino in Levčeve ulice pod pogojem, da se umake od sosedov vsaj 6 m. — Odkloni se prošnja Mariji Sršen za principiarno dovoljenje gradnje hiše ob Vodnikov cesti. — Ivani Korpar se dovoli postavi-vev lesene ograje iz deak ob Dunajski cesti v ravni črti med obstoječo zidano ograjo in hišo tr-govca Beliharja. — Misijonski družbi sv. Vincen-cija se principiarno dovoli adaptacija dvorišnega poslopja in enonadstropnega prizidka na njenem vrtu na Taboru. — Francetu Hmelaku se dovoli

gradnje trinadstropne hiše na vogalu Resljeve ce-ste in Slomškove ulice. — Francetu Zupančiču, po-sostniku na Šmartinski cesti se dovoli adaptacija lokala za mesnico. — Simonu Noču se dovoli gra-dnja enonadstropne hiše ob Kamniški ulici. Francetu Korošču se dovoli gradnja drvarnice na Sv. Petra cesti št. 55. — Viljemu Hrovatu in soprogi gradnja pritičnega prizidka ob Postojnski ulici. Tereziji Prelogar gradnja enonadstropne hiše v Bolgarski ulici. — Angelu Battelino, mestnemu stavbeniku v Aljaževi cesti, gradnja lope. — Tr-govcu Josipu Gaglju, gradnja visoko pritične hiše ob Lončarski stezi. — Emilu Strniču gradnja pri-tlične hiše v Trnovem ob Mencingerjevi ulici. — Mestna občina Ljubljanska dobi stavbeno in upo-dabno dovoljenje za novi most pod Trančo in za most med splošno bolnišnico in bolnišnico za du-ševne bolezni. Odkloni se prošnja trgovcu Josipu Snoj za adaptacijo trgovskih lokalov v knezoško-fijskem dvorcu v Lingarjevi ulici. — Alojz Hein-rihar zgradi enonadstropno hišo na svoji parceli ob vogalu Friškove in Jegličeve ceste. Dr. Milanu Dularju in Lojzetu se dovoli gradnja enonadstropne vile na bivšem Pajhlovem vrtu ob cesti Rimske le-gije. — Ivanu Kmetu se dovoli adaptacija pod-strešnih sob na Gosposvetski cesti št. 8. — Hinku in Mariji Simencu se dovoli gradnja enonadstropne hiše na vogalu Ceste v Rožno dolino in Ceste III. viške občine. — Mariji Zupančič, posostnici v Ro-pališki ulici se dovoli gradnja pritičnega prizidka k že obstoječi pritični hiši. — Tobačni tovarni se dovoli gradnja transformatorske hiše na njenem tovarniškem kompleksu. Mesarju Francetu Anžiču se dovoli gradnja pritičnega gospodarskega po-slopja poleg njegove hiše v Hradečkem vasi.

Izdajo se

uporabna dovoljenja

za sledeče izvršene stavbe: Ivani Keržin za pri-tlično leseno stanovanjsko hišo ob Ižanski cesti. Josipu in Vidi Janši za enonadstropni prizidek ob Jegličevi cesti. — Josipu Zgoncu za visoko pri-tlično hišo v koloniji Železniške družine. — Me-sarju Ivanu Javorniku za gospodarski in obratni prizidek in adaptacije na stranski poti. — Emi Ro-van za enonadstropno hišo ob Jarnikov ulici. — Alojziju Žitniku za enonadstropno hišo v Ljude-vita Posavskega ulici. Mariji Luizi Jurnan za eno nadstropno dvoriščno hišo ob Dunajski cesti. Aloj-ziju Snoj za pritično hišo ob Ižanski cesti.

Slaščice vsak dan sveže
FRANC MOHAR
Ljubljana, Kolodvorska 6

Cerkveni vestnik

Božja služba za akademike bo v nedeljo, na praznik Sreča Jezusovega, ob 7 pri sv. Jožetu. — Vervi akademiki so prijazno vabljani, da se po navodilih zadnje papeževe okrožnice zberejo v mo-litvi in pokori okrog Sreča Jezusovega in mu dajo zaščeno za pregrehe našega časa.

Kongregacija mož pri sv. Jožetu se udeleži jutri skupnega sv. obhajila v cerkvi, zato odpade sv. maša ob pol 7 v kapelci.

Krščanska Marijina kongregacija za može pri sv. Jožetu ima v nedeljo, dne 5. t. m. ob pol 7 zjutraj sv. mašo in skupno sv. obhajilo, ob 11 pa običajni shod.

Kaj bo danes?

Drama: »LEDA«, Red B.
Opera: »TURANDOT«, Red A.
Otvoritve veleselja. Ob 10.
Delavska zbornica: »DVA BREGOVA«. — Ob 20 zv.

Kino Kodeljevo: Ob 20.30 Pat in Patachon kot snubca.
Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Ma-rijin trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska 4, 10.

Ukraden otrok

Ljubljana, 3. junija.

Na Dolenjski cesti se je ta teden pripetil sla-čaj, ki je povzročil sicer mnogo razburjenja, a se je tudi ugodno zaključil. Neka zakonska dvojica živi že dolgo narazen, to se pravi, da je ločena. Zena stanuje nekeje na Dolenjski cesti s svojim 7letnim sinom, mož pa stanuje v mestu. Otrok ima oba rada in je možu hudo, ker ga ni pri-njem. Te dni pa je mož otroka poiskal, ko se je na cesti igral in ga je odvedel. Zena je takoj pri-čela otroka iskati in je že v začetku osumila očeta tatvine. Mož pa je odločno tajil, da bi otroka kam odvedel. Zena se je zatekla na policijo, ki je pri-čela energično posredovati. Arretirala je moža, ki se je končno le udal in povedal, kje ima otroka skritega, namreč pri nekih svojih sorodnikih. Otrok je sedaj že pri materi, mož pa je bil izročen so-dišču. Vendar ga bo sodišče najbrže izpustilo. Iz-če pride do razprave, bo mogoč mo v svojo obram-bu navesti dovolj olajšujočih okoliščin, zlasti lju-bezen do svojega otroka, ki ga je privedla do tega dejanja.

TONE MALGAJ družba z o. z.,
pleskarstvo, ličarstvo, sobo- in črskoličarstvo
Ljubljana — Kolodvorska ulica št. 6.

»V kraljestvu Zla« se ponovno pred-va v Ljubljani. S tem je ugodno številnemu na-šemu občinstvu, ki ni imelo prilike si ogledati filma ob prvem predvajanju, kakor tudi onim, ki so vdrugič želeli videti to zanimivo delo. Ta film bo zastopal našo domovino po širokem svetu, iz-njeja bodo tuji narodi razvideli naš narodni ži-velj, zato ne sme nihče zamuditi te zadnje prilike, da bi se odtegnili onim utisom, ki jih doseže vsak obiskovalec tega filma. Predvajanje vrši Krajevni odbor Rdečega križa pri izredno nizkih cenah od 4 Din dalje. Predprodaja vstopnic danes od 14 da-lje, v nedeljo od 10 dopoldne v vestibulu dvorane hotela Union.

Pokojninski fond uradništva TPD bo gradil kompleks treh petnadstropnih hiš na vo-galnih Puharjeve in Gajve ulice ter ob Gleda-liški ulici izza klasične gimnazije. Srednja hiša bo imela 12 dvosobnih stanovanj, vogalni trakti pa po 18 trisobnih, skupaj torej 48 stanovanj. Nad petim nadstropjem bo še nadstrešni nazi-dek, ki bo imel na koncih po en prostor za stroje, v sredi pa bosta dve pralnici in sušil-nici. Vseh 48 stanovanj bo moderno urejenih s potrebnim komfortom, sobami za služinčad ter svetlimi stopnišči in hodniki. Tako bo za-zidan prvi del odn. zapadni del na bivšem To-mažičevem posestvu. Želimo, da bi tudi ostali deli kmalu temu sledili.

»Po čem so v Ljubljani stavbne parcele?« Kvadraten meter sveta stane danes v predmestju 150 do 180 Din, med tem ko je še leta 1925 stal 60—80 Din. Zato bodo pa mnoge mestne prometne ceste odn. ulice še dolgo vrsto let — luknjaste in polne vrzeli!...

KAVA dnevno sveža pri
LEGAJ, Miklošičeva c. 13
Specerija, delicata, za jutrkov.

»Vendar ima domačin prednost. Lani smo grajali veleseljsko upravo, da ni pustila domačinu Čudnu postaviti vrtljaka na veleseljskem razsta-višču, nekemu drugemu podjetniku, ki ni naš državljan, pa. Letos je veleseljska uprava popra-vila krivico, ki jo je napravila Čudnu, in mu pu-stila na ugodni točki veleseljskega razstavišča po-staviti vrtljak. Vrtljak je domače delo in prav-lep. Mladini, ki išče te vrste zabave, priporočamo ta vrtljak.

»Na Celovško cesto so te dni ob desni hodnik pri pivovarni »Union« in ob cerkvi sv. Jerneja v šiški navozili prvi vagon granitnih kock. Torej se bo vendar enkrat že začelo tlakovanje, za kar je zadnji čas, zakaj kupi gramoza res ne spadajo več na mestne ulice in ceste. Neprimetna in prometu škodljiva pa je zožitev cestišča državne ceste, ki ga je brez dvoma povzročila cestna železnica. Zato je dolžnost mestne uprave, da skuša ob priliki tlakovanja odpraviti brezpromembno predvrte, zlasti od cerkve sv. Jerneja naprej do mitnice. Cestni zakon ji da priliko, da hodnike razširi, še drugače ne, pa z razlastitvijo. Pri tem opozarjamo tudi na to, da bo treba banket od Unionske pivovarne ob veleseljsko do železniškega prehoda znižati. Tako pridobljeni material bi se dal s pridom porabiti za planiranje in zvišanje kolesarske poti med tem banketom in med zgradbami veleselja. Sedaj na-stajajo tam ob vsakem večjem deževju luže, ki sili-jo kolesarje, da vozijo po hodniku in ogrožajo pa-sante. Zamakajo pa tudi nedavno popravljene sejm-ske paviljone.

»Bluze, najnovejše modele, ima v krasni iz-biri tvrdka Šterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

»Padec z voza. Na Vrhniki se je ponesrečila v četrti, žena nočnega čuvaja 48 letna Marija Rozman, stanujoča na Vrhniki 58. Padla je z voza in si zlomila desno roko. Zdravi se sedaj v ljub-ljanski bolnišnici.

»Avto podrl pešca. V četrti zvečer je šel 51 letni ključavničarski mojster Ivan Breskvar z Zelene poti 10 po Wolfovi ulici. Za njim je privozil neki avto, ki je Breskvarja podrl na tla. Breskvar je dobil poškodbe na levi roki ter je moral v bol-nišnico.

Usodni strel

Maribor, 3. junija.

Mariborska okolica okrog Sv. Petra in Sv. Marjete stoji pod vtisom strašnega dogodka, ki se je pripetil snoci v Ruperčah. Padlo je življenje pridnega in mladega moža, očeta sedmerih nepre-skrbljenih otrok in to po nesrečnem slučaju, ka-teremu je bil vzrok prepri in nagla, nepremišljena jeza. — Pri posostniku Stergarju v Ruperčah so kopali v vinogradu. Zaposlen je bil pri kopanju tudi 36letni čevljar Franc Verbič iz Nebove pri Sv. Petru. Ves dan so pridno delali, zvečer pa so si pri odhodu privoščili vina, katerega je dal go-spodar delavcem. Takrat je prišlo do prepira med Stergarjevima sinovima Ludvikom in Stankom, ki se je stopnjeval tako hudo, da je Stanko kar na-enkrat v silni jezi, katero je vinjenost še stopnje-vala, potegnil iz čepa samokres ter nameril orožje proti bratu. Strel je počil in v tistem hipu je za Ludvikom stoječi Verbič, ki se sploh ni mešal v razpor, bolestno vskliknil, se zavrtel okrog ter pa-del v naslednjih izdihljavih na tla. Kroga je za-dela naravnost v sredo srca ter ga na mestu ubila. Vse prisotne je nenadno strašno dejanje osupnilo, da se iz početka niti niso mogli znanji. Nato so skušali pomagati padlemu Verbiču, mo-čili so ga z vodo, pa zaman. Med tem pa je ne-srečni strelček Stanko planil v temo ter izgubil na kolesu od doma. Blodi je ponoči okrog ter se za-tekel v Maribor. Okrog 1 ponoči pa se je prijavil sam policiji na stražnici. Oddali so ga danes zju-traj okrožnemu sodišču. Truplo pokojnega Verbiča je ležalo čez noč na mestu zločina in danes se je vršila v mrtvišnici pri Sv. Petru sodna obdukcija, ki je ugotovila dejanski stan.

Dnevna kronika

Koledar

Sobota, 4. junija: Frančišek Kar., spoznavavec; Kvirin, škof. Maj ob 10.16. Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Rio-sladoled

Izbrani aromi v že znani najboljši izdelavi. AUTOMATIČNI BUFFET, Šelenburgova ulica 4

Inštalacija novega župnika v Št. Lenartu

Sv. Lenart v Slov. gor., 3. junija.

V sredo, 1. junija smo imeli v našem lepem trgu sredi Slovenskih goric redko in veličastno slavo. V našo sredo je prišel novi naš gospod župnik Franc Sinko ter se je vršila omenjena dne slovesna inštalacija. Trg Sv. Lenart se je na slovesnost dostojno pripravil. Raz strehe so vihrale zastave, vse je bilo v zelenju in cvetju, slavoloki so pozdravljali novega našega pastirja in nepregledna množica tržanov in župljanov se je z vsemi odličniki na čelu zbrala ter mu pohitela nasproti k sprejemu. Na čelu vseh je pozdravil novodostlega župnika trški župan odvetnik dr. Gorišek ter v svojem nagovoru izražal veselje vseh navzočih ob tem slovesnem trenutku. Godba je zaigrala in pokanje topičev je še dvignilo radostno razpoloženje. V farni cerkvi se je nato izvršila slovesna inštalacija; ob izredno številni asistenci je opravil pomenljive obrede dekan in duh. svetnik Franc S. Gorišek. Udeležili so se slovesnosti boški dekan Sagaj, slovenjebistriški dekan Ozimič, duh. svetnik Čilenšek, župnik Frančež od Sv. Marjete, dalje župan trga dr. Milan Gorišek, osebje sodišča s predstojnikom dr. Ilaunikom na čelu, notar Stupica, odvetnik dr. Šali, ravnatelj meščanske šole Korže, nadučitelj Košenina, in številni drugi. — Želimo gospodu župniku dočakati v naši sredi mnogo zadovoljnih in srečnih let v blagor in prospeh cele župnije.

Francoski nogometaši v Ljubljani

Z dopoldanskim brzovlakom, ki pride ob 8.50 iz Jesenic, je prispela na poti v Belgrad v Ljubljano, Francoska nogometna reprezentanca. Ljubljano pride po Balkanu daljšo turnejo. Igrajo najprej v Belgradu potem v Sofiji, Bukarešti in Atenah. Ž njimi potuje tudi predsednik FIFE Rimet, ki bo imel priliko videti, kakšna je vrednost nogometa, ki se igra na Balkanu. Naravno, prav povsod bodo Francoze zelo svečano sprejeli, saj so danes Francozi tisti, od katerih ravno na Balkanu veliko pričakuje. Najbrže tudi ni čisto slučaj, da ravno v tem času prihajajo v propagandne svrhe, kajti drugod pojmujejo sport vse drugače kot pri nas in tudi vedo, kako velik propagandni uspeh ima lahko ravno nogomet. Francoze je pozdravil na ljubljanskem kolodvoru francoski konzul Neuville, predsednik Ilirije dr. Dular, prisotni so bili tudi zastopniki LNP in predsednik Primorja g. Sancin. Na Jesenicah je sprejel Francoze dr. Birska, ki jih je spremljal do Ljubljane. LNP je priredila gostom tudi majno južno. Zbranih je bilo tudi precej sportnikov. Simpatični predsednik FIFE se je predvsem zanimal za naše nogometne prilike. Prav slovesen sprejem so pripravili Francozom v Belgradu kamor so prispeli včeraj zvečer ob 10.

Pol litra „metličana“ prosim!

Metlika, 2. junija.

Tam, kjer »Bog roko molie! Pa kje je to? Ob vsaki cesti in v vsaki vasi, toliko bolj se po trgih in mestih... No saj vemo, da je gostilna za vsakim oglom. Pa to je bilo v Ljubljani, v glavnem mestu Slovenije. Truden popotnik, lačen pač, a žejen morda le iz navade — pa saj vemo, da so gostilne preračunane najbolj na žejno. No pa bodi kar koli, zaval sem si nekaj trdega, potem pa sem poprašal po pijaci. Pivo, vino »ljutomerčana«, »biželca«, »jeruzalema«, »pekrčana...« metličana. Pa kdo si bo zapomnil teh imen celo vrsto. Nisem si jih niti jaz. Zadržaj mi je ostalo v ušesih, pa sem si volil »metličana«. Kako ne? Saj mi je rojak. Pa je imela natakarcia svoje pomisleke, »Ne bi vam svetlovala tega. Veste, ni posebnega nič.« »Hajd, hajd! saj se mi to že po tem vidi, da ga nazadnje imenujete, dasi je to navsezadnje še najbolj pri pozabljenih ljudeh; pa bi si vendar želel baš »metličana« eno čašo.«

Potem sem pa zvedel še naprej in minilo me je veselje do take kapljice. »Iz vsakega soda ostane, nekaj belega, nekaj črnega: — zato je to dalo cvikovo barvo — nekaj cikasto, nekaj kanasto, nekaj skisano, nekaj ostankov pijanih gostov — no, vsekakor mora to dati izbornega »metličana«. Toda, neboži! Kaj bodo Metličani k temu rekli! Da se njihovo ime po nemarnem imenuje, pa že tako po nemarnem! No pa naj že bo kakorkoli. Svoje dobro ime naj si čuvajo sami, toda vino... To se pa brani ne zna, ker pameti nima.

Tako se toči za »metličana« vsakovrstna brozga, katera se je izpridila sama, ali so jo pokvarili ljudje. Toda od našega belokranjskega »metličana« je tisto vino jako daleč. Nekateri gostilničarji morda v dobri veri kupi od katerega prekupca, meneč, bom poskusil. Pa ga poskusi in pokušaj vruga kislega, ki se nikdar ni grel na našem »vinskem« solncu, ker ni zorel ne raste v naših gorah, tistih, ki valovijo po metličkih vinskih bregovih.

Taka brozga pač ne dela časti našemu vinu, kakor je ne dela našemu grozdlju »direktora« (šmarinca), ki jo kamajske babe za muškatele prodajajo, a sladkosnedneži za muškatele plačajo, pa vendar »direktorja« zobjejo. Ne tisto vino, ne tisto grozdlje ni zraslo v Beli Krajini.

Taka je bila moja skušnjava z »metličanom«, a so imeli podobne skušnje z njim tudi drugi, in kaj čuda, če so naša vina zgubila kredit.

Treba je torej dati »metličanu« zadoščenje in opozoriti javnost, da se pravi »metličane« toči zanesljivo le po naših zidancih, in tu ga je že nekaj na razpolago. Najboljši pa se dobi v kleti »Vinarske zadruge«, ki stoji tik poleg metličke postaje. Kdor si ga pa želi pokušati v Ljubljani, pa mu svetujem v »Centralne vinarnice«, kjer ga je na razpolago precejšnja množina.

Ne bi se oglašal s tako stvarjo v teh časih, ki je treba vsak groš sedemkrat obrniti, toda krivica, ki se našemu vinu godi, in beda, ki jo naše ljudstvo trpi, mi potiska pero v roko, da opozorim javnost, naj si poskrbi za dobro in zdravo vino, ki ga je dobiti lahko. Kdor nima sam tukaj poznane človeka, naj se obrne kar na naslov »Vinarsko zadruge v Metliki«, pa bo hitro vedel, kam se mu je obrniti, da dobi poštenega »metličana«.

Ostale vesti

— Skofijska klasična gimnazija v Št. Vidu nad Ljubljano priredi v nedeljo, 5. jun. 1932 ob 10 s svojimi učenci javno telovadbo, h kateri vljudno vabimo vse prijatelje zavoda sv. Stanislava. Telovadba se bo vršila v slučaju lepega vremena na levem igrišču, sicer pa v veliki dvorani zavoda sv. Stanislava. Istega dne bo v risalnici razstava risarskih izdelkov, h kateri enako vljudno vabimo.

Rio-vino

sortirano buteljno liter Din 10.—, Din 12.—, Rio-žendviči priznana najboljši, AUTOMATIČNI BUFFET, Šelenburgova ulica 4

— Radio Ljubljana bo prenašal danes ob 10 dopoldne svečano otvoritev XII. ljubljanskega velesejma.

— Nedeljeni delovni čas pri višjem deželnem sodišču. Po odredbi ministrstva pravde se pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani z dnem 6. jun. t. l. uvede nedeljeni delovni čas z uradnimi urami od pol 8 do pol 14.

— Zoboizvajnik dr. Jos. Tavčar je odstopil kot predsednik Društva zobozdravnikov Dravske banovine in vrši posle predsednika do prihodnjega obdobja zboru podpredsednik dr. Stane Tavčar.

— Čevljarški mojstri si zamorejo na letošnjem XII. velesejmu v Ljubljani od 3. do 13. junija nabaviti vse kar rabijo v svoji stroki: n. pr. vsakovrstno usnje, kremo za usnje, olje za stroje, lesene in železne žeblice, pasto za brušenje nožev, ričnice, vsakovrstne stroje za predelavo usnja, stroje za čiščenje spodnjih delov čevljev, stroje za izdelovanje igel za pritrjevanje spodnjih podplatov, čevljarске stroje sploh. Vse to so izdelki samo prvovrstnih, solidnih tovarn.

V KAZINI BLED

se vrši v soboto dne 4. t. m. zvečer

OTVORITVENI KONCERT

svelovno znane kapele »HERCE«

— Pogorel je 2. t. m. ob 1 ponoči hlev gosp. Kemerja Franca, gostilničarja v Jurkloštru. Edino kravo in nekaj kokoši je rešil g. Marguč, ki stanuje v hiši. Ogenj je prvi opazil nekdo čuvaj v tovarni lesnih izdelkov in na to poklical domače, da so rešili vsaj živino. Hlev je pogorel do tal, četudi tebe mimo potok Gračnica, ker ni bilo gasilcev. Kako je nastal ogenj, ni znano. Gasilno društvo bi bilo tu potrebno.

— Slovenski učitelji, št. 5—6 ima naslednjo vsebino: Slomšek — naš duhovni vrtnar. Etbin Bojc. — Reforma ocenjevanja v osnovni šoli. Alfonz Kopriva. — Pisma podeželskemu učitelju. Po A. Heinenu priredil Boris Grad. — Čuvajmo našo zemljo! Vojteh Čuš. — Ocenjevanje učiteljstva. F. L. — Duhovne posledice delovne šole. Venceslav Winkler. — Quidquid agis, prudenter agas et respice finem. Ivan Hribški. — Književnost. — Obzornik.

— Arh. J. Mesar in arh. I. Spinčič: Stanovanje, Ljubljana 1931. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena v platno vezana Din 100. — Udobno stanovanje ni lepo samo tedaj, kadar mu je lepota prvi in glavni namen, marveč je mnogo lepše, kadar nam je udobno, domače, praktično. V stanovanju se zrcali naš značaj, naša osebnost, v stanovanju se kažejo naše napake in naše prednosti, tu nam ni mogoče prikriti ne naših napak, ne svojih vrlin. Knjiga bo nedvomno mnogo koristila ne samo tistim, ki si nameravajo postaviti lasten dom, ampak tudi tistim, ki že stanujejo v lastnem domu ali še celo pri tujih ljudeh.

— Prv vtis je najvažnejši. Lepi beli in z osvežujočo zobno pasto Chlorodont negovani zobje dajo vsakemu obrazu, poseben čar. Poskus vas bo prepričal. Tuba 8 Din.

— Pri pomanjkanju teka, nakislem pehanju, slabem želodcu, lenivi prebavi, zaprtju v črevih, vzdigovanju, motenju pri prebavi, izpuščajih, srbečici osvoboditi naravn »Franz-Josef« grenčica telo vseh nabranih gnolobnih strupov. Ze stari mojstri zdravilstva so spoznali, da je »Franz-Josef« voda popolnoma zanesljivo sredstvo za čiščenje črev. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in zadevnih trgovinah.

Naznanila

Ljubljana

Za člana Slovenskega kat. akad. starešinstva bo v nedeljo, dne 5. t. m. točno ob 7 skupna sv. maša z obhajilom v kongregacijski kapeli pri Sv. Jožetu. Vhod levo od glavnega oltarja. Pridite vsi! Predsednik.

»Dva begovca«, Leskovškovo dramo v 3 dejanjih vpripori dramatični odsek J.S.Z. drevi ob 20 v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Prebitek igre je namenjen za brezposelne delavce.

V nedeljo, dne 5. junija se vrši v gostilni Novi svet v Ljubljani na Gosposvetaki cesti 1, veliko zborovanje društva Živalce ob 9 dopoldne. Člani in ljubitelji vljudno vabljani.

Na pismena vprašanja glede društva Živalca, sporočamo, da je to društvo popolnoma samostojno in ima svojo pisarno v Ljubljani, Sv. Petra cesti 60 in ni istovetno z odseki perutinarstva in kuncereje Kmetijske družbe.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.

Začetek ob 20.

Sobota, 4. junija: LEDA. Red B.

Nedelja, 5. junija: Zaprt.

Ponedeljek, 6. junija: Produkcija operne šole drž. konservatorija.

Torek, 7. junija: Produkcija operne šole drž. konservatorija.

Opera.

Začetek ob 20.

Sobota, 4. junija: TURANDOT. Red A.

Nedelja, 5. junija: »DEZELA SMEHLJAJA«. Izven.

Znižane cene.

Ponedeljek, 6. junija: Zaprt.

Stanje Narodne banke

Najnovejši izkaz Narodne banke za 31. maj 1932 izkazuje v primeri s 22. majem te-le najvažnejše spremembe: V podlogi je zlato naraslo za 0.2 na 1763.4 milij. Din, valute za 1.0 na 3.55 milij. Din, dočim so se devize zmanjšale za 3.95 na 240.9 milij. Din, tako da je skupna podloga padla za 2.8 na 2007.9 milij. Din. Tudi devize, ki se ne štejejo v podlogo, so padle za 1.1 na 81.4 milij. Din. Posojila, ki so doslej stalno narasčala, so se deloma zmanjšala. Eskont je zaradi delnih zmanjšanj padel za 4.45 na 1885.04 milij. Din, lombard pa je še nadalje narasel, in sicer za 1.8 na 360.7 milij. Din. Zaradi izdanih obresti za blagajniške zapise so prejšnji predjudni državni narasli na 1804.8 milij. Din. Med pasivi je obrok bankovcev narasel za 38.95 na 4941.5 milij. Din. Nasprotno so se obveznosti po vidu zmanjšale za

45.2 na 617.3 milij. Din. Vendar je gibanje neenotno: državne terjatve so padle za 21.3 na 10.4 milij. Din, ravno tako račun državnih gospodarskih podjetij za 76.5 na 31.7 milij. Din. Važno je pa zabeležiti, da so vloge na žiro račune narasle za 52.7 na 575.2 milij. Din. To dejstvo je v veliki meri pripisovati temu, da banke nalagajo na žiro računih ona plačila za račun inozemstva, ki prihajajo na vezane račune. Obveznosti z rokom so narasle zaradi izdanih novih blagajniških zapisov za 16.75 na 1340.0 milij. Din. Skupno znašajo obtok in obveznosti po vidu 5558.8 milij. Din, kar pomeni v primeri s prejšnjim stanjem zmanjšanje za 8.2 milij. Din. Zaradi tega se je odstotek kritja malo povečal in znaša sedaj skupno kritje 36.12% (36.11%), samo zlato kritje pa 31.72% (31.67%).

Živina

Mariborski svinjski sejem dne 3. junija. Pripeljanih je bilo 288 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari 55—80 Din, 7—8 tednov stari 100—150 Din, 3—4 mesece stari 190 do 250 Din, 5—7 mesecev stari 300—350 Din, 8 do 10 mesecev stari 440—480 Din, eno leto stari 500—560 Din. Kilogram žive teže je veljal 6—6.50 Din, kilogram mrtve teže 9—10.50. Prodanih je bilo 174 komadov.

Hmelj

Savinjska dolina. Hmeljska rastlina prav do bro in hitro napreduje ter je v nekaterih nasadih že dosegla 1½—3 m višine. Deloma se sedaj prvič, deloma pa tudi že drugič privezuje. V nekaterih legah so se pojavili bolhači in stenice ter povzročili nekaj škode, vendar pa se je zadnji čas vreme precej ohladilo in preprečilo nadaljnje širjenje teh škodljivcev. — Glede kupitje ni še posebnega. Letnik 1931 je skoraj razprodan, pač pa je nekoliko zanimanja za predprodajo letnika 1932. — (»Slovenski hmeljar«.)

Št. Jernej

Na posledica letke je umrl v Ogulinu bivši tukajšnji zobotehnik, Dalmatinec, Josip Kessler. Umrl je bil po svojem burnem življenju poznau naleč nakrog. Bodi Bog usmiljen in dobrotljiv njegovi duši!

Vojni razpored za tukajšnjo občino se vrši v nedeljo 5. junija, najbrže na občinski »gmajni«.

Tržič

Preteklo nedeljo je pevski zbor »Planinka« v Zg. Dolini nad Tržičem ponovno vpriporil spevoigro »Sre in denar« ter »Šnubač«. Obakrat sta privedli gledalcem kar najbolj ugaiali. Krasni so bili dvospevi, ki so pa pri ponovitvi vsled hude prehlajenosti glavne igralka žal morali odpasti. Vsi igralci so svoje vloge prav pohvalno izpeljali. — Vsed splošnega zanimanja se bosta spevoigri privedli za okolišane v prihodnji sezoni ob lepem vremenu še v tretjič.

Šah

20. aprila t. l. je umrl priljubljeni belgijski mojster Edgar Colle, po poklicu žurnalist. Rojen je bil 18. maja l. 1897. Colleja vsi poznavaici šahovske igre visoko cenijo, ker je bil izreden šahovski talent in le zbog bolehnosti ni dosegel takih uspehov, kot bi jih sicer pri svoji nadarjenosti in volji mogel doseči. Kljub temu pa je Colle s svojo izredno borbenostjo in voljo večkrat pokazal, kaj je tičalo v njem. Prva mesta v turnirjih Meran 1926, Scarborough 1927, Hastings 1928-29 in Scarborough 1930 so zadostno pokazala njegovo znanje in moč. Od mladega, komaj 35 letnega mojstra je šahovski svet pričakoval še mnogo, toda pre zgodnja smrt je prekržila račune.

Zadnji Collejev turnir je bil lansko leto o boziču v Rotterdamu, kjer je dosegel drugo mesto za Laudanom in pred velenmojstroma Dr. Tartakowerjem in Rubinsteinom. Iz tega turnirja prinašamo danes zadnjo Collejevo turnirsko partijo, v kateri je premagal velenmojstra Rubinsteina.

Indijska.

Beli: A. Rubinstein, Črni: Colle: 1. d2—d4, Sg8—f6; 2. e2—e4, e7—e6; 3. Sb1—c3, Lf8—b4; 4. e2—e3, 0—0; 5. a2—a3. Boljša je 5. Sge2, ker z zadnjo potezo beli izgubljata čas ker je že vlek el e2—e3. Po 5. Sge2 pa bi bilo dobro a2—a3. 5. —, Lb4×c3+; 6. b2×c3, d7—d6; 7. Sg1—f3. Pričakovati bi bilo, da bo Rubinstein vlek el d3 in razvil konja na e2, da bi bila potem možna po potezi e4 podpora centra z f2—f3. 7. —, Dd8—e7. Črni pripravljata e6—e5; 8. Lf1—d3, e6—e5; 9. Sf3—d2, e5—e4; črni se je s tem polastil v indijski igri najvažnejše točke e4 in dosegel boljše igro. 10. Ld3—b1, Le8—g4; 11. Dd1—e2, Jasno, da je f3 slabo, ker bi bil črni na e in liniji premočen. 11. —, Lg4—f5; 12. 0—0. na f3 ali f4 bi sledilo e3! 13. Df5; De3+ in dobi. 12. —, Lf5—g6; 13. Tf1—e1, Sb8—h7; 14. a3—a4, a7—a5; 15. Lb1—a2, Kg—h8. Pozicija kliče črnega k napadu na kraljevo krilo, katerega pripravlja Colle zelo spretno. 16. Sd2—f1, Sf6—g8; 17. Ta1—b1, b7—b6; 18. De2—d1, Ta8—e8; 19. Tb1—b2, f7—f5; 20. Sf1—g3, Sg8—h6; 21. Te1—f1, De7—h4; 22. f2—f3, Beli se brani proti pretetni Sb6—g4; 22. —, Sd7—f6; 23. Sg3—e2, Lg6—h5; 24. Se2—f4, e4×f3; 25. g2×f3, g7—g5; 26. Sf4×h5, Dh4×h5; 27. La2—b1, g5—g4; 28. Tb2—g2, Tf8—g8; 29. f3×g4, Tg8×g4; 30. Tg2×g4, Preti-la je podvojitev črnih stolpov na g liniji. 30. —, Sf6×g4; 31. Dd1—e2, Df5—g5; 32. De2—g2, Te8—g8; črni preti Sg4×e3! 33. Kg1—h1, Dg5—e7; 34. Dg2—h3, De7—g5; 35. Dh3—f3 Preti-lo je mat v dveh potezah Sf2+!, Tf2!, Dg1 mat. Bolje bi bilo kriti mat z Dg3. 35. —, Dg5—h4; 36. Df3—g3, Dh4—f6; 37. Dg3—f3, Sg4×h2. Š to žrtvijo črni odloči igro. 38. Kh1×h2, Sh6—94+ kralj mora sedaj na g linijo, ker sicer sledi Dh6+!. 39. Kh2—g1, Sg4—e5+; 40. Df3—g2, Tg8×g2+; 41. Kg1×g2, Df6—g5+! Partija je za črnega dobljena in Colle konca zelo pricizno. 42. Kg2—f2, Dg5—h4+; 43. Kf2—e2, Dh4—g4+; 44. Ke2—e1, Sg5—f3+; 45. Ke1—e2, h7—h5; 46. Lb1—c1, De4×f5; 47. Kf2—e2, h5—h4; 48. Tf1×f3, Df5—h5; 49. e3—e4, h4—h3; 50. Le1—f4, h3—h2; 51. Lf4×h2, Dh5×h2+ in beli se je po desetih potezah udal.

Na Slovaškem se bo od 12. do 30. junija vršil internacionalni mojsterski turnir, na katerem bodo igrali: Bogoljubov, Dr. Euwe, Flohr, Maroczy, Rubinstein, Spielmann, Dr. Vidmar in še pet domačih mojstrov.

Od 17. do 31. julija pa se bo vršil internacionalni mojsterski turnir v Bernu, Sodelovalo bo deset švicarjev in šest internacionalnih mojstrov poleg dr. Aljehina še Bogoljubov, dr. Euwe, Flohr, Kalshdan, Sultan Khan in Bernstein.

Junaki večnega ledu

Letošnje poletje pojde več mednarodnih ekspedicijskih na severni in na južni tečaj. Včasih so te ekspedicijske hodele proti tečaju, da bi našle tisto točko, ki se imenuje tečaj. Junaki, ki so znali kljubovati vsem grozotam večnega ledu na severnem in južnem tečaju, so nekateri plačali svojo junaštvo s smrtjo, drugim pa se je posrečilo najti, kar so iskali. Sedanje ekspedicijske v tečajne kraje se odpravljajo tja zato, da jih meteorološko, geološko in vsestransko znanstveno preiščejo in opišejo. Sredstva, ki so sedanjim ekspedicijskim na razpolago, so tako izpopolnjena, da je uspeh mnogo bolj zagotovljen in drzno potovanje mnogo manj nevarno, kakor je bilo nekdaj. Spodobi se, da svet izve, kdo je prvi junak, ki je poskušal s skromnimi sredstvi priti v deželo večnega ledu in molka.

Zgodovina glede tega ni edina. Vendar pa se zdi, da gre slava Holancu Viljemu Barentzu, ki je bil prvi človek, kateri je prišel z drznimi mornarji na obrežje polarnega morja, preiskal njegove skrivnosti ter tam prezimil med neznanskimi mukami. Barentzovo ekspedicijsko so denarno podprli bogati amsterdamski trgovci, ki so mu dali denarja, da je opremil ladjo in z njo odplul iz Amsterdamu 10. maja leta 1596. Ze 5. junija istega leta so drzni mornarji zagledali prvi led v Lednem morju. Barentz in njegovi junaki so se zelo začudili, ko so videli, da so to, kar se jim je daleč zdelo podobno labudom, v resnici ledene plošče. Južno od Spitzbergov blizu Medvedjega otoka se je Barentz s svojimi prijatelji izkrcal. Tu so ubili prvega belega medveda, kar se jim je le s težavo posrečilo. Po kratkem odpočitku so jadrili naprej ter se kmalu zasidrali na obrežju obširne zemlje, ki so jo imeli za Grönlandijo. Ker so hribi na tej zemlji imeli koničaste (špičaste) vrhove, so jo imenovali Spitzbergi. Dne 11. junija so že bili v vodovju pri rtu Canin. 5 dni kasneje so dosegli zapadno obrežje zemlje, ki se imenuje Willoughby. Končno so prišli do Oranžnih otokov. Tu so morali pluti v zaliv, kjer pa jih je led kmalu popolnoma uklenil. Med silnim snežnim metezem so

se začeli okrog ladje grmaditi skladi ledenih plošč, tako, da je lesenje v ladijskem trupu kar pokalo in škripalo. Vsak hip se je bilo bati, da bo ledovje strlo ladjo v tisoče koscev. Zaradi tega so mornarji sklenili prenesti z ladje ves živčev, smodnik, svinec in najpotrebnejše instrumente. Na suhem so zgradili kočo, da bi se tako branili mraza in divjih zverj. Kmalu pa so izprevideli, da bo treba na tem kraju tudi prezimiti. Zato so začeli graditi malo hišo. Še noben Evropejec ni pred njimi prezimoval v teh krajih. Sredi tega otrplega, nepremičnega morja, sredi večnega ledu!

Nepopisne so bile muke, ki so jih prestali Barentz in njegovih 16 holandskih mornarjev. Dne 21. oktobra so hišo srečno popolnoma dokončali. Na strehi so napravili dimnik, v izbi je na steni visela stenska ura, ob straneh so stale postelje, v posebnem kotu so napravili kopalnico. Kmalu je začelo snežiti, in snežilo je, da je sneg skoraj kmalu zasul vso hišo. Če so hoteli priti na prosto, so morali z lopatami sproti odkidati sneg. Noč za nočjo so slišali tekat in skakati po strehi medvede in lisice, ki so poskušali razkriti streho in priti v hišo. Med prezimovanjem sta umrla dva mornarja, ki so ju zakopal kar v sneg. Bilo je nemogoče v trdo zamrznjeni zemlji izkopati jima grob.

Končno je napolnil mesec junij in z njim je prišel čas osvoboditve. Holanci so zapustili hišo, katere jim je nudila streho in varstvo v teh strašnih mesecih. Barentz je v hiši pustil svoje zapiske, ki jih je bil vtaknil v usnjeno torbo, ter nato hišo skrbno zaklenil. Ko so se vračali domov in so bili že blizu svoje holandske domovine, je Barentz na krovu svoje ladje nenadno umrl.

Šele leta 1871, ko je preteklo že skoro 300 let od tistih dob, je norveški kapitan Carlsen odkril Barentzov zaliv in njegovo hišo. Bila je še vedno tako snažna in dobro ohranjena, kakor bi jo bili holandski junaki zgradili šele včeraj. V hiši je našel Carlsen tudi zapiske, ki jih je bil tam pred 300 leti pustil junaški Barentz.

Z bojišča verskih bojev v Indiji. Mohamedanci sov Bombay uničevali trgovine Hindujev ter jih zažigali. Niti policija ni bila kos strašnem sovraštvu med obema verskima.

Lakota na Kitajskem

Iz kraja Pengpu v provinci Anhvaj na Kitajskem poročajo:

Morda se Evropejcem, ki sami trpe v sedanjih časih, ne bo zdelo zanimivo poročati o lakoti na Kitajskem. Vendar je ta kitajska lakota strašna, kar dokazujejo dogodki, ki so se zadnje dni dogajali v katoliškem misijonskem vikariatu Pengpu. Tukaj vsak dan mnogo ljudi umira od lakote. Ubogo prebivalstvo je vse, kar mu le količkaj more služiti za hrano: drevesno listje, vsa mogoča zeljca, samo da niso strupena. Prav srečen je tisti, kdor more med to zelenje pomešati peščico sladkorja ali riža. Celo ostanke žita, ki ga navadno pokladajo živini, sedaj jedo ljudje. Zaradi tega je domača živina strašno shujšala. Ko zmanjka vsega, pojedjo sestranci reveži še svojo sestrano živino. Tako je dežela sedaj v skoro ob vso domačo žival. Lakota pa traja dalje. Podobne so razmere tudi v vikariatu Laohokov, kjer jih vsak dan na tucete umrje od lakote.

Žaloigra v vodnjaku

Iz Linca poročajo: Dne 1. junija se je v vasi Absberg na Zgornjem Avstrijskem zgodila strašna nesreča. 27 let stari vodnjakarski pomočnik Karel Fenzl je moral zlesti v vodnjak, da ga popravi. Predno se je spustil v globočino, se je hotel prepričati, ali so v vodnjaku strupeni plini. Zato je vrgel v globočino goreč papir, ki pa je ugasnil že v globočini 6 metrov. To je bilo zadostno opozorilo, da je smrtno nevarno spuščati se v globočino, dokler strupeni plini niso odstranjeni ali pa dokler ne dobi plinske maske. Kljub temu pa je Fenzl začel lesti v globočino. Komaj pa je priplezal po vrvi kakih 6 m globoko, se je onesvestil, izpustil vrv in padel v 20 m globok vodnjak. Nihče ni opazil nesreče mladega fanta. Šele čez dalj časa so domači ugotovili, da ga ni. Začeli so ga iskati in zagledali njegovo truplo pod vodo v vodnjaku. Ker ni bilo pri roki nobenih pripomočkov, da bi nesrečnega rešili, so morali počakati, da so prihiteli reševalci iz Linca. Šele tem se je posrečilo po dolgem trudu spraviti truplo že mrtvega Fenzla na dan. Zdravnik je ugotovil, da se Fenzl ni niti zadušil od plinov, niti se pri padcu ubil, ampak da je na dnu vodnjaka utonil po strašni in brezuspešni borbi z vodnimi rastlinami in vodo, ko si je pri- zadeval po gladkih in spolzkih stenah splezati ven in se rešiti.

Rešena se ponesrečila. Kakor smo poročali, sta se dva potnika, ki sta srečno ušla katastrofi, katere je zadela parnik »Georges Philipparc«, ubila, ko sta se z letalom iz Brindisija peljala proti Franciji. Letalo je vodil pilot Goulette (zgoraj na levi). Zaradi gostih oblakov je v Italiji zadelo letalo v 200 metrov visok skalnat grič in se razbilo. Vsi potniki so bili ubiti.

lepe vrste metuljev, je organiziral cele ekspedicijske. Tako ima v svoji zbirki en sam komad metulja, ki ga učenjaki imenujejo »Charaxes four-nierae« in ki živi le ob zgornjem toku reke Kongo. Doslej so ujeli samo dva komada tega redkega metulja. Joicey ga je ujel šele aprila lanskega leta. Z njim pa je tudi zaključil svoje zbiranje. Letos ga ni več med živimi. Zbirko cenijo na 50 tisoč funtov, v našem denarju kakih 12.000.000 dinarjev. To dragocenost je »kralj metuljev« zapustil angleškemu narodu.

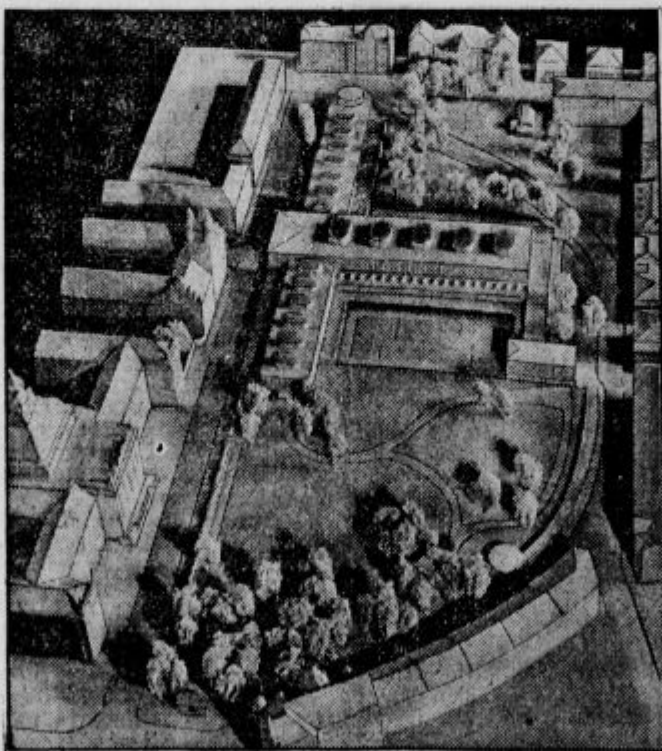
Konj od strahu osivel

Večkrat se zgodi, da ljudje v hudi grozi ali smrtni nevarnosti osive. Sedaj nam pa poročajo listi z Angleškega, da je tam plemenit konj osivel od prestrašnega strahu.

V kraju Wrexham v angleški grofiji Denbigh-shire se je na prostornem travniku mirno pasel plemenit konj angleškega veleposestnika in lorda Alfreda Mackalpina, ki ima tu svojo žrebčarno. Naenkrat pa je privozilo nad travnikom letalo, s katerim se je eden gospodarjev prijateljev pripeljal na obisk. Kakor hitro je konj od daleč začutil letalo, je postal nemiren in je v divjem diru začel begati po travniku. Nesreča pa je hotela, da je preplašena žival dirjala v isti smeri, v kateri je letelo letalo. Tako je letalo prihajalo od groze posbneli živali vedno bliže in vedno nižje nad njo. Končno je letalo srečno pristalo, konj pa je dirjal naprej in se končno pomiril, ko ni več čutil za seboj dozdevnega sovražnika. Silno so se začudili drugi dan konjarji, posebno pa lordova hčerka, ki je prišla obiskat lepo žival v hlev in videla, da je včeraj črna konjska griva postala siva in da so tudi v repu celi kosmi bele žime. Zaradi groze, ki jo je prejšnji dan prestala, je uboga žival osivela. Pri tej priliki poročajo listi, da se je nekaj podobnega pred nekaj leti zgodilo na Francoskem. Otroci so vjeli črnega kosa in ga mečkali po rokah. Pri tem so mu izpulili tudi nekaj perja. Od bolečin in strahu je kos dobil belo-sivo perje.

Nov planet je odkril heidelberški astronom Reissmuth. Novi planet se približa zemlji na 7 milijonov kilometrov.

Nova »Steklena palača« v Monakovem. Slavna monakovska »Glaspalast« — Steklена palača je lani pogorela in v njej dragocene umetnine najslavnejših slikarjev. Prof. Abel je izdelal načrt za novo palačo.

Maščevanje razbojnikov

Iz Bukarešte poročajo: V rumunski občini Straua je živel židovski branjevec Leib, ki si je nakopal sovraštvo razbojnikov zaradi tega, ker je v neki sodnijski razpravi proti človeku, kateri je skrival naropano blago, izpovedal za obdolženca neugodno. Dne 1. junija ponoči so razbojniki napadli Leibovo hišo. Vso družino so segnali v čumeno, kjer so jo ustražovali s hudimi grožnjami. Med tem pa so drugi razbojniki skoro popolnoma izpraznili vso hišo od kleti do podstrešja. Cesar niso mogli vzeti s seboj, so uničili, celo pohištvo so razbili. Pred hišo se je med tem nabralo mnogo ljudi, od katerih pa nihče ni imel poguma, ne volje nastopiti proti razbojnikom, ki so bili oboroženi do zob. Končno so razbojniki odnesli naropano blago v velikih vrečah sredi čakačev množice, katero so ustražovali z napetimi samokresi.

Ko so po odhodu roparjev ljudje vdrli v Leibovo hišo, so v nekem kotu našli mrtvo branjevečevo truplo. Najprvo so mislili, da so ga ubili razbojniki. Poklicani zdravnik pa je ugotovil, da je nesrečnega žida zadela kap od prestrašnega strahu.

En milijon kilometrov po zraku je preletel nemški kapitan Karl Noack (na levi). Zraven njega je njegov mojster Stum.

„Križ - znamenje praznoverja“

V severnem delu Berlina leži pokopališče tako zvane »Svobodno verske občine«. Ze pred 30 leti se je zgodilo, da je ta občina dala nad vhodom na pokopališče nabiti napis: »Imejte se dobro v življenju — saj po smrti ni nič, ni več življenja.« Tedaj je morala nastopiti policija, da so ta napis odstranili.

Zupnik katoliške berlinske fare sv. Neže, Jurij Schubert, je šel nekega dne na izprehod ter si ogledoval pokopališče. Ker je gospod prepotoval že več dežel in se povsod najbolj zanimal za pokopališča, se je odločil iz kulturno historičnih ozirov ogledati si tudi to pokopališče »Svobodno verske občine«. Ves ogorčen je bral na dveh grobovih tablico z napisom: »Prepovedujemo polagati na grob križe ali druge znake verskega praznoverja.« Jasno je bilo, da je »Svobodni verski občine« križ znak praznoverja. Zato je zupnik to zadevo sporočil »Katoliški akciji« v Berlinu, katere je to naznanila sodišču. Zadnji teden maja se je vršila obravnava proti predsedniku »Svobodno verske občine« v Berlinu. Mož se piše Blum in je po poklicu mestni mladinski (!) oskrbnik.

Sodniku je pripovedoval ta Blum, da je njegova občina skupina odpadnikov od katoliške cerkve. Nekaj časa se je ta skupina še držala nekaterih obredov, pozneje pa so vse skupaj vrgli čez krov.

Sodnik: »Ali verska nestrpnost ni v protislovju z vašo »svobodno vero«? — Blum: »Naši občani nimajo z vero nobene vezi več. Sprejemamo le take, ki so brez vsakršne vere.« — Sodnik: »Kaj je potem takem vaša vera?« — Blum: »Verujemo le v dobro, katero je v človeku.« — Sodnik: »Ali ni tudi to prazna vera?«

Po tem in takem uvodu je sodišče Bluma obsodilo na en teden zapore, ki se spremeni v sto mark globe, ker je žalil krščanski verski čut. Kazen je sicer izredno malenkostna, vendar je obravnava pokazala satansko mržnjo, ki se organizira proti križu! Ne le v Berlinu — še marsikje! Le firma take organizacije nosi povsod drugačno barvo!

Državno prvenstvo

Jutri bi morali tudi naši klubi igrati tekme za državno prvenstvo.

Primorje bi imelo priliko pokazati, s kakšnim rezultatom bo prispevalo k skupnemu rezultatu iz prvega srečanja zagrebških in ljubljanskih klubov. Sicer je pokazalo v tekmi s Concordio, da ne bo imelo posebnega uspeha z zagrebškimi klubi, toda želimo, tako kot vsakemu od naših klubov, najboljše rezultate, ki bodo le v korist slovenskemu nogometu! Vse to vključujem in popravkom preobčutljivih klubskih pristav. Toda tekma Primorje je preložena. Premislil srednji krilec Viktorije bo moral jutri voditi državno reprezentanco v borbi s Francozi. Radi tega je tudi tekma med Primorjem in Viktorijo preložena na prihodnjo nedeljo.

Teško nalogo ima Ilirija ako bo šlo po programu. V Maribor mora, kar je sedaj, ko njeno moštvo ni v formi in ko mora nastopiti s številnimi rezervami, težka naloga. Kompletnim moštvom iz Ljubljane je Maribor na svojem igrišču nevaren nasprotnik, proti kateremu je zelo težko zmagati. Proti oslabilnim moštvom je pa siguran favorit. Ilirija mora v Maribor brez Pogačnika in Varčiča v krilski vrsti in Iceta, Košaka in Fieflerja v napadu. Jasno je, da s številnimi rezervami ne bo zmagala, saj je lani s kompletnim moštvom izgubila z visokim rezultatom 6:2. Ni izključeno, da bo tudi ta tekma preložena, JNZ je menda tudi to tekmo preložila na 12. junij. Točnega obvestila pa še nimamo. Kot vselej, tako se je tudi sedaj izkazala sijajna administracija JNZ. Zadnji hip, ko bo treba potovati, bodo prizadeti prejeli obvestilo. Tudi še ne vemo kdo bo sodil. Vse zadnji trenutek. Zveza se trenutno bolj briga za reprezentančne tekme, pri katerih se bo zopet napolnila blagajna. Vse ostalo je postrojska stvar. Za zvezo klubi kdo bo prvenstveno tekmo vodil in ali se sploh igra zadnji hip, to je gospodom pri JNZ vseeno. Pred obnim zborom se bodo že pobirali pravočasno za glasovnice!

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 4. junija: 10.00 Otvoritev velesojma: 1. Govor predsednika. 2. Govor ministra dr. Kramerja. 3. Govor poljskega poslanika. 4. Koncert vojaške godbe. — 11.00 Zadnja Indija v luči trg. interesov (Ferdo Lupša) — 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče — 17.30 Salonski kvintet — 18.30 Ulaga Drago: Gimnastične vaje — 19.00 Ga. Orthaber: Angličščina — 19.30 O napovedovalcih v radiu (g. Fr. Tominec) — 20.00 Dr. Fr. Debevec: O boju proti jetiki — 20.30 Koncert »Sloga«, godbe na pihala — 21.30 Samospevi gđ. Anite Mezelove — 22.00 Dnevne vesti, čas — 22.15 Salonski kvintet.

Nedelja, 5. junija: 9.00 Ferdo Lupša: Sumatra — biser Izulinde. — 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve — 10.00 Prenos godbe za gimnastične vaje srednjih šol (iz Beograda) — 12.00 Čas, poročila, plošče — 13.15 Ferdo Lupša: Opazovanje življenja v eksotičnih deželah — 16.00 Zbor balalajk »Kremelj« (z velesojma) — 17.00 Salonski kvintet — 20.00 Zbor balalajk »Kremelj« (z velesojma) — 21.00 Salonski kvintet — 21.30 Operna ura. Izvajajo gđ. Vera Majdič, g. Mirko Jelačin in orkester »Triglav«. — Vmes čas in poročila.

Drugi programi

Nedelja, 5. junija:

Budapest: 20.00 Prenos iz studia — 21.30 Ciganska glasba — Plesna glasba — **Dunaj:** 10.00 Orgelski koncert — 11.00 Simfonični koncert — 22.00 Pesmi in arije — **Praga:** 20.00 Bratislava — Langenberg: 20.00 Vokalni in instrumentalni koncert — Beromünster: 17.30 Židovske liturgijske pesmi — 20.15 »Job«, oratorij — 21.45 Večerni koncert radio orkestra — **Rim:** 20.45 Operni prenos — **Beograd:** 21.00 Operni dvospevi — 22.00 Violinski koncert — **Berlin:** 20.00 »Mali vojvoda«, komična opera — **Toulouse:** 22.00 Vojaska glasba — **Stuttgart:** 19.30 Dunajski šramel kvartet — 20.00 Poljudni koncert — **Milano:** 20.15 Pester koncert — 21.00 »Tannhäuser«, opera — **Zagreb:** 20.00 Operni fragmenti — 22.00 Jazz.

Le brzo hitite, da ne zamudite ugodne prilike!

„Pri zmajskem mostu“

dobite po najnižjih cenah vse vrste manufakturnega blaga kakor: volneno za moške in ženske obleke, lepe vzorce Dagmar svile, dylene, kambrike, celir, oksford, vse vrste šifone, platno za rjuhe, ženske srajce in kombinirne, moško perilo, ovrtnike, kravate etc. etc.

Geslo trgovine: Dobro blago, majhen dobiček in velik promet.

Se priporoča
Ivanka Štrukelj

Ljubljana, Resljeva cesta št. 2

Roland Dorgelès:

Leseni križi

50

To noč granate niso padale tako na gosto. Kratek žar raket se je porajal in umiral na zastoru iz šotorine. Noč je bila skorajda mirna. Samo to zamolklo udarjanje krampa, ki nas je pozibavalo v sen...

Opolnoči sem šel na stražo. V jarku je bilo mrzlo. Iz gozda je prinašal veter leden diih in Gilbert je pod odejo drgetal.

»Ali slišiš?«

»Da še zmerom trka.«

Vobče nisimo več gledali na ravan. Čemu? Tam ni bilo videti drugega, ko temo, drhtečo v temi. Poslušali smo, premišljali.

Prvi je spregovoril Demachy, poluglasno; na tisti svoj lahko posmehljivi način, ki me je dražil, a sem ga vendar ljubil, je rekel:

»Bilo je prelepo... Res je, bilo je prelepo. Živeli smo brez skrbi, imeli svojo vsakdanjo zabavo. Nekega dne pa nekdo potрка: 'Tok! Tok! Življenje zove. — Pa saj vas niti ne poznam... — Tem slabše, zakaj na vrsti si.' Stisnemo ti v roko kramp in puško, in sedaj bodi priden, tepček, in koplji in korakaj, tepček, in crkni, tepček...«

»Zakaj si se pa tudi vstulil, ko nisi bil potrjen,« ga je vprašal Lemoine, »pa še k petobruščem?«

»Dolžnost, navdušenje: neumnost...«

Šli smo k strojničarjem, ki so ležali stisnjeni in nemi v svojem strojniškem stanu. Eden je ležal na tleh, glava mu je visela nazaj; spal je.

S CHAMPION svečko

se vozilo lažje požene
naglo pospeši hitrost
doseže večja moč
večja brzina

Glavno zastopstvo in zaloga za Jugoslavijo:

ROBERT WEINBERGER d. d.

Zagreb, Gajeva 10

svečke

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«!

Na drobno
in debelo!

Oglejte
si našo
zalogo!

Kompletno
kuhinjo:
kuhinjsko
posodo,
porcelan,
staklenino,
železnino
pločevino
štedilnike, kompletne kopalnice in stranišča,
nosilke, cement. — Vse vrste orodja dobite pri

B. Žilič Ljubljana

DUNAJSKA C. 11, poleg Figovca

ZA VAS!

II. partija izgotovljena na zalogi

Spalnica tipa »ŠT. VID«

Jedilnica tipa »BLEDA«

VELESEJEM E 53.65

ERMAN-ARHAR
ŠT. VID NAD LJUBLJANO

POZOR!

Prva jugoslovanska tovarna tehtnic
in ključavničarskih izdelkov ima
razstavljene svoje prvovrstne teht-
nice v paviljonu F štev. 555 do 558.
Opozarja se na mostne tehtnice!

Razstava
na vele-
sejmu pa-
viljon »H«

Kako sem se v 60. letu rešila gub

...IN KAKO SE MI JE POSREČILO, DA
IZGLEDAM 20 LET MLAJŠA.

»Dosegla sem starost 60 let, torej starost, ko žena največkrat ne stremi več za tem, da bi bila privlačna. Vendar sem iz gole radovednosti hotela preizkusiti na svojem razoranem in ostarelem obrazu delovanje kreme Tokalon, hraniva za kožo. Premislite moje presenečenje, ko so mi že po enome-sebnem uporabljanju kreme začeli govoriti: »Vi se pomlajujete!« Te opazke so me opogumile, da sem vztrajala in po petih mesecih se je izvršilo čudo, da mi zdaj vsakdo, ki me vidi, pravi, da izgledam kot žena z največ 40—45 leti. Moja polt je svetla in nežna, prijetno rožna, a gube so se vse izgubile, komaj je najti sled za njimi. To je čudovito! Ko bi torej hotele vse žene uporabljati kremo Tokalon, hranivo za kožo, ne bi bilo več stark.«

Pripomba: Dama, ki nam je poslala to pi-smo, nas je prosila, naj njenega imena ne objavimo. Vsakdo pa lahko vidi njen lastni rokopis. Mi jamčimo z vsoto 200.000 din., da vsebuje kremo Tokalon, hranivo za kožo, nenavadne hranilne sestavine, ki se najskrbneje in najpazljiveje pripravljajo in ki so po zahtevu najboljših specialistov ne-obhodno potrebne koži, da ohrani svojo sve-žost in čvrstost in da ostane svetla in brez najmanjše gubice. Uporabljajte kremo Toka-lon, hranivo za kožo, rožne barve vsak ve-čer preden greste spat, kremo Tokalon bele barve pa zjutraj in čez dan. Čudili se bo-ste, kako se vam koža popravlja in kako se izboljšanje kaže že po eni sami noči. Za dober uspeh jamčimo, če ga ne dosežete, vrne-mo denar.

ZIMA

za zimnice vseh vrst po najnižjih dnev-nih cenah vedno na zalogi samo pri

J. KNIFIC - tovarna za žimo
Stražišče pri Kranju

Iščemo 2 zastopnika

enega za Ljubljano, drugega za Maribor, s pripadajočim potovalnim okoljem za že uvedben močan konsumni artikel kolonijal-no-specerijske stroke. — Ponudbe pod značko »Jamstvo« št. 8806 na oglasni od-delek »Slovenca«.

FURNIRJI

vsake vrste pri trvdki
P. R. ALLES, Ljubljana — Frankopanska 18.

OZEBLINE

novonastale vsake vrste na roki, prstu, nogi, nosu, ušesu, ki so zatekle in srbijo, takoj izginijo, ako jih namažete s poznano

»BARTULICEVO LJEKOVITO MASTJO«

Cena zavitku samo Din 10.— Proizvaja in v pro-met jo daje stara, leta 1599 ustanovljena Kaptol-ska lekarna Sv. Marije, Zagreb, Jelačičev trg 20. Dobi se v vsaki lekarni.

ČE ŽELITE KUPITI POHIŠTVO,

po jako znižanih cenah obrnite se naravnost na

ANDREJ KREGAR in sinova

tovarniška zaloga pohištva

ŠT. VID NAD LJUBLJANO -- (nasproti kolodvoru)

prebledel in se zgenil, da bi planil ven. Hamel ga je brez besede prijel za laket. Maroux je sedel, sklenil roke med kolena in s svojimi težkimi petami tolkel ob desko svojega pograda.

»Tihot!« je zarezal nanj Vieublé. »Čuj...!«

Vsi smo strahoma stegnili vratove in se bali, da se ne bi motili. Ne! Kramp se je zopet oglašil! Trkal je. O, kako smo ta hip ljubili ta strašni kramp! Grebel je. Življenje nam je bilo podaljšano. Podkopa še niso nabijali, ni nam bilo še umreti...

Vieublé se je mahoma otresel vsakega strahu. Bled od srda je rjoveč drl ven.

»Nor je,« je zavpil Bréval, »kaj neki namerava?«

Stekli smo za njim. Skočil je bil na par vreč peska in nagibajoč se z vsem trupom in stegnjenim vratom čez jarkov obod, je rjovel:

»Kopljite, kolikor hočete, posranci, po riti je pa le dobite... Morda pojde vse v zrak, ampak zmeljemo vas, pri moji duši...«

Sulphart ga je oprijel z obema rokama okrog pasu.

»Ali boš tiho, mrđanja...«

Tudi Bréval ga je vlekel za roko, a oni se je upiral.

»Preden mrknemo, moram enega pihniti. Nočem crkniti kakor govno,« je škrtal, »eden mora poginiti.« Nazadnje smo ga le spravili v jarek in potem v rov, kjer se je ob kozarčku Demachyjevega starega žganja pomiril.

»Ta je pravi,« je dejal strokovnjaško.

Tok... Tok... Tok... Še vedno je grebel... Tok... Tok... Potem se je ustavil. Prestrašeni smo prislunili. Ne. Tok... Tok... Tok...

Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslav. knjižarne v Ljubljani: 24. zvezek: Savinšek: IZPOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz: NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLENI SVET (The Lost World), 28 Din, vez. 40 Din. — 32. zvezek: Reimich, ZAGORSKI ZVONOVI, Roman (s slikami), 24 Din, vez. 32 Din. — 33. zvezek: Bridges, NA POMOC, 30 Din, vez. 42 Din. — 34. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din, vez. 40 Din.

Motvoz Grosuplje

domači slovenski izdelek

Tovarna motvoza in vrvarna Grosuplje pri Ljubljani.

Zahtevajte vzorce in cenike brezplačno.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pisma vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349.

Službe iščejo

Beseda samo 50 par

Mlad inteligent

zmožen vseh pisarniških del, knjigovodstva, bilanc, stenografije, strojepisja in nemškega, srbohrvaškega jezika — išče primerne službe za takoj. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 8681. (a)

Služkinja

vajena vseh hišnih del in kuhe, išče službo v Ljubljani. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8828. (a)

Sobarica

išče službo. Naslov pove upravo »Slov.« pod št. 8829. (a)

Zastopstva za takoj uglednih veletrgov in tovarnih živčnih robe išče 20 let po Sloveniji potujoči, dobrovoljni potnik. Cenjene ponudbe na podružnico »Slov.« v Celju pod »Agilen in postene.«

Pošteno dekle dobra kuharica in vajena vseh hišnih del išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8844. (a)

500—1000 Din

dam tistemu, ki mi preskrbi službo kot inkasanta, skladiščnik ali kaj podobnega. Po potrebi položim kancijo 6000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8850. (a)

Zasluzek

Beseda samo 50 par

S 100 Din

lahko zaslužite 5000 Din in več. Prospekti na zahtevo. Ponudbe anonončno zavodu H. SAX pod značko »Aktionar.« (z)

Službodobe

Beseda samo 50 par

Prvovrstno kuharico starejšo, ki bi kuhala samo večerje za goste — se išče za v vilo na deželi. V vili bi bila sama. — Pismene ponudbe z navedbo plače na oglasni oddelček »Slov.« pod »Cista« št. 8728. (b)

Sobarico

preprosto in pošteno, z večletnimi spricvali od služb v Sloveniji, se išče za boljšo hišo na deželi. Pismene ponudbe z navedbo plače na oglasni oddelček »Slov.« pod »Pridna« št. 8729. (b)

Hlapca

vajenega poljskega dela in konj, sprejemem takoj na kmetijo. Naslov pod št. 8737 v upravi »Slov.« (b)

Trgov. pomočnika ali šoferja s 4000 Din gotovine sprejemem k avtomobilu. Dopise na Šasek L. Ljubljana, Strossmayerjeva ulica 41. (b)

Zidarja

sprejemem. Naslov pove upravo »Slovenca« pod št. 8837. (b)

2 pomočnici

samostojni, sprejemem. V slučaju zadovoljnosti, stalno nameščenje. Predstaviti se je samo med 1. in 2. uro popoldne v salonu »Vera«, Miklošičeva c. 34, II. nadst. (b)

Pouk

Beseda samo 50 par

Sprejemni izpit

za srednje šole, priprava, informacije, nedelja, ponedeljek 10—12, Pražakova 11, pritrilje, desno. (u)

Objave

Beseda samo 50 par

Izjava.

Izjavljam, da nisem plačnik za svojega starejša očeta, ki brez potrebe prosi po Brežicah, Vidmu in Krškem, ker ima vso oskrbo pri meni. — Janko Jurak, Rajhenburg. (o)

Denar

Beseda samo 50 par

Posojilo

ali družabnika z zneskom do 100.000 Din iščem za razširjenje in povečanje tehn. podjetja v Ljubljani. Denar je popolnoma krit. Dopise na upravo »Slov.« pod »Bodočnost« 8671. (d)

Posojilo

25.000 Din išče hišni posestnik. — Ponudbe pod »Vknjižba na hišo« št. 8614 na upravo »Slov.« (d)

Tihega družabnika za prav dobro in sigurno kasa-podjetje, z vsoto 200.000 Din, iščem. Ponudbe pod šifro »Avgust« št. 8777 na upravo »Slov.« d

Trgovsko podjetje

prvovrstno, katero obstoji že ca. 45 let, išče družabnika

s ca. 7—800 tisoč Din. — Kot varnost je vknjižba na posestvo ter obrestovanje vsote. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 2000/8847.

Vnajem

Beseda samo 50 par

Trgovino

manufakturno in konfekcijsko oddam radi boleznij v najem na zelo prometni cesti Ljubljane s prevzemom založbe. Stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Dobro vplejana trgovina« št. 8735 n

Manufakturn. trgovina z delno količino blaga in inventarjem ali tudi brez blaga, v sredini Ljubljane, se takoj odda. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Ugodnost« št. 8608. (n)

Stanovanja

Beseda samo 50 par

Stanovanje

enosobno, trosobno in 4-sobno z vsem komfortom oddam s 1. julijem za dežigradom v novi vili. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8841. (č)

Stanovanje

komfortno, 2 veliki sobi in ena majhna, centralna kurjava, samo plinski štedilnik, se odda za avgust. Arhitekt Costaperraria — Vrtača 4. (č)

Stanovanje

soba in kuhinja, ter ena soba posebej, se odda s 1. julijem. Naslov v upr. »Slovenca« v Mariboru — Aleksandrova cesta 6. (č)

Čedno mesečno sobo oddam solidnemu stalnemu gospodu. Florijanska ulica 30/L. (s)

Sobe

prazne ali opremljene, velike, s centralno kurjavo, sredi mesta takoj oddam. Naslov pove upravo »Slovenca« pod 8864. (s)

Opremljena soba

z dvema posteljama, se takoj odda eni ali dvema osebam. Poljska pot 29, Moste. (s)

Opremljena sobica

čista, majhna, s posebnim vzhodom, v sredini mesta, se odda solidnemu gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« pod 8843. (s)

Dve sobi

se takoj odda pri kolodvoru. — Poseben vhod, elektrika, plin, parket in dvigalo. Več pove uprava »Slovenca« pod 8862. (s)

Razno

Beseda samo 50 par

Dosmrtno oskrbo

dobro osamljena starejša oseba pri boljši družini brez otrok. — Isto plača lahko enkrat za vselej s hranilno knjigo. Natancneje se osebo dogovori. Ponudbe na podružnico »Slovenca« Mariboru pod »Mirni dom« 8602. (r)

Pozor

mizarji!

NOVOST!

Na velesejmu si ne pozabite ogledati novoizumljenega oblika za čiščenje furnirjev pri tvrdki Peter Angelo, zunaj paviljona F na vogalu. Zahtevajte, da se Vam v obratu predvaja! 7543

Prijetne počitnice

milo suhoalpinsko podnebje, morska višina 550 metrov, krasni izprehodi in ture, brez prahu in megle, gozdna okolica, prvovrstna oskrba. Predsezonske cene 35—40 Din, sezonske 45—50 Din. — Posestvo Pirkhof, Kotle pri Guštanju, dravska banovina. (r)

Posestva

Beseda samo 50 par

Travniki

primeren za stavbišča, se prodaja v Dravljah. Sprejme se tudi hranilna vloga. Mestne hran. v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Dravlj« (p)

Enonadstropno hišo

v Ljubljani z dvema trisobnima in enim dvosobnim stanovanjem, kopalnica, pritlikline, dvorišče, vrt — se ugodno prodaja. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8655. (p)

Hiša

v dobrem stanju, ob banovinski cesti, zraven lep vrt in nekaj gozda, na prodaj. Cena 10.000 Din. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8742. (p)

Posestvo

v kakem rodovitnem kraju v dravski banovini, kupim. Ponudbe s popisom posestva je poslati na: Alojzij Kanc, Babno polje št. 75, p. Stari trg, Rakek (p)

Hišo

s 4 ali 5 sobami in vrtom za zelenjavo, v bližini Ljubljane ali Maribora, kupim. Plačam pol v gotovini, pol s knjižico od 80—120 tisoč Din. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8825. (p)

Visokopritlično hišo 10 m², z vodovodom, električno razsvetljavo, gospodarskim poslopjem in 2500 m² zemlje, na prometnem kraju poleg državne ceste, prodam. Ana Kobe, Zagrebška c. št. 11, Novo mesto. (p)

Naprodaj

v Strelški ulici 6 parcel 420—880 m² po 150 Din m². Na Barju v Črni vasi 9 travnikov po ½ orala, en part 8000 Din, ali odda v košnjo. — V Rudniku 1 parcela 2008 m² za 2 stavbi po 7 Din m², in 1 parcela 300 m² za 1 stavbo z ribnikom po 25 Din m², za katere so tudi že na razpolago načrti s stavbnim dovoljenjem. — Informacije inš. arh. Bogomir Pust, Strelška ul. št. 33. (p)

Parcelo

v okolici D. M. v Polju — kupim. — Naslov v upravi »Slovenca« pod 8817. (p)

Dve novi vili

8 minut od cestne železnice pri novi remizi — s trgovino mešanega blaga, ugodno naprodaj. Plača se lahko s hranilno knjižico. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8819. (p)

Kupimo

Beseda samo 50 par

Čebelni vosek

pristen in čist kupujemo po najvišji ceni v vsaki množini. — Golob & Ko., tovarna kemič. izdelkov, Vič pri Ljubljani. (k)

Vrednostne papirje kupuje Komanditna družba M. Jankole, Selenburgova 6/II. (k)

Ia bukova drva

popolnoma suha, zdrava, kupim vsako količino — proti takojšnjemu plačilu. Na ponudbe brez cene se ne oziram. »Viktorija« Zagreb, Kraljice Jelene 4. (k)

Vinski kamen

vsako količino, kupujem stalno. Ozira se samo na ponudbe z vzorcem, navedbo množine in cene. — S. Kolarović, Zagreb, Klavniška ulica 21. (k)

Cirkularno žago

kompletno, kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod 8834 k

Auto-motor

Beseda samo 50 par

Avto

ali motocikl, rabljen, najugodnejše kupite ali prodate potom trdke — O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11. (f)

»Ford« limuzino

dobro ohranjeno — prodaja Ivan Šiška, Metelkova ul. št. 4. (f)

Eleganten avto

prav malo vožen, poceni prodam. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Štirisedna limuzina« št. 8631. (f)

Dvotonski »Ford« malo vožen, z novo pnevmatiko, zadaj dvojna, po zelo nizki ceni prodam. American-Motors, Ljubljana, Dunajska cesta 9. f

Zivali

Beseda samo 50 par

Harcarje

samice izbornega plemena prodaja H. Subič, Dalmatinova 10/II, desno. (j)

Mlado psico

volje pasme, 8 tednov staro, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod 8779 j

Psa čuvaja

kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Čuvaj« št. 8734. (j)

Glasba

Beseda samo 50 par

Klavirji, planini!

Kupujte na obroke od Din 400 — prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hözl, Stingl original, ki so nesporno najboljši. (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik Ljubljana Aleksandrova cesta 7 Najcenejša posojevalnica!

Prodamo

Beseda samo 50 par

Konfekcija — modal

Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Novi obrtni zakon se naroča pri Komanditni družbi M. Jankole — Selenburgova 6/II. (l)

Nogavice, rokavice in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše trdke Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

11 koles

popolnoma novih, kupljenih na licitaciji, prodamo tudi posamezno za vsako ceno. Elektrofonica družba, Aleksandrova c. 7. (l)

Vino

zlahtnih trt, 10 litrov in več, vinogradniška cena, prodaja Sušnik, Zaloška cesta 21. (l)

Damski klobuki

in slavniki že od 60 Din naprej, vedno zadnje novosti. Preoblikovanje Din 28.— Salon »La femme Chic«, Anica Puhek, Selenburgova 6-I. (l)

Nogavice

rokavice, robce, perilo, torbice, kravate, samo pri PETELINC-u Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika. (l)

Štedilnike

raznih vrst; vrtnice, balkonske in stopniške ograje, dim. vratica, brzoparilnike, nudi po najnižjih cenah ključ. podjetje Ciril Podraž, Ig pri Ljubljani. (l)

Vodovodne cevi

rabljene, a še kakor nove, se prodajajo po nizki ceni v sledečih dimenzijah: 80 kom. 70 x 87 mm po 3 m dolge; 23 kom. 170 x 195 mm po 3 m dolge. — Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 8686. (l)

Pisalni in šivalni stroj

nov, se zelo poceni prodaja. Miklošičeva 7, III. nadst. Vhod poleg Delavske pekarnice. (l)

Črna detelja

lepa, stoječa in trava naprodaj: Izanska c. 27. (l)

Vrtalni stroj

(Bormaschine), skoraj nov na jermenski pogon, se po zelo nizki ceni prodaja v trgovini O. Šlibar, Stari trg 21. (l)

Otroških vozičkov lepe, moderne oblike, po zelo nizki ceni, še nekaj naprodaj. Sv. Petra 52. (l)

Posteljne blazine

popolnoma nove, še ne rabljene, iz volne in posteljne vložke ter novo moško kolo, zaradi selitve po ugodni ceni naprodaj. Poizve se v upravi »Slov.« pod št. 8826. (l)

Trgovsko opravo

dobro ohranjeno, kompletno, za specerijo, prodam ali dam v najem proti mali odškodnini. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8831. (l)

Olje

olivno, dalmatinsko, liter 16 Din, bučno, stajersko, liter 16 Din, namizno, liter 13 Din in 16 Din, kakor vse drugo specerijsko blago, nudi Viktor Šober, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 4. (l)

Jajca

65 par komad, popolnoma sveža, nudi Sever & Ko., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. (l)

Vreče

od sladkorja in riža ugodno prodaja Podbevsek Filip v Ljubljani, Celovška cesta št. 114. (l)

Ptičnice

razne velikosti in različno pripravo za gojenje karnarčkov prodam po ceno. Naslov v upravi »Slovenca« pod 8865. (l)

Pisalni stroj

novijeje sistema — vsled opustitve pisarne poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 8866. (l)

Obrt

Beseda samo 50 par

Entel

raznovrsten takoj pri Matke & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. (t)

Brivnica »Zora«

Celje, pri kapucinskem mostu, se priporoča. — Priznana prvovrstno britje in striženje. Najnižje cene. (t)

GOJZERICE

najboljše kakovosti izdeluje priznana trdka

L. LUKAS

Ljubljana, Sv. Petra cesta

Tvrška A. VOLK

Ljubljana, Resljeva cesta 24. nudi najceneje vse vrste pletenice moko in druge mletvske izdelke.

Zahtevajte cenik!

Sportne in gorske čevlje

po Din 160.— in delavske čevlje Ia. najnižje nudi

Rihar, vizmarje

Št. vid n. Ljubljano

Tri glavne

dobre lastnosti ima</

Ob začetku velesejma

Ljubljanski velesejem nas vsako leto prese-
neča z novimi domisleki. Vedno več panog na-
šega narodnega udejstvovanja dobiva prostor
na velesejmu, vendar ima velesejem kljub vse-
mu še vedno predvsem trgovski značaj.

Tudi letos so kljub gospodarski krizi vsi
prostorili bili oddani že zdavnaj pred otvorit-
vijo. V petek ter prejšnje dni so imeli razstav-
ljalci prav veliko dela s pripravi za slovesno
otvoritev. Slovesna otvoritev bo danes ob 10
dopoldne in ji bo prisostvovalo mnogo odličnih
gostov. Najvišjega pokrovitelja velesejma kra-
lja bo zastopal divizijski general g. Ilić. Vlado
bosta zastopala na otvoritvi ministra dr. Kra-
mer in Pucelj. Med drugimi odličnimi zastop-
niki moramo omeniti poljskega poslanika go-
spoda Schwarzburga-Güntherja, ki je že prišel
iz Belgrade v Ljubljano.

V informacijo našim čitateljem navajamo
kratek pregled razstavljenih predmetov na le-
tošnjem velesejmu:

V paviljonu H so razstavljeni izdelki teh-le
skupin: konfekcija, usnje, bižuterija, pletenine,
železnina, kuhinjska posoda, pisarniške potreb-
ščine, parfumerija, kozmetika in živilska indu-
strija. V tem paviljonu se točijo belokranjska
vina.

V paviljonu J je nameščena na prostoru
400 kvadratnih metrov razstava poljske repub-

like. V tem paviljonu je dalje razstava števil-
nih naših društev, kakor n. pr. Klub akvaristov,
Društvo za zaščito in gojitev ptic pevk itd. Ta
paviljon obsega tudi tujsko-prometno razstavo,
ki je sicer nekoliko manjša nego lanske jeseni,
vendar pa prinaša mnogo novega ter bo dobro
služila naši propagandi.

V paviljonu G so razstavljeni avtomobili,
bicikli, vozovi, elektrotehnični predmeti, barve
ter proizvodi težke industrije. Nadalje so zbra-
ne v paviljonu F te-le skupine: pohištvo, tapet-
ništvo, žimarstvo, preproge, stanovanjska opre-
ma sploh, sodarstvo, mala obrt, pletarstvo in
glasbila.

V srednjih paviljoni H in N so razstav-
ljeni predmeti tekstilne in usnjarske industrije,
stroji za čevljarstvo, hladilne naprave in radio.

Odseka za perutinarstvo in kuncerejo
Kmetijske družbe v Ljubljani sta priredila s
svojimi člani v paviljonu K, četrto veliko raz-
stavo, ki presega po številu in lepoti živali vse
dosedanje podobne prireditve. Kuncer je raz-
stavljen nad 400, perutnine pa 450 živali raz-
nih pasem.

Kakor vsako leto, je tudi letos na vele-
sejmu zastopan Higijenski zavod, ki ima raz-
stavljen v paviljonu L higijenski muzej.

Končno je še mnogo predmetov, ki so raz-
stavljeni na prostem.

Plinsko zavetišče

Svojevrsna senzacija na velesejmu

Ljubljana, 3. junija.

Zadnja leta svetovne vojne so dala posebno
prednost napadom s strupenimi plini. Letalska
tehnika je že tedaj tako napredovala, da je sovra-
znik z lahkoto napadel tudi industrijska središča v
zaledju in jih z bombami razdejal. Z bombami,
katerih so bili strupeni plini, pa je onemogočil
vsak promet za del časa in uničil lahko nešteto ne-
dolžnih življenj. Bodoča vojna, katere nas Bog ob-
varuj, pa se bo bila po mnenju vojaških strokov-
njakov skoro edino-le v znamenju letal in strupe-
nih plinov. Tu ne bodo pomagali nobeni medna-
rodni sklepi in nobena človekoljubnost. Če ne bo
mogoče razbiti nasprotniku fronte, se mu bo pa
pokončalo zaledje in pomorili po večjih mestih s
strupenimi plini starčki, žene in otroci. Dobra de-
setorica najmodernejših bomb s strupenimi plini
onemogoči lahko v Ljubljani vsak promet in po-
konča vse življenje na cestah, v hišah in po kletih.
Tu pomaga samo hiter beg na deželo. Ker pa bodo
plinski napadi, zlasti v obmejnih krajih, prišli
vedno nenadoma in bo mogoče prebivalstvo, re-

starodavno ogromno čelado. Zavetišče je »kroglo
in ima nizek vhod. Notranjost je glede na zunanjo
velikost zavetišča razmeroma majhna. To je po-
vsem razumljivo, saj je stranska stena debela
80 cm, strop pa, ki se končuje v čudno konico,
je debel 2 metra. Vse to je seveda izdelano iz
železobetona in konstrukcija je tako močna, da
vzdriži najhujši pritisk eksplozivno razpo-
notranjost je predeljena v dva dela. Gornji del, ki
je tako visok, da v njem lahko tudi najvišji člo-
vek lahko stoji pokoncu, je skupno prebivališče.
Ob stenji gre okrog in okrog klop, tako da je po-
stora za kakih 25 oseb. Pod tem skupnim biva-
liščem je pa še skoraj dva metra globok prostor,
kjer bodo shranjene bombe s kisikom in posode,
ki bodo držale nad 1000 litrov pitne vode.

V skupnem prostoru je postavljena tudi čr-
palna naprava, ki bo črpala pokvarjeni zrak iz
zavetišča in po visoki cevi, ki bo izpeljana nad
streho sosedne hiše, pa bo črpalka črpala sveži
zrak, ki bo šel skozi preizkušena cedila, tako da
bo popolnoma očiščen in neškodljiv. Hkrati pa bo
z bombami kisika, ki so nameščene v spodnjem
prostoru, zavetišče lahko povsem samostojno in
brez zveze z zunanjim svetom moglo nuditi svo-
jim prebivalcem za dalj časa za dihanje potrebni
kisik. Črpalka je narejena tako, da jo lahko žene
električni tok iz akumulatorja. Hkrati pa jo je
mogoče tudi spraviti v obrat na ta način, da se
sklopi z navadnim kolesom. Prebivalci zavetišča
bi morali v tem slučaju izmenjevale se ves čas
voziti nekakšno kolo in s tem črpati zrak. To je
važno zlasti zaradi tega, ker je mogoče, da bi
akumulator v zavetišču opešal, zunanji električni
vodl pa bi najbrž v slučaju plinskega napada od-
povedali, ker bi elektrarna gotovo morala ustaviti
obrat. Zavetišče je torej tudi glede na pogonsko
silo samostojno in neodvisno od zunanosti. Prav
tako se bo za razsvetljavo potrebni električni tok
proizvajal s pomočjo tega bicikla. Skozi debelo
steno je napeljanih mnogo steklenih cev, po ka-
terih ima dostop zrak iz zunanosti do posode s
kemikalijami, ki s spreminjanjem barv kažejo,
kakšni plini so v zunanem zraku. S pomočjo teh
pripravdetektorjev bodo prebivalci zavetišča spo-
znali, kdaj je minila nevarnost. Seveda je jasno,
da je v bližini vrat napravljeno tudi majhno stra-
nišče, ki bo pa urejeno tako, da mu bodo razne
kemikalije odvzemale ves neprijeten vonj in iz-
ločke desinficirale.

Vrata v zavetišče bodo dvojna in obita s plo-
čevino, tako da bo stolp neprodušno zaprt pred
zunanostjo. Zavetišče bo skoraj do vrha zakopano,
tako da bo dostop do njega lahko mogoč po rovu
iz hišne kleti. Zavetišče te vrste je tako zvano
vrtno zavetišče in je namenjeno le za stanovanje
ene hiše ali dveh vil. Zavetišče je postavil stav-
benik Miroslav Zupan točno po načrtih konstruk-
terjev prof. Vurnika in prof. Samca. Kljub ogrom-
nim množinam betona stane zgradba takega zave-
tišča le okrog 15.000 Din, vendar je treba zave-
tišče potem še opremiti s črpalko, kemičnimi na-
pravami, bombami za kisik itd. — Na velesejmu
bodo zavetišče razkazovali vojaški sanitetci; stro-
kovnjak bo pa tistim, ki se zanimajo, vedno na
razpolago s pojasnili. Malenkostno vstopnino pa
bo pobiral Rdeči križ za kritje stroškov.

Moste pri Ljubljani

V salezijanskem mladim domu bo drevi ob
pol 8 običajna mesečna pobožnost za moše.
Govoril bo g. prof. Franc Mihelič o katoliški
bolezni. Po govoru bodo litanije Srca Jezus. in
blagoslov. — Može, pridite vsi in točno!

Ze zunanost sama opozori vsakega obisko-
valca nase; človek sam ne ve, ali bi primerjal
okroglo zavetišče s karavio ali z nekoliko zma-
čeno velikansko kupolo kake cerkve v Moskvi ali

Žegnanje na Gorjancih

Jutri bodo blagoslovili nov oltar v cerkvi sv. Miklavža

St. Jernej, 2. junija.

Prijazna cerkva sv. Miklavža na Gorjancih
je dobila nov, lično izdelan oltar, ki ga bodo v
nedeljo, 5. junija slovesno blagoslovili in izročili
bogosluznemu namenu. Oltar je delo domačina g.
Kočmana, samouka v rezbarstvu, ki pa je vendar
vse dele okusno izvršil, da tudi osebam — članom
sv. Družine in angelom — v pogledu skladnosti
telesnih delov ni kdovekaj oporekali.

Istega dne, kakor blagoslovitev, bo na Gorja-
cih tudi žegnanje in slovesen prenos lepega kipa
Matere Božje ki ga bodo postavili v notranjost no-
vega oltarja. Da bo slovesnost čimvečja, sodeluje
v sprevodu tudi godba Prosvetnega društva, ki bo
z lepimi pesmimi večala čast božjo in potem tudi
skrbela za razvedrilo in dobro voljo številne
množice.

Cerkveno opravilo bo opravil naš svivolasi g.
župnik, ki se kljub visoki starosti ne straši hoda
na visoke gorjanske vršace. Po cerkvenem opri-
vilu pa bo po širni, travnatni in mahoviti planoti
prišla do izraza dobra volja in smeh dobrodušne
množice. — Vse bo lepo poskrbljeno, tudi za tele-
sna okrepčila, saj oskrbnik stanovanjske hiše, g.
Hudoklin, že ves teden nosi in tvori razne do-
brote na gorjanske vrhove, da bo z njimi za mal-
denar vsem dobro postregel. Poleg jedil je pripra-
vil tudi pristni cviček in ga bo — kakor v dolin-
skih vaseh — po 8 Din nudil žejnim popotnim.
Pa tudi vode je na razpolago dovolj, saj je vodnjak

prav poleg hiše; dežnica je sicer v njem, pa dobra
je, ker dolgo filtrira skozi pesek in oglje in se od
studenčnice skoraj prav nič več ne loči.

Prišli bodo na Gorjance tudi kmetje s hrvaške
strani v pestrih narodnih nošah, da se bodo njih
bele obleke kar bleščale v solncu in prijetno od-
ražale izra zelenja širnih gozdov. Kakor običajno,
bodo tudi tokrat prignali s seboj bele ovce in
janjce in jih pekli na širni travnati jasi, da bo pri-
jetno dišalo prav v dolinske vase. In po okusni
pečenki bodo zaplesali »kolo« narodni ples, da se
jim bo kar iskriло pogol in bo veselo radost
sijala v srcu in očeh.

Dekleta iz Cerovega loga so spletle dolge
vence, pisane in zelene, da bo vsa tiha cerkva ob
tej priliki prepletena z njimi in se bo kakor mlada
nevesta kazala in smejala izra zelenja stoletnih
dreves.

Prihajali bodo gostje, prihajali verniki in ča-
stilci sv. škofa Miklavža, prihajali iz bližnjih in
daljnjih krajev. Ze na predvečer jih bo mnogo
prišlo; ti bodo, utrujeni in izmučeni, našli počitek
na mehkih in dišečem senju v cerkveni hiši, ki jo
oskrbuje sedaj dobrodušni planinec Hudoklinov
Naco.

Taka bo naša slovesnost v nedeljo, tako ča-
ščenje svetega škofa Miklavža in vseh nebeščanov.

Pohitimo vsi na ta dan v cerkvo beo na gori,
da si bomo kakor bratje in sestre v radosti in
sreči — vsi, kakor bratje in duše verne, čimblže
ljubemu Bogu.

Skrivnost starčkove smrti

Maribor, 3. junija.

Pred velikim senatom okrožnega sodišča se
je vršila danes razprava, katero je pričakovalo
prebivalstvo iz neposredne mariborske okolice z
veliko nestrpnostjo. Pred sodnike sta prišla brata
Zafošnik Anton in Jožef iz Pobrežja pri Mariboru,
obtožena zavratnega umora. Obtožnica ju obdol-
žuje, da sta dne 13. decembra lani umorila 72 let-
nega prevžitarja Franca Kavčiča z ogljikovim mo-
noksidom na ta način, da sta zakurila v podstrešni
sobici, v kateri je spal Kavčič, pečico z ogljem ter
odmaknila cev iz dimnika. Iz cevi uhajajoči smrto-
nosni plin je umoril Kavčiča, ko je prišel v sobo
v nameri, da leže spat. Pokojni Kavčič je bil tist
obtožena Antona Zafošnika ter je živel pri njem
in svoji hčerki na prevžitku. Obtožnica obširno
opisuje razmere, ki so vladale med zetom in tastom
in način, kako je prišlo do dejanja. Zafošnik ni
mogel Kavčiča trpeti ter ga je čestokrat zlostav-
ljal. Tudi Jožef Zafošnik, ki je spal s tastom svo-
jega brata skupno v podstrešni sobici, se je po-
gosto jezil na starega moža, zlasti potem, ko ga
je pokojni obdolžil tatvine 100 Din. Oba sta se
pogostoma izražala, da bi bilo najbolje, če bi Kav-
čiča ne bilo več. Pokojni je sam slutil zlo, zlasti ko
je vedel, da ga je dal njegov zet zavarovati za živ-
ljenje. Kavčič je bil sam zavarovan za 10.000. —
Usodnega 13. decembra je našla Kavčiča njegova
hčerka zjutraj mrtvega v sobi, sedčega poleg
okna. Tla so bila krvava in krvavel je iz nosa. —
Na drugi postelji pa je spal Zafošnik Jožef. Bil je
že skoraj poljen sum, da je Kavčič umrl nasilne
smrti in odrejena je bila obdukcija, ki pa ni mogla
ugotoviti točnega vzroka smrti ter je bila izrečena
domneva, da je pokojnega zadela kap. Govorice o
nenaravni smrti Kavčičevi pa niso nehale, našlo
se je nadalje še toliko sumljivih okoliščin, ki so
oba Zafošnika obremenjevala, da je odredilo dr-
žavno pravdnštvo po dveh mesecih ekshumacijo
trupla pokojnika. Ponovna strokovna preiskava je
dognala, da je bil pokojni Kavčič zastrupljen z
ogljikovim monoksidom. Sodišče je nato odredilo

aretacijo obtoženih bratov. Preiskava je ugotovila,
da je nekdo skušal najprej dimnik zamašiti s cu-
njami ter se je nato Jožef Zafošnik izgovarjal, da
je hotel dejati v dimnik kos mesa, katerega je
ukradel skrivaj svojemu bratu. Nadalje se je ugo-
tovilo, da je Zafošnik kupil nekaj pred smrtjo
Kavčiča ogel za likanje, dasi ga ni drugače nikoli
sam kupoval. Še drugi momenti so govorili proti
obema Zafošnikoma. Priče, katere je sodišče za-
slišalo, so ju zelo obremenjevale.

Za današnjo razpravo je vladalo znatno za-
nimanje zlasti na Pobrežju ter je bila velika raz-
pravna dvorana napolnjena z okoličani. Oba obto-
ženca, ki sta še mlada, Anton je star 31 let, Jo-
žef pa 27, sta prišla pred sodnike v prazničnih ob-
lekah in na videz zelo mirna. Oba sta tudi mirno
zatrjevala svojo nedolžnost ter na vsa vprašanja
predsednika senata spretno odgovarjala.

Številne priče, ki so bile tekom razprave za-
slišane, so vdrugič znano izpremenile svoje obre-
menilne izjave. Izkazalo se je, da so bila nekatera
prvotno zatrjevana dejstva govorice, na katere ni
mного dati. Tako se je razblinila obtožnica proti
Jožefu Zafošniku ter je tudi državni pravdnik v
svojem govoru omenjenega razbremenjeval. Pre-
cejšnje nejasnost sta povzročili mnenji obeh sod-
nih zdravniških izvedencev. Prvo mnenje trdi, da
je bil zastrupljen z ogljikovim monoksidom, drugo
pa zatrjuje, da je težko spoznati po dveh mesecih
znake zastrupljenja v že razkrojeni krvi. Zagovor-
nikoma dr. Snuderlu in dr. Vauhniku se je posre-
čilo zavrniti nadalje tudi nekatere indicije, na pod-
lagi katerih je bila sestavljena obtožnica.

Senatu je predsedoval sodni svenik Zemljič,
prisidniki so bili v. s. s. dr. Lešnik, s. v. dr. Čer-
mer in s. v. dr. Kolšek. Obtožbo je zastopal držav-
ni pravdnik dr. Deu. Po govoru obeh zagovornikov
se je umaknil senat k posvetovanju. Razglasena
je bila nato razsodba, v smislu katere sta oba ob-
toženca oproščena vsake krivde. Razsodbo sta spre-
jela z veliko radostjo. Pred sodiščem ju je prič-
kovala velika množica Pobrežanov, med katerimi
je vladalo za izid razumljivo veliko zanimanje.

Evhar. shod pri Sv. Trojici v Slov. goricah

Sv. Trojica, 2. junija.

V nedeljo, 5. junija se vrši tukaj za lenarško
dekanijo celodnevni evharistični shod, kakor je
bilo že objavljeno. Po slovesni s. maši in pridigi
ob 10 bi se moralo vršiti pred cerkvijo versko zbo-
rovanje, kjer bi bila nastopila dva govornika: d.
dr. Josip Leskovar, ki bi govoril o temi »Trije
škofje: sv. Metod, Martin Bremer in Anton Martin
Slomšek — trije apostoli Slovencev v Slov. gori-
cah, in g. dr. Franc Vatovec: »Naše družine mo-
rajo biti verne.« Okrajno načelstvo je poslalo g.
župniku pri Sv. Trojici tale dopis:

»Sresko načelstvo v Mariboru levi breg,
dne 28. maja 1932.

Pov. No 406/1.

Prireditve zborovanja
pri Sv. Trojici v Slov. gor.

Preč. gosp. pater

Jenko Ernest, gvardijan in župnik
pri Sv. Trojici v Slov. gor.

Glasom notice v dnevniku »Slovenec« z dne
22. 5. 1932 se naj bi vršilo dne 5. junija 1932 pri
Sv. Trojici v Slov. gor. po službi božji versko zbo-
rovanje, na katerem bi naj govorila tudi dr. Lesko-
var Josip in dr. Vatovec Franc iz Maribora.

Iz tega je posneti, da pri tem zborovanju ne
gre več za versko prireditev odnosno versko zbo-
rovanje, kjer bi bila nastopila dva govornika: g.
čla zakona o društvih, shodih in posvetih, Štub-
ni list z dne 3. 10. 1931, šte. 403/60, ter obstoja
domneva, da bi se zborovanje izkoriščalo v politič-
ne namene in zlorabilo za nedopustno agitacijo,

kar bi nasprotovalo določilom § 25. navedenega za-
kona.

Iz navedenih razlogov se to zborovanje, v ko-
likor naj se izvrši isto izven cerkve, v smislu § 25.
cilt. zakona prepoveduje, za kar odgovarjate
sami in v slučaju odsotnosti Vaš namestnik odno-
sno predlaga.

Zoper to odločbo je dopuščeno priziv na kr. ban-
sko upravo v Ljubljani, ki bi ga bilo vložiti tekom
15 dni, računši od dneva po dostavitvi pri sreskem
načelstvu v Mariboru levi breg.

Eventualni priziv pa nima odločilne moči.
Sreski načelnik:

Zig. Podpis nečitljiv.

Toliko vsem v vednost, zakaj bo versko zboro-
vanje pred cerkvijo odpadlo. Vse ostali spored pa
se bo izpeljal in zaključil popoldne z veličastno
procesijo z Najsvetejšim. Kristusu kralju čast in
oblast!

polnomasten, polemendolec, trapist
in razne druge specialite
SIR JULIJ ZUPAN, trgovina
LJUBLJANA - Sv. Petra cesta 35

Velik vlom v Litiji

Litija, 3. junija.

V noči na petek 3. junija je bil sredi litij-
skega trga izvršen skrajno drzen vlom v modni
atelj krojaškega mojstra g. Leopolda Knolla, ki
ima svojo delavnico v hiši g. Hribarja. Vlomilci
so odnesli prav dober plen, modnega blaga za
8 do 10 oblek, vrednega najmanj 6000 Din in de-
narja približno 700 Din. G. Knoll ima sedanjo
delavnico že par let v najemu. V delavnici, ki leži
proti trgu, sta to noč spala oba vajenca, 15 letni
Gorše Ludvik in 16 letni Franc Krosbron. Na de-
lavnico meji soba na dvorišče, kjer ima g. Knoll
omaro za blago in pisalo mizo. Vlomilca, bila sta
to gotovo dva, ki morata prav dobro poznati raz-
mere v hiši, sta prišla v dvoriščno sobo od zadaj,
kjer sta z vitrihom, ki so ga zjutraj našli, odprla
dvoriščna večna vrata in tako prišla v zadnjo so-
bo. Tam sta z dletom odprla dolnje predale pisal-
ne mize, kjer sta vse razmetala, pa nič našli.
Nato sta povzdignila pokrov predala v miznici,
kjer sta našla in vzela okoli 700 Din denarja. Na
omari za obleko sta odrgala zapestja in odnesla
modnega blaga za 6 do 8 oblek. V sobi sta vse
razmetala po tleh. Vrata iz delavnice, kjer sta
oba vajenca prav trdo spala, sta lopova tudi od-
prla in par oblek, ki so bile v delu, pometala na
tla ter najbrže opazila, da je »žnidarska truga«
odprta in da mora v njej kdo ležati, nakaar sta s
plenom odšla. Vlom sta prva opazila vajenca
zjutraj ob 6, ko sta vstala, in takoj obvestila
mojstra Knolla, ki pa spi v drugi hiši. Na lice
mesta je takoj prišla orožniška patrulja, ki se
neumorno trudi, da izsledit tatove, ki sta najbrže
tudi vlomila pri Borišku, Končarju in drugje.

140 kg teška medvedka, katero je na praznik sv.
Rešnjega Telesa ustrelil v Podgrajskih gozdovih
g. Lenarčič (na sliki poleg medvedke). Meso me-
dvedke so pojedli in pravilo, da je bilo dobro, ko-
jo pa je dobil novomeški župan g. dr. Režek.

Usodna pota strele

M. Sobota, 2. junija.

Ob zadnjih nevihtah je strela tudi v Slovenski krajini pokazala svojo moč. Čutilo jo je marsikatero drevo. Divja je bila strela zlasti v gornjem delu krajine. Tu je povzročila na raznih krajih obšutno škodo. V G. Petrovcih je strela uničila celo domačijo. Treščilo je v drevo poleg neke hiše. Plamen se je zagrizel v streho gospodarskega poslopja od tam pa je preskočil na hišo. V nekaj trenutkih je bila vsa domačija v plamenu. Doma sta bili samo mati in hči. Začeli sta reševati, kar se je dalo, dokler niso prišli na pomoč sosede in gasilci.

V Križevcih je čutil moč strele evangeličanski župnik g. Darvas. Med nevihto je sedel pri odprtem oknu. Nekega je hotela, da je pred nevihto pozabil izključiti radioapar. V aparat je treščilo in strela ga je skoraj popolnoma uničila. Zadel je tudi g. župnika. Po obrazu in prsih ga je močno požgala. Ranjenca so brez zavestnega nesli od okna.

V Brezovcih se je zgodila podobna nesreča. Tam je treščilo v radio nekega učitelja. Aparat je strela popolnoma uničila. Kakor v Križevcih aparat tudi tu ni bil izključen.

Navzile temu, da še dnevi niso prevročili, smo imeli že več zelo hudih neviht. Ljudstvo se kar straši, če pomisli, kaj še lahko pride v poznejših vročih dnevih. Strah je upravičen, ker je leto za leto v raznih krajih Slovenske krajine več vremenskih nezdod.

Še k vodni katastrofi v Litiji

Litija, 3. junija.

Včeraj s popoldanskim vlakom se je pripeljal v Litijo izvedenec banske uprave rudarskega ing. g. Lojze Zupančič, ki je v spremstvu lokalnih oblastev pregledal vse jame nad Litijo in ugotovil, da je katastrofa zakrivil premalo zavarovan nap. Voda, ki je bruhala iz jame, je v pol uri spravila iz jame okrog 80 vagonov kamna in skal ter vse to zvalila proti Litiji. Danes dopoldne je hodila okrog oškodovancev zopet nova komisija, to pot rudarske družbe, ki je seveda po svoje ocenjevala vso škodo, danes popoldne pa se sešane na občini nova komisija, v kateri bodo zastopniki oblasti, rudarske družbe in oškodovancev, da zadevo glede škode mirno urede, kar bi bilo le želeži. — G. inž. Lojze Zupančič je izjavil, da se nove katastrofe ni bati, ker so vsi drugi vhodi v jame itd. dobro zavarovani in talne vode ni veliko v teh rovih. Na Oblakovem dvorišču je naplavljenega materiala, to je skal in kamenja ter blata za okrog 20 vagonov.

Opuščena avtobusna vožnja

Več let je oskrbovala družba Adamčič—Sušteršič avtovožnjo iz Ljubljane mimo Blagovice čez Trojane do Vranskega. Le v najhujših zimskih mesecih, december, januar in februar, se je vožnja na progi iz Blagovice do Vranskega opustila. Nova avtobusna družba »Bistra« je lani prevzela to progo in vzdrževala vožnjo do Vranskega do pričetka zime. Letošnjo pomlad pa noče pričeti z vožnjo čez Trojane do Vranskega. Čaka menda na koncesijo, da bi smela voziti prav do Celja. Tako so ostali kraji St. Ožbalt, Trojane, Zajamnik in vasi ob državni cesti in obmejne hribovce vasi brez avtobusne zveze z Ljubljano. Zanimivo je to, da na progi Kamnik—Motnik vozita 2 avtobusa, ko je tam le banovinska cesta. Vsi dve konkurenci imajo potniki dobiček, da se lahko po dolgi progi 28 km pripeljejo v Kamnik za 10 Din. Na državni cesti Blagovica—Trojane—Vransko pa sedaj ni avtobusne vožnje za potnike, ko je vendar cesta v prav lepem stanju in tudi osebni promet je bil vsa leta številni. Pozivamo avtobusne podjetnike iz Savinjske doline, da se zanimajo za to progo in skušajo dobiti koncesijo, da bi smeli voziti čez Trojane in Blagovico v Ljubljano.

Vesti s Primorskega

Novomašniki v Julijski krajini. — Za gorisko nadškofijo so bili na Veliko soboto od nadškofa Nogar v Vidmu posvečeni trije mašniki: Ivan Delpin iz Podgore, Oliviero Foschian iz Craulis in Giacomo Billiato iz Terzo di Aquileia. Dne 21. maja so dobili diakonat sledeči: Viktor Berce iz Dornberga, Florjan Hvala iz Idrije, Karel Klinton iz Tolmina, Vladimir Komac iz Tolmina. Ti bodo v mašniške posvečeni meseca julija. — Za tržaško škofijo so sledeči novomašniki, posvečeni 21. maja: Fran Šibenik iz Trsta, Viktor Perhan iz Trnovca, Luigi Parentin iz Cittanova. — Poreški škof je dne 1. maja posvetil v Puli 4 novomašnike ital. narodnosti, dne 22. maja pa v Poreču Hrvat Viktorja Heraka iz Sv. Lovreča Parenatiškega.

Novi maše. V nedeljo 22. maja je imel novo mašo pri Sv. Jakobu v Trstu g. Šibenik Fran. Običajna pridiga je morala izostati. Če bi bila zgolj italijanska, bi seveda smela biti. Tako pa je škof odredil, naj bo dvojezična pridiga popoldne pri pridigah. Tako slovenski katoliki v mejah Italije ne morejo več niti nove maše slaviti po domačem običaju. — Novomašnik Viktor Herak iz Istre je pel prvo svojo sv. mašo na Mirenem gradu pri Zalostni M. B. blizu Gorice dne 24. maja. Značilno je, da je rektor koperskega semenišča Sirotni (ki je zdaj tudi upravitelj nadškofije) skušal semeniščnikom zabraniti udeležbo pri novi maši svojega rojaka in je res dvema zabranil z ničevnimi razlogi.

Furlani demonstrirajo. V Furlaniji so bile koncem maja po več mestih živahne demonstracije proti neznanim davčnim bremenom. Taki nemiri so bili v Spilimbergo, Pordenone, San Vito di Nogara, v Tarcentu. Vladni organi so obetali pomoč in je baje vlada res provizorično sistrala izterjevanje davkov.

Filip Terčelj konfiniran. Filip Terčelj je bil v soboto 21. maja odveden iz koperskih zaporov v konfinacijo. Baje mu je določenih 5 let konfinacije. Istočasno sta bila iz Kopa odvedena Darko Suligoj in Zorič. — V začetku maja je bil v Gorici izpuščen iz zaporov alogizirani prefekt Osvold. Sedaj je konfiniran na bivanje v svojem rojstnem kraju Idriji. V zaporu je prebodel kakor 4 mesece, ne da bi bil kaj zakrivil ali dal povod za utemeljeno sumnjo. Enako je bil izpuščen iz zaporov alogizirani vratar, ki je moral oditi v rojstni kraj Ravno.

Poizvedovanje

Najdena je bila usnjata denarnica z manjšo vsoto denarja. Vprašati je pri Ani Kolene, Gospodarska ul. 10/L.

Ljubljana

Ukraden otrok

Ljubljana, 3. junija.

Na Dolenjski cesti se je ta teden pripetil slučaj, ki je povzročil sicer mnogo razburjenja, a se je tudi ugodno zaključil. Neka zakonska dvojica živi že dolgo narazen, to se pravi, da je ločena. Žena stanuje nekeje na Dolenjski cesti s svojim 7 letnim sinom, mož pa stanuje v mestu. Otroka imata oba rada in je možu hudo, ker ga ni pri njem. Te dni pa je mož otroka poiskal, ko se je na cesti igral in ga je odvedel. Žena je takoj prišla otroka iskati in je že v začetku osumila očeta tatvine. Mož pa je odločno tajil, da bi otroka kam odvedel. Žena se je zatekla na policijo, ki je prišla energično posredovati. Aretirala je moža, ki se je končno le udal in povedal, kje ima otroka skritega, namreč pri nekih svojih sorodnikih. Otrok je sedaj že pri materi, mož pa je bil izročen sodišču. Vendar ga bo sodišče najbrže izpustilo. In če pride do razprave, bo mogoč mož v svojo obrambo navesti dovolj olajšujočih okoliščin, zlasti ljubezen do svojega otroka, ki ga je privedla do tega dejanja.

STONE MALGAJ družba z o. z., pleskarstvo, ličarstvo, sobo- in črkoslikarstvo Ljubljana — Kolodvorska ulica št. 6.

Cerkveni vestnik

Božja služba za akademike bo v nedeljo, na praznik Sreča Jezusovega, ob 7 pri sv. Jožetu. — Varni akademiki so prijazno vabljeni, da se po navodilih zadnje papeževe okrožnice zberejo v molitvi in pokori okrog Sreča Jezusovega in mu dajo zadoščenje za pregrehe našega časa.

Kongregacija mož pri sv. Jožetu se udeležijo jutri skupnega sv. obhajila v cerkvi, zato odpade sv. maša ob pol 7 v kapelici.

Krščanska Marijina kongregacija za moše pri sv. Jožetu ima v nedeljo, dne 5. t. m. ob pol 7 zjutraj sv. mašo in skupno sv. obhajilo, ob 11 pa običajni shod.

Kaj bo danes?

Drama: »LEDA«, Red B.
Opera: »TURANDOT«, Red A.
Otvoritev velesojma. Ob 10.
Delavska zbornica: »DVA BREGOVA«, — Ob 20 zv.

Kino Kodeljevo: Ob 20.30 Pat in Patachon kot snuba.

Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marjini trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

Slaščice

vsak dan sveže
FRANC MOHOR
Ljubljana, Kolodvorska 6

»V kraljestvu Zlatorog« se ponovno predvaja v Ljubljani. S tem je ugodno številnemu našemu občinstvu, ki ni imelo prilike si ogledati filma ob prvem predvajanju, kakor tudi onim, ki so združili želeži videti to zanimivo delo. Ta film bo zastopal našo domovino po širokem svetu, iz njega bodo tuji narodi razvideli naš narodni živelj, zato ne sme nihče zamuditi te zadnje prilike, da bi se odlegel onim utisom, ki jih doseže vsak obiskovalec tega filma. Predvajanje vrši Krajevni odbor Rdečega križa pri izredno nizkih cenah od 4 Din dalje. Predprodaja vstopnic danes od 14 dalje, v nedeljo od 10 dopoldne v vestibulu dvorane hotela Union.

Pokojninski fond uradništva TPD bo gradil kompleks treh petnadstropnih hiš na vogalih Puharjeve in Gajevce ulice ter ob Gledališki ulici iz zidanih klasične gimnazije. Srednja hiša bo imela 12 dvosobnih stanovanj, vogalni trakti pa po 18 trisobnih, skupaj torej 48 stanovanj. Nad petim nadstropjem bo še nadstropni nazišek, ki bo imel na koncu po en prostor za stroje, v sredi pa bosta dve pralnici in sušilnici. Vseh 48 stanovanj bo moderno urejenih s potrebnimi konfortom, sobicami za služinčad ter svetlimi stopnišči in hodniki. Tako bo zadani prvi del odn. zapadni del na bivšem Tomažičevem posestvu. Želimo, da bi tudi ostali deli kmalu temu sledili.

Po čem so v Ljubljani stavbne parcele? Kvadraten meter sveta stane danes v predmestju 150 do 180 Din, med tem ko je še leta 1925 stal 60—80 Din. Zato bodo pa mnoge mestne prometne ceste odn. ulice še dolgo vrsto let — luknjaste in polne vrzeli...

dnevno sveže pri
LEGA, Miklošičeva c. 18
Specerija, delikatesa, zajutrkov.

Vendar ima domačin prednost. Lani smo grajali velesojmsko upravo, da ni pustila domačinu Čudnu postaviti vrtiljaka na velesojmskem razstavišču, nekemu drugemu podjetniku, ki ni naš državljan, pa. Letos je velesojmska uprava popravila krivico, ki jo je napravila Čudnu, in mu pustila na ugodni točki velesojmskega razstavišča postaviti vrtiljak. Vrtiljak je domače delo in prav lep. Mladini, ki išče te vrste zabave, priporočamo ta vrtiljak.

Na Celovško ceste so te dni ob desni hodnik pri pivovarni »Union« in ob cerkvi sv. Jerneja v siški navozili prvi vagon granitnih kock. Torej se bo vendar enkrat že začelo tlakovanje, za kar je zadnji čas, zakaj kupi gramoza res ne spadajo več na mestne ulice in ceste. Nepriljetna in prometu škodljiva pa je poziv čistišča državnih cest, ki ga je brez dvoma povzročila cestna železnica. Zato je dolžnost mestne uprave, da skuša ob priliki tlakovanja odpraviti brezpromembne predvrtne, zlasti od cerkve sv. Jerneja naprej do mitnice. Cestni zakon je da priliko, da hodnike razširi, če drugače ne, pa z razlastitvijo. Pri tem opozarjamo tudi na to, da bo treba banket od Unionske pivovarne ob velesojmu do železniškega prehoda znižati. Tako pridobljeni material bi se dal s pridom porabiti za planiranje in zvišanje kolesarske poti med tem banketom in med zgradbami velesojma. Sedaj nastajajo tam ob vsakem večjem deževju luže, ki sili jo kolesarje, da vozijo po hodniku in ogrožajo pasante. Zamakajo pa tudi nedavno popravljene sejmiske paviljone.

Bluze, najnovejše modele, ima v krasni izbiri trvdka Šterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

Padee z voza. Na Vrhniki se je ponesrečila v četrtek, žena nočnega čuvaja 48 letna Marija Rozman, stanujoča na Vrhniki 58. Padla je z voza in si zlomila desno roko. Zdravi se sedaj v ljubljanski bolnišnici.

Avto podrl pešca. V četrtek zvečer je šel 51 letni ključavničarski mojster Ivan Breskvar z Zelene poti 10 po Wolfovi ulici. Za njim je privozil neki avto, ki je Breskvarja podrl na tla. Breskvar je dobil poškodbe na levi roki ter je moral v bolnišnico.

Maribor

Usodni strel

Maribor, 3. junija.

Mariborska okolica okrog Sv. Petra in Sv. Marjete stoji pod vtisom strašnega dogodka, ki se je pripetil sredi v Ruperčah. Padlo je življenje pridnega in mladega moža, očeta sedmerih neprekosljenih otrok in to po nesrečnem slučaju, kateremu je bil vzrok prepri in nagla, nepremišljena jeza. — Pri posestniku Stergarju v Ruperčah so kopali v vinogradu. Zaposlen je bil pri kopanju tudi 36 letni čevljar Franc Verbič iz Nebove pri Sv. Petru. Ves dan so pridno delali, zvečer pa so si pri odhodu privoščili vina, katerega je dal gospodar delavcem. Takrat je prišlo do prepira med Stergarjevima sinovima Ludvikom in Stankom, ki se je stopnjeval tako hudo, da je Stanko kar nenkrat v silni jezi, katero je vinjenost še stopnjevala, potegnil iz žepa samokres ter nameril orožje proti bratu. Strel je požil in v tistem hipu je za Ludvikom stoječi Verbič, ki se sploh ni mešal v razpor, bolesto vskliknil, se zavrtel okrog ter padel v zadnjih izdihljajih na tla. Kroglja ga je zadela naravnost v sredo srca ter ga na mestu ubila. Vse prisotne je nenadno strašno dejanje osupnilo, da se iz početka niti niso mogli znebiti. Nato so skušali pomagati padlemu Verbiču, močili so ga z vodo, pa zaman. Med tem pa je nesrečni strelček Stanko planil v temo ter izginil na kolesu od doma. Blodil je ponoči okrog ter se zatekel v Maribor. Okrog 1 ponoči pa se je prijavil sam policiji na stražnici. Oddalil so ga danes zjutraj okrogno mestu. Truplo pokojnega Verbiča je ležalo čez noč na mestu zločina in danes se je vršila v mrtvašnici pri Sv. Petru sodna obdukcija, ki je ugotovila dejanski stan.

Stavbišče za delavski azil končno določeno. Mestni očetje so določili končnoveljavno prostor, na katerem bo pozidan delavski azil. Stavbišče za novo poslopje se nahaja v Gregorčičevi ulici nasproti banovinskih stanovanjskih hiš ob Dečjem domu. Lastnica stavbišča je mestna občina, ki bo odstopila v svrhu gradbe še del vrta Dečjega doma. Posrečilo se je zmanjšati tudi poračun za novo stavbo za celih 200.000 Din, tako da bo stala gradba skupno Din 1.300.000. Vse načrte in proračune je izvršil mestni gradbeni urad, kar je seveda stavbo znatno pocenilo. — Izgleda, da bo letos vsekakor do zime stavba pod streho ter bo na prihodnjo pomlad že predana svojemu namenu.

Ne bo se obneslo. V delavnicah državnih železnic je bil s prvim aprilom prejšnji način akordnega dela odpravljen ter uveden tako zvani časovni akord. Delavstvo je slutilo, da ne bo izprememba njemu v prid in akordne premije, ki so bile zadnjega prvega izplačane, so to slutnjo potrdile. Dočim je po starem načinu znašala premija pri posamezniku še okrog 400 Din mesečno, so dobili zadnjega prvega delavci na premijah od 4 do 150 Din izplačila, le pri nekaterih redkih so se številke pomaknile nekaj višje. Pripominjamo, da se ni obnesel časovni akord v privatnih obratih ter so ga povsod izmenjali z drugimi sistemi.

Zaključek uspešnega dela na polju glasbe. Katoliška omladina zaključila v nedeljo 5. junija ob petih popoldne glasbeno šolo z javnim nastopom v Omladinskem domu, Cvetlična ulica 28. Spored obsega 14 točk. Vstopnine ni, pač pa se hvaležno

Pri revmi v glavi, ledjih in plečih, živčnih boleznih, bolečinah v boku, trganju v križu se z velikim pridom uporabljata naravna »Franz-Josef« grenčica za dnevno čiščenje prebavnega kanala. Vseučiliške klinike dokazujejo, da je »Franz-Josef« voda, posebno v srednji in starejši življenjski dobi, izborna čistilo za želodec in čreva. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Celje

Izletniki, pazite! Ze tri nedelje zaporedoma je gorelo v gozdovih na Bojanskem Srebotniku in Vavcu, iz česar bi se dalo sklepati, da so te požare povzročili nepredvidni in lahkomiselni izletniki. Zadostuje, da vržeš cigaretni ogorek, pa se vname suha trava in lahko nastane požar, ki povzroči ogromno škodo. Upravičeno se pritožujejo lastniki gozdov v tem kraju, da bodo primorani zapreti pota skozi svoje gozdove, ako se bodo požari ponavljali. V takem slučaju bi bil prepovedan tudi prehod skozi romantični »Hudičev graben«, ki je dobro poznan obiskovalcem Celjske koče. Zato pazite, da ne povzročite škode svojemu bližnjemu, kajti posledice bi morali trpeti tudi sami. — Savinji, podr. SPD.

Smrtina kosa. V javni bolnišnici je umrl v petek 3. t. m. predpoldne v starosti 22 let Sinkovič Leopold, čevljarški pomočnik iz Zavadne. — Bog mu daj večni mir in pokoj!

Nesreče in nezgode. Pred več dni je neki možki napadel 38 letnega brezposelnega dninarja Koserja Dominika iz Nove vasi in ga potolkel, potem ga na tleh ležečega teptal z nogami, tako da je dobil Koser številne rane po vsem telesu. — 20 letni posestnikov sin Artak iz Slivnice pri Celju je skušal dvigniti težak voz. Voz se je zvrnil nanj ter ga hudo poškodoval. — Na Humu ob Sotli je padel 47 letni tesar Znidarič z mosta v vodo in si hudo poškodoval prsni koš in se poleg tega ranil še po vsem telesu. Vsi ponesrečenci se zdravijo v bolnišnici.

Ptuj

Vlom. Neznanci so vlomili v stanovanje Jožefa Gnilška v Gruškoven in odnesli razno obleko, posteljnino, lovsko puško, daljnogled in nekaj starega denarja. Lastnik trpi obšutno škodo.

Usodni spor. V ptujsko bolnišnico so pripeljali iz Zetala najemnika Leopolda Sakelskega. Sprl se je s sosedi, sporu pa so sledila dejanja in vse skupaj se je končalo z izredno hudimi poškodbami prizadetega Sakelskega. Ima vrat prerezan z nožem ter je malo upanja, da bi okrevail. — Služen služaj se je dogodil pri Sv. Kunguti v Slovenjstvi. V vinjenosti je nastal med vaščani pretep, iz katerega je odnesel Franc Ponikvar tako hude poškodbe, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Nočno lekarniško službo opravlja v prihodnjem tednu od 4. do 11. t. m. lekarnja pri sv. Antonu (magister Orožen).

Iz sodno-pisarniške službe. Uradniška pripravnica Angela Obran je premeščena iz Maribora k okrajnemu sodišču v Ptuj.

Zbrisana firma. Okrogno kot trgovsko sodišče v Mariboru je izbrisalo vodno zadrugo v Rogoznici pri Ptuj, r. z. z o. z. v likvidaciji.

sprejemajo prostovoljni prispevki za poravnavo stroškov šole.

Zgodovinsko društvo v Mariboru odkrije v nedeljo 12. t. m. spominsko ploščo pesniku Antonu Askercu na njegovem domu v Senožetih pri Rimskih toplicah. Sveža rodna zemlja in pesnikovo življenjsko delo, njegove balade in romane vabijo vse prijatelje našega Zasavja in naše poezije k udeležbi.

Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden Maverjeva lekarna pri Zamorcu v Gosposki ulici.

85letnico glasbenega delovanja proslavi drevi v unionski dvorani tukajšnji Männergesangsverein s koncertom, katerega organizacija je v rokah vnetega društvenega zborovodje prof. Frischa.

V dvorani Prosvetne zveze se drevi ob 8 zbere vsi prijatelji mariborskega ljudskega odra le predstavi Petrovičevega »Mraka«.

Pogreb mamice Vizoviškove bo danes v soboto ob 5 pop. na Radvanjsko pokopališče iz mrtvašnice tukajšnje splošne bolnišnice in ne ob pol 4, kakor se je včeraj pomotoma poročalo.

Boben poje... Dne 4. julija se vrši na okrajnem sodišču v Mariboru dražba nepremičnin zem. knjiga Kresnica, vl. št. 15. Cenila vrednost znaša Din 169.655,60, vrednost pritlikin Din 6255, najmanjši ponudek Din 113.103,72. — Dne 6. julija bo istotam dražba nepremičnin zem. knjiga Zgor. Boč, vl. št. 31 in 65. Cenila vrednost znaša Din 17.486,20 in 17.567,80. Najmanjši ponudek 23.370 dinarjev.

Ribjeza blagor obilo. Ribji trg je bil v petek dobro založen. Skombri veliki 30 kg, 1 kg a 20 Din, mali 20 kg, 1 kg a 13, palamide 4 kg, 1 kg a Din 20, lignje 3 kg 1 kg a 28, borboni 3 kg, 1 kg a 28 Din.

Izkaznice frčijo. V Narodnem domu se je vršil te dni sestanek skupine železničarjev. Baje so frčale izkaznice kar po zraku in na tla.

Delo dobe na borzi dela: 8 hlapecev, 1 vinar 1 pastir, 3 vrtnarji, 1 kovač, 3 mizarji, 1 krojač, 1 kuhar, 1 slikarski pomočnik, ter več vajencev elektrotehnične, pekarske, čevljarke in medicinske obrti.

Vlomilci na delu. V skladišče trvdke inž. Ungerja so vlomili nepoznani dolgostrtniki ter mu odnesli raznovrstnega materiala. Lastnik trpi obšutno škodo.

Velik shod železničarjev se bo vršil v Mariboru v Unionski dvorani dne 13. t. m. Na sporedu bodo razna stanovska vprašanja.

Nevarno kolo. Pri padcu s kolesa se je v Grajski ulici nevarno poškodovala 40 letna Marija Mesja. Z resilnim avtomobilom je bila prepeljana v bolnišnico.

Aretiran pod sumno požiga. Na prijavo orožniške postaje v Bogojini je aretirala mariborska policija zasebnega uradnika J. C. Obstoja sumnja, da je zakrivil požig ter da je zažgal gospodarsko poslopje svojega očeta v Bogojini, ki je bilo zavarovano pri neki zavarovalnici za 33.000 Din. Osumljeni živi stalno v Mariboru, v kritični noči so ga pa baje videle neke priče doma. Oddan je bil sodišču.

S kovanja je padel. Mladi Korenjak Poldek je stikal po kostanjih za gnezdi. Slabo delo se je slabo zaključilo, ker je zagrmel z vrha v globino ter zadobil pri padcu hude poškodbe na hrbtnici. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Trbovlje

Naročil ni za rudnik še nobenih, ravnateljstvo pa izjavlja, da se bo delalo zaenkrat v petek in najbrže tudi v soboto. Kako pa stoji pogodba z državo, javnosti ni znano. Potrebno bi bilo ugotoviti, kdo je kriv vodnega zavlačevanja in nesigurnosti, vsled katere trpi na tisoče delavskih družin.

Sprememba posesti. Ferencovo hišo pri meščanski soli je kupil Tavzel J. ključavničar. Prodaja pa Ferenc tudi hišo poleg Škerbca.

Za delegate tuk. kmetijske podružnice so bili na zadnjem obnem zboru izvoljeni: Cestnik Alojz, Ahac Rudolf, Gričar Feliks, Roš Ferdo in Potrata Franc.

Prijateljem Sv. Planine sporočamo, da so vsi gori to nedeljo običajna slovesna telovska procesija.

Novo mesto

Novomeška strelska družina priredi članom, da ustreže njihovim željam, izmenjajo dopoldne in popoldne streljanje v mesecu juniju na sledeče dneve, in sicer: 5. junija popoldne; 19. junija zjutraj; 26. junija popoldne; 29. junija zjutraj. — Dopoldne se vrši streljanje ob 7 do 10, one dneve, ko je za popoldne določeno streljanje pa od 15 do 18. Ker se državno tekmovalno streljanje vrši že septembra meseca, vabimo vse člane, da se tega streljanja udeležijo in pridno vežbajo. — Opozarjamo člane na oglašne družine, ki so vedno nabiti na družinski deski.

Slovenjgradec

Redna skupščina »Slovenjgraške gasilske župe« se je vršila v nedeljo, dne 29. maja v dvorani okrajne hranilnice. Zastopana so bila vsa včlanjena društva po 43 odposlancev, Načelnik tov. Kopač Leopold je v obširnem in temeljitim poročilu orisal upravno in tehnično delovanje župe in društev, ki jih je nadzoroval v mesecih aprilu in maju, nakar je podal smernice, kako bi se delovanje istih še izboljšalo. Omenil je nadalje, da se vrši v dne 13. in 14. avgusta t. l. v Slovenjgradu pokrajinski zlet Jugoslovanske gasilske zveze združen s proslavo 60-letnice domačega gasilskega društva. Ob tej priliki se bosta blagoslovila nova motorna brigadnica in gasilski prapor ter bodo odlikovani zaslužni gasilci z zaslužnimi križci. Zato je dolžnost vseh društev, da se že sedaj pripravljajo na ta izlet, ki naj bo veličastna manifestacija gasilske organizacije. Soglasno je bil z vzklikom za naslednjo triletno dobo izvoljen sledeči odbor: Kopač Leopold, načelnik; Hmelina Drago, namestnik; Krajnc Alojzij, tajnik; Ferk Miroslav, blagajnik; dr. Bratkovič Alojzij, prisodnik; za odbornike: Planinšek Peter, Kollmann Ivan in Klugler Ivan; za namestnike: Eiletz Fr., Goljat Rudolf in Naversnik Franc; kot pregledovalca računov pa Kopač Ivan in Kavs Ivan. — Končno so se določili dnevi prireditve posameznim društvom in se sprejele resolucije glede polovične železniške vožnje k gasilskim prireditvam, odprave veseljač. davka, ustanovitve fonda pri JGZ, iz katerega naj bi se dajala društvom brezobrestna posojila ter o preprečitvi neumestne konkurence o priliki gasilskih prireditvev.

Dnevna kronika

Koledar

Sobota, 4. junija: Frančišek Kar., spoznavavec; Kvirin, škof. Maj ob 10.16. Herschel napoveduje spreminljivo vreme.

Rio - sladoleđ

Izbranih arom v že znani najboljši izdelavi. AUTOMATIČNI BUFFET, Šelenburgova ulica 4

Inštalacija novega župnika v Št. Lenartu

Sv. Lenart v Slov. gor., 3. junija.

V sredo, 1. junija smo imeli v našem lepem trgu sredi Slovenskih goric redko in veličastno slavo. V našo sredo je prišel novi naš gospod župnik Franc Sinko ter se je vršila omenjena dne slovesna inštalacija. Trg Sv. Lenart so je na slovesnost dostojno pripravili. Raz strehe so vibrale zastave, vse je bilo v zelenju in cvetju, slavoloki so pozdravljali novega našega pastirja in nepregledna množica tržanov in župljanov se je z vsemi odlični na čelu zbrala ter mu pohitela nasproti k sprejemu. Na čelu vseh je pozdravil novodošlega župnika trški župan odvetnik dr. Goršek ter v svojem nagovoru izražal veselje vseh navzočih ob tem slovesnem trenutku. Godba je zaigrala in pokanje topičev je še dvignilo radostno razpoloženje. V farni cerkvi se je nato izvršila slovesna inštalacija: ob izredno številni asistenci je opravil pomenljive obrede dekan in duh. svetnik Franc S. Gomilšek. Udeležili so se slovesnosti hoški dekan Sagaj, slovenjebistriški dekan Ozimič, duh. svetnik Cilenšek, župnik Frančež ob Sv. Marjete, dalje župan trga dr. Milan Goršek, osebe sodišča s predstojnikom dr. Ilanikom na čelu, notar Stupica, odvetnik dr. Šali, ravnatelj meščanske šole Korže, nadučitelj Košenina, in številni drugi. — Želimo gospodu župniku dočakati v naši sredi mnogo zadovoljnih in srečnih let v blagor in prospeh cele župnije.

Francoski nogometaši v Ljubljani

Z dopoldanskim brzovlakom, ki pride ob 8.50 iz Jesenic, je prispela na poti v Belgrad v Ljubljano, Francoska nogometna reprezentanca. Francozi pridejo po Balkanu daljšo turnejo. Igrajo najprej v Belgradu potem v Sofiji, Bukaresti in Atenah. Z njimi potuje tudi predsednik FIFE Rimet, ki bo imel priložnost videti, kakšna je vrednost nogometa, ki se igra na Balkanu. Naravno, prav povsod bodo Francoze zelo svečano sprejeli, saj so danes Francozi tisti, od katerih ravno na Balkanu veliko pričakuje. Najbrže tudi ni čisto slučaj, da ravno v tem času prihajajo v propagandne svrhe, kajti drugo pojmujejo sport vse drugače kot pri nas in tudi vedo, kako velik propagandni uspeh ima lahko ravno nogomet. Francoze je pozdravil na ljubljanskem kolodvoru francoski konzul Neuville, predsednik Ilirije dr. Dular, prisotni so bili tudi zastopniki LNP in predsednik Primorja g. Sancin. Na Jesenicah je sprejel Francoze dr. Birs, ki jih je spremljal do Ljubljane. LNP je priredila gostom tudi majno južno. Zbranih je bilo tudi precej sportnikov. Simpatični predsednik FIFE se je predvsem zanimal za naše nogometne prilike. Prav slovesen sprejem so pripravili Francozom v Belgradu kamor so prispeli včeraj zvečer ob 10.

Pol litra „melličana“ prosim!

Metlika, 2. junija.

Tam, kjer »Bog roko moli!« Pa kje je to? Ob vsaki cesti in v vsaki vasi, toliko bolj še po trgih in mestih... No saj vemo, da je gostilna za vsakim oglom. Pa to je bilo v Ljubljani, v glavnem mestu Slovenije. Truden popotnik, lačen pač, a žejen morda le iz navade — pa saj vemo, da so gostilne preračunane najbolj na žejo. No pa bodi kar koli, zaval sem si nekaj trdega, potem pa sem poprašal po pijači. Pivo, vino »ljutomerčana«, »biželca«, »jeruzalema«, »pekrčana«... »melličana«. Pa kdo si bo zapomnil teh imen celo vrsto. Nisem si jih niti jaz. Zadržanje mi je ostalo v ušesih, pa sem si volil »melličana«. Kako ne? Saj mi je rojak. Pa je imela natakarija svoje pomisleke. »Ne bi vam svetovala tega. Veste, nič posebnega ni.« »Hajd, hajd!« saj se mi to že po tem vidi, da ga nazadnje imenujete, dasi je to navsezadnje še najbolj pri pozabljenih ljudeh; pa bi si vendar želel bas »melličana« eno čašo.

Potem sem pa zvedel še naprej in minilo me je veselje do take kapljice. Iz vsakega soda ostane, nekaj belega, nekaj črnega: — zato je to dalo evičkovo barvo — nekaj cikasto, nekaj kanasto, nekaj skisano, nekaj ostankov pijanih gostov — no, vsekakor mora to dati izbornega »melličana«. Toda, neboži! Kaj bodo Metličani k temu rekli! Da se njihovo ime po nemarnem imenuje, pa še tako po nemarnem! No pa naj že bo kakorkoli. Svoje dobro ime naj si čuvajo sami, toda vino, vino... To se pa braniti ne zna, ker pameti nima.

Tako se toči za »melličana« vsakovrstna brozga, katera se je izpridila sama, ali so jo pokvarili ljudje. Toda od našega belokranjskega »melličana« je tisto vino jako daleč. Nekateri gostilničarji morda v dobri veri kupi od kakega prekušarja, meneč, bom poskusil. Pa ga poskusi in pokažaj vruga kislega, ki se nikdar ni grel na našem »vinskem« solnce, ker ni zorel ne rasel v naših goricah, tistih, ki valovijo po metličkih vinskih bregovih.

Taka brozga pač ne dela časti našemu vinu, kakor je ne dela našemu grozdlju »direktor« (šmarinica), ki jo kumaške babe za muškatele prodajajo, a sladkosnedneži za muškatele plačajo, pa vendar »direktorja« zobjejo. Ne tisto vino, ne tisto grozdlje ni zraslo v Beli Krajini.

Taka je bila moja skušnjava za »melličana«, a so imeli podobno skušnjo z njim tudi drugi, in kaj čuda, če so naša vina zgubila kredito.

Treba je torej dati »melličanu« zadoščenje in opozoriti javnost, da se pravi »melličan« toči zanesljivo le po naših zidancih, in tu ga je še nekaj na razpolago. Najboljši pa se dobi v kleti »Vinarske zadruge«, ki stoji tik poleg metličke postaje. Kdor si ga pa želi pokusiti v Ljubljani, pa mu svetujemo v »Centralne vinarne«, kjer ga je na razpolago precejšnja množina.

Ne bi se oglašal s tako stvarjo v teh časih, ko je treba vsak sedemkrat obrniti, toda krivica, ki se našemu vinu godi, in beda, ki jo naše ljudstvo trpi, ni polska pero v roko, da opozorim javnost, naj si poskrbi za dobro in zdravo vino, ki ga je dobiti lahko. Kdor nima sam tukaj poznanega človeka, naj se obrne kar na naslov »Vinarsko zadruge v Metliki«, pa bo hitro vedel, kam se mu je obrniti, da dobi poštenega »melličana«.

Ostale vesti

— Škofijska klasična gimnazija v St. Vidu nad Ljubljano priredi v nedeljo, 5. jun. 1932 ob 10 s svojimi učenci javno telovadbo, h kateri vljudno vabimo vse prijatelje zavoda sv. Stanislava. Telovadba se bo vršila v slučaju lepega vremena na lovem igrišču, sicer pa v veliki dvorani zavoda sv. Stanislava. Istega dne bo v risalnici razstava risarskih izdelkov, h kateri enako vljudno vabimo.

Rio-vino

sortirano buteljno liter Din 10.—, Din 12.—, Rio-žendoviči priznana najboljši, AUTOMATIČNI BUFFET, Šelenburgova ulica 4

— Radio Ljubljana bo prenašal danes ob 10 dopoldne svečano otvoritev XII. ljubljanskega velesejma.

— Nedeljni delovni čas pri višjem deželnem sodišču. Po odredbi ministrstva pravde se pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani z dnem 6. jun. t. l. uvede nedeljni delovni čas z uradnimi urami od pol 8 do pol 14.

— Zobozdravnik dr. Jos. Tavčar je odstopil kot predsednik Društva zobozdravnikov Dravske banovine in vrši posle predsednika do prihodnjega obnega zbora podpredsednik dr. Stane Tavčar.

— Čevljarji mojstri si zamorejo na letošnjem XII. velesejmu v Ljubljani od 3. do 13. junija nabaviti vse kar rabijo v svoji stroki: n. pr. vsakovrstno usnje, kremo za usnje, olje za stroje, lesene in železne žblje, pasto za brušenje nožev, rinčice, vsakovrstne stroje za predelavo usnja, stroje za čiščenje spodnjih delov čevljev, stroje za izdelovanje igel za pritiranje spodnjih podplatov, čevljarске stroje sploh. Vse to so izdelki samo prvovrstnih, solidnih tovarn.

V KAZINI BLED

se vrši v soboto dne 4. t. m. zvečer OTVORITVENI KONCERT svetovno znane kapele »HERSE«

— Pogorel je 2. t. m. ob 1 ponoči hlev gosp. Kemerja Franca, gostilničarja v Jurklostru. Edino kravo in nekaj kokoši je rešil g. Marguč, ki stanuje v hiši. Ogenj je prvi opazil nočni čuvaj v tovarni lesnih izdelkov in na to poklical domače, da so rešili vse živino. Hlev je pogorel do tal, četudi teče mimo potok Gračnica, ker ni bilo gasilcev. Kako je nastal ogenj, ni znano. Gasilno društvo bi bilo tu potrebno.

— Slovenski učitelji, št. 5—6 ima naslednjo vsebino: Slomšek — naš duhovni vrtnar. Etbis Boje. — Reforma ocenjevanja v osnovni šoli. Alfonz Kopriva. — Pisma podeželskemu učitelju. Po A. Heinenu priredi Boris Grad. — Čuvajmo našo zemljo! Vojteh Čuš. — Ocenjevanje učiteljstva. F. L. — Duhovne posledice delovne šole. Venceslav Winkler. — Quidquid agis, prudenter agas et respice finem. Ivan Hribški. — Književnost. — Obzorik.

— Arh. J. Mesar in arh. I. Spinčič: Stanovanje, Ljubljana 1931. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena v platno vezana Din 100. — Udobno stanovanje ni lepo samo tedaj, kadar mu je lepota prvi in glavni namen, marveč je mnogo lepše, kadar nam je udobno, domače, praktično. V stanovanju se zrcali naš značaj, naša osebnost, v stanovanju se kažejo naše napake in naše prednosti, tu nam ni mogoče prikriti ne naših napak, ne svojih vrlin. Knjiga bo nedvomno mnogo koristila ne samo tistim, ki si nameravajo postaviti lasten dom, ampak tudi tistim, ki že stanujejo v lastnem domu ali še celo pri tujih ljudeh.

— Prv vtis je najvažnejši. Lepi beli in z osvežujočo zobno pasto Chlorodont negovani zobje dajo vsakemu obrazu, poseben čar. Poskus vas bo prepričal. Tuba 8 Din.

— Pri pomanjkanju teka, nakislem pehanju, slabem želodcu, lenivi prebavi, zaprtju v črelih, vzdigovanju, motenju pri prebavi, izpuščajih, srbečici osvobodí naravna »Franz-Josef« grenčica tedi vseh nabranih gnilobnih strupov. Ze stari mojstri zdravilstva so spoznali, da je »Franz-Josef« voda popolnoma zanesljivo sredstvo za čiščenje črev. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in zadevnih trgovinah.

Naznanila

Ljubljana

Za člane Slovenskega kat. akad. starešinstva bo v nedeljo, dne 5. t. m. točno ob 7 skupna sv. maša z obhajilom v kongregacijski kapeli pri Sv. Jožefu. Vhod levo od glavnega oltarja. Pridite vsi! Predsednik.

»Dva bregova«, Leskovškovo dramo v 3 dejanjih vpripori dramatični odsek J.S.Z. drevi ob 20 v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Prebitek igre je namenjen za brezposelne delavce.

V nedeljo, dne 5. junija se vrši v gostilni Novi svet v Ljubljani na Gosposvetški cesti 1, veliko zborovanje društva Zivalce ob 9 dopoldne. Člani in ljubitelji vljudno vabljani.

Na pismena vprašanja glede društva Zivalca, sporočamo, da je to društvo popolnoma samostojno in ima svojo pisarno v Ljubljani, Sv. Petra cesti 60 in ni istovetno z odseki perutinarstva in kuncereje Kmetijske družbe.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.

Začetek ob 20.

Sobota, 4. junija: LEDA. Red B.

Nedelja, 5. junija: Zaprt.

Ponedeljek, 6. junija: Produkcija operne šole drž. konservatorija.

Torek, 7. junija: Produkcija operne šole drž. konservatorija.

Opera.

Začetek ob 20.

Sobota, 4. junija: TURANDOT. Red A.

Nedelja, 5. junija: »DEZELA SMEHLJAJA«. Izven.

Znizane cene.

Ponedeljek, 6. junija: Zaprt.

Stanje Narodne banke

Najnovejši izkaz Narodne banke za 31. maj 1932 izkazuje v primeri s 22. majem te-le najvažnejše spremembe: V podlogi je zlato naraslo za 0.2 na 1763.4 milij. Din, valute za 1.0 na 3.55 milij. Din, dočim so se devize zmanjšale za 3.95 na 240.9 milij. Din, tako da je skupna podloga padla za 2.8 na 2007.9 milij. Din. Tudi devize, ki se ne štejejo v podlogo, so padle za 1.1 na 81.4 milij. Din.

Posojila, ki so doslej stalno naraščala, so se deloma zmanjšala. Eskont je zaradi delnih zmanjšanj padel za 4.45 na 1985.04 milij. Din, lombard pa je še nadalje narasel, in sicer za 1.8 na 360.7 milij. Din. Zaradi izdanih obresti za blagajniške zapise so prejšnji predjudni državi narasli na 1804.8 milij. Din. Med pasivi je obtok bankovcev narasel za 36.95 na 4941.5 milij. Din. Nasprotno so se obveznosti po vidu zmanjšale za

45.2 na 617.3 milij. Din. Vendar je gibanje neto: državne terjatve so padle za 21.3 na 10.4 milij. Din, ravno tako račun državnih gospodarskih podjetij za 76.5 na 31.7 milij. Din. Važno je pa zabeležiti, da so vloge na žiro račune narasle za 52.7 na 375.2 milij. Din. To dejstvo je v veliki meri pripisovati temu, da banke nalagajo na žiro računih ona plačila za račun inozemstva, ki prihajajo na vezane račune. Obveznosti z rokom so narasle zaradi izdanih novih blagajniških zapisov za 16.75 na 1340.0 milij. Din. Skupno znašajo obtok in obveznosti po vidu 5558.8 milij. Din, kar pomeni v primeri s prejšnjim stanjem zmanjšanje za 8.2 milij. Din. Zaradi tega se je odstotek kritja malo povečal in znaša sedaj skupno kritje 36.12% (36.11%), samo zlato kritje pa 31.72% (31.67%).

Živina

Mariborski svinski sejem dne 3. junija. Pripeljanih je bilo 288 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prasiči 5—6 tednov stari 55—80 Din, 7—8 tednov stari 100—150 Din, 3—4 mesece stari 190 do 250 Din, 5—7 mesecev stari 300—350 Din, 8 do 10 mesecev stari 440—480 Din, eno leto stari 500—560 Din. Kilogram žive teže je veljal 6—6.50 Din, kilogram mrtve teže 9—10.50. Prodanih je bilo 174 komadov.

Hmelj

Savinjska dolina. Hmeljska rastlina prav do bro in hitro napreduje ter je v nekaterih nasadih že dosegla 1½—3 m višine. Deloma se sedaj prvič, deloma pa tudi že drugič privezuje. V nekaterih legah so se pojavili bolhači in stenice ter povzročile nekaj škode, vendar pa se je zadnji čas vreme precej ohladilo in preprečilo nadaljnje širjenje teh škodljivcev. — Glede kupčije nič posebnega. Letnik 1931 je skoraj razprodan, pač pa je nekoliko zanimanja za predprodajo letnika 1932. — (Slovenski hmeljar.)

Št. Jernej

Na posledica jetike je umrl v Ogulinu bivši tukajšnji zobozdravnik, Dalmatinec, Josip Kessler. Umrl je bil po svojem burnem življenju poznau nalez. naokrog. Bodi Bog usmiljen in dobitljiv njegovi duši!

Vojni razpored za tukajšnjo občino se vrši v nedeljo 5. junija, najbrže na občinski »gmajni«.

Tržič

Preteklo nedeljo je pevski zbor »Planinkar« v Zg. Dolini nad Tržičem ponovno vpriporil spevoigro »Srce in denar« ter »Snubač«. Obakrat sta privedli gledalcev kar najbolj ugajali. Krasi so bili dvospevi, ki so pa pri ponovitvi vsled hude prehlajenosti glavne igralko žal morali odpasti. Vsi igralci so svoje vloge prav pohvalno izpeljali. — Vseled splošnega zanimanja se bosta spevoigri priredili za okolišane v prihodnji sezoni ob lepem vremenu še v tretjič.

Šah

20. aprila t. l. je umrl priljubljeni belgijski mojster Edgar Colle, po poklicu žurnalist. Rojen je bil 18. maja 1. 1897. Colleja vsi poznavalci šahovske igre visoko cenijo, ker je bil izreden šahovski talent in je z bogobolehnosti ni dosegel takih uspehov, kot bi jih sicer pri svoji nadarjenosti in volji mogel doseči. Kljub temu pa je Colle s svojo izredno borbenostjo in voljo večkrat pokazal, kaj je tičalo v njem. Prva mesta v turnirjih Meran 1925, Scarborough 1927, Hastings 1928-29 in Scarborough 1930 so zadostno pokazala njegovo znanje in moč. Od mladega, komaj 35 letnega mojstra je šahovski svet pričakoval še mnogo, toda prerogodna smrt je prekinila račune.

Zadnji Collejev turnir je bil lansko leto o boziču v Rotterdamu, kjer je dosegel drugo mesto za Laudanom in pred velemojstroma Dr. Tartakowerjem in Rubinsteinom. Iz tega turnirja prinašamo danes zadnjo Collejevo turnirsko partijo, v kateri je premagal velemojster Rubinstein.

Indijska.

Beli: A. Rubinstein, Črni: Colle: 1. d2—d4, Sg8—f6; 2. c2—c4, e7—e6; 3. Sb1—c3, Lf8—b4; 4. e2—e3, 0—0; 5. a2—a3. Boljšje je 5. Sg2, ker z zadnjo potezo beli izgublja čas ker je že vlekel e2—c3. Po 5. Sg2 pa bi bilo dobro a2—a3. 5. —, Lb4×c3+; 6. b2×c3, d7—d6; 7. Sg1—f3. Pričakovati bi bilo, da bo Rubinstein vlekel Ld3 in razvil konja na e2, da bi bila potem možna po potezi e4 podpora centra z f2—f3. 7. —, Dd8—e7. Črni pripravljaja e6—e5; 8. Lf1—d3, e6—e5; 9. Sf3—d2, e5—e4; črni se je s tem polastil v indijski igri najvažnejše točke e4 in dosegel boljše igrlo. 10. Ld3—b1, Le8—g4; 11. Dd1—c2, Jaso, da je f3 slabo, ker bi bel črni na e liniji premočen. 11. —, Lg4—f5; 12. 0—0. na f3 ali f4 bi sledilo e1f3! 13. Df5, De3+ in dobi 12. —, Lf5—g6; 13. Tf1—e1, Sb8—d7; 14. a3—a4, a7—a5; 15. Lb1—a2, Kg—h8. Pozicija kliče črnega k napadu na kraljevo krilo, katerega pripravljaja Colle zelo spretno. 16. Sd2—f1, Sf6—h8; 17. Ta1—b1, b7—b6; 18. De2—d1, Ta8—e8; 19. Tb1—b2, f7—f5; 20. Sf1—g3, Sg8—h6; 21. Te1—f1, De7—h4; 22. f2—f3, Beli se brani proti pretnji Sh6—g4; 22. —, Sd7—f6; 23. Sg3—e2, Lg6—h5; 24. Se2—f4, e4×f3; 25. g2×f3, g7—g5; 26. Sf4×h2, Sd4×h5; 27. La2—b1, g5—g4; 28. Tb2—g2, Tf8—g8; 29. f3×g4, Tg8×g4; 30. Tg2×g4, Pretila je podvojitve črnih stolpov na g liniji. 30. —, Sf6×g4; 31. Dd1—e2, Df5—g5; 32. De2—g2, Te8—g8; črni preti Sg4×e3! 33. Kg1—h1, Dg5—e7; 34. Dg2—h3, De7—g5; 35. Dh3—f3. Pretilo je mat v dveh potezah Sf2+! Tf2, Dg1 mat. Bolje bi bilo kriti mat z Dg3. 35. —, Dg5—h4; 36. Df3—g3, Dh4—f6; 37. Dg3—f3, Sg4×h2. S to žrtvijo črni odloči igrlo. 38. Kh1×h2, Sh6—94+ kralj mora sedaj na g linijo, ker sicer sledi Dh6+! 39. Kh2—g1, Sg4—e5+; 40. Df3—g2, Tg8×g2+; 41. Kg1×g2, Df6—g5+! Partija je za črnega dobljena in Colle konca zelo pricizno. 42. Kg2—f2, Dg5—h4+; 43. Kf2—e2, Dh4—g4+; 44. Ke2—e1, Se5—f3+; 45. Ke1—f2, h7—h5; 46. Lb1×f1, Sd4×f5; 47. Kf2—e2, h5—h4; 48. Tf1×f3, Df5—h5; 49. e3—e4, h4—h3; 50. Le1—f4, h3—h2; 51. Lf4×h2, Dh5×h2+ in beli se je po desetih potezah udal.

Na Slovaskem se bo od 12. do 30. junija vršil internacionalni mojsterski turnir, na katerem bodo igrali: Bogoljubov, Dr. Euwe, Flohr, Maroczy, Rubinstein, Spielmann, Dr. Vidmar in še pet domačih mojstrov.

Od 17. do 31. julija pa se bo vršil internacionalni mojsterski turnir v Bernu, Sodelovalo bo deset švicarjev in šest internacionalnih mojstrov poleg dr. Aljechina še Bogoljubov, Dr. Euwe, Flohr, Kalshdan, Sultan Khan in Bernsteina.

Junaki večnega ledu

Letošnje poletje pojde več mednarodnih ekspedicij na severni in na južni tečaj. Včasih so te ekspedicije hodile proti tečajem, da bi našle tisto točko, ki se imenuje tečaj. Junaki, ki so znali kljubovati vsem grozotam večnega ledu na severnem in južnem tečaju, so nekateri plačali svojo junaštvo s smrtjo, drugim pa se je posrečilo najti, kar so iskali. Sedanje ekspedicije v tečajne kraje se odpravljajo tja zato, da jih meteorološko, geološko in vsestransko znanstveno preiščejo in popisajo. Sredstva, ki so sedanjim ekspedicijam na razpolago, so tako izpopolnjena, da je uspeh mnogo bolj zagotovljen in drzno potovanje mnogo manj nevarno, kakor je bilo nekdanj. Spodobi se, da svet izve, kdo je prvi junak, ki je poskušal s skromnimi sredstvi priti v deželo večnega ledu in molka.

Zgodovina glede tega ni edina. Vendar pa se zdi, da gre slava Holandcu Viljemu Barentzu, ki je bil prvi človek, kateri je prišel z drznimi mornarji na obrežje polarnega morja, preiskal njegove skrivnosti ter tam prezimil med neznanjskimi mukami. Barentzovo ekspedicijo so denarno podprli bogati amsterdamski trgovci, ki so mu dali denarja, da je opremlil ladjo in z njo odplul iz Amsterdama 10. maja leta 1596. Ze 5. junija istega leta so drzni mornarji zagledali prvi led v Lednem morju. Barentz in njegovi junaki so se zelo začudili, ko so videli, da so to, kar se jim je daleč zdelo podobno labudom, v resnici ledene plošče. Južno od Spitzbergov blizu Medvedjega otoka se je Barentz s svojimi prijatelji izkrcal. Tu so ubili prvega belega medveda, kar se jim je le s težavo posrečilo. Po kratkem odpočitku so jadrili naprej ter se kmalu zasidrali na obrežju obširne zemlje, ki so jo imeli za Grönlandijo. Ker so hribi na tej zemlji imeli koničaste (špičaste) vrhove, so jo imenovali Spitzbergi. Dne 11. junija so že bili v vodovju pri rtu Canin, 5 dni kasneje so dosegli zapadno obrežje zemlje, ki se imenuje Willoughby. Končno so prišli do Oranžnih otokov. Tu so morali pluti v zaliv, kjer pa jih je led kmalu popolnoma uklenil. Med silnim snežnim metežem so

se začeli okrog ladje grmaditi skladi ledenih plošč, tako, da je lesovje v ladijskem trupu kar pokalo in škripalo. Vsak hip se je bilo bati, da bo ledovje strlo ladjo v tisoče koscev. Zaradi tega so mornarji sklenili prenesti z ladje ves živež, smodnik, svinec in najpotrebnejše instrumente. Na suhem so zgradili kočo, da bi se tako branili mraza in divjih zverí. Kmalu pa so izprevideli, da bo treba na tem kraju tudi prezimiti. Zato so začeli graditi malo hišo. Še noben Evropejec ni pred njimi prezimoval v teh krajih. Sredi tega otrplega, nepremičnega morja, sredi večnega ledu!

Nepopisne so bile muke, ki so jih prestali Barentz in njegovih 16 holandskih mornarjev. Dne 21. oktobra so hišo srečno popolnoma dokončali. Na strehi so napravili dimnik, v izbi je na steni visela stenska ura, ob straneh so stale postelje, v posebnem kotu so napravili kopalnico. Kmalu je začelo snežiti, in snežilo je, da je sneg skoraj kmalu zasul vso hišo. Če so hoteli priti na prosto, so morali z lopatami sproiti odkidati sneg. Noč za nočjo so slišali teleti in skakati po strehi medvede in lisice, ki so poskušali razkrti streho in priti v hišo. Med prezimovanjem sta umrla dva mornarja, ki so ju zakopali kar v sneg. Bilo je nemogoče v trdo zamrznjeni zemlji izkopati jima grob.

Končno je napočil mesec junij in z njim je prišel čas osvoboditve. Holanci so zapustili hišo, katera jim je nudila streho in varstvo v teh strašnih mesecih. Barentz je v hiši pustil svoje zapiske, ki jih je bil vtaknil v usnjeno torbo, ter nato hišo skrbno zaklenil. Ko so se vračali domov in so bili že blizu svoje holandske domovine, je Barentz na krovu svoje ladje nenadno umrl.

Šele leta 1871, ko je preteklo že skoro 80 let od tistih dob, je norveški kapitan Carlsen odkril Barentzov zaliv in njegovo hišo. Bila je še vedno tako snažna in dobro ohranjena, kakor bi jo bili holandski junaki zgradili šele včeraj. V hiši je našel Carlsen tudi zapiske, ki jih je bil tam pred 300 leti pustil junaški Barentz.

Z bojiska verskih bojev v Indiji. Mohamedanci sov Bombayu uničevali trgovine Hindujev ter jih zažigali. Niti policija ni bila kos strašni sovražnosti med obema verstvoma.

Lakota na Kitajskem

Iz kraja Pengpu v provinci Anhvaj na Kitajskem poročajo:

Morda se Evropejcem, ki sami trpe v sedanjih časih, ne bo zdelo zanimivo poročati o lakoti na Kitajskem. Vendar je ta kitajska lakota strašna, kar dokazujejo dogodki, ki so se zadnje dni dogajali v katoliškem misijonskem vikariatu Pengpu. Tukaj vsak dan mnogo ljudi umira od lakote. Ubogo prebivalstvo je vse, kar mu je količkarj more služiti za hrano: drevesno listje, vsa mogoča zelišča, samo da niso strupena. Prav srečen je tisti, kdor more med to zelenje pomešati peščico sladkorja ali riža. Celo ostanke žita, ki ga navadno pokladajo živini, sedaj jedo ljudje. Zaradi tega je domača živina strašno shujšala. Ko zmanjka vsega, pojedjo sestradani reveži še svojo sestradano živino. Tako je dežela sedaj v skoro ob vso domačo žival. Lakota pa traja dalje. Podobne so razmere tudi v vikarijatu Laohokov, kjer jih vsak dan na tucete umrje od lakote.

Zaloigra v vodnjaku

Iz Linca poročajo: Dne 1. junija se je v vasi Absberg na Zgornjem Avstrijskem zgodila strašna nesreča. 27 let stari vodnjakarski pomočnik Karel Fenzl je moral zlesti v vodnjak, da ga popravi. Predno se je spustil v globočino, se je hotel prepričati, ali so v vodnjaku strupeni plini. Zato je vrgel v globočino goreč papir, ki pa je ugasnil že v globočini 6 metrov. To je bilo zadostno opozorilo, da je smrtno nevarno spuščati se v globočino, dokler strupeni plini niso odstranjeni ali pa dokler ne dobijo plinske maske. Vkljub temu pa je Fenzl začel lesti v globočino. Komaj pa je pripeljal po vrvi kakih 6 m globoko, se je onesvestil, izpuštil vrv in padel v 20 m globok vodnjak. Nihče ni opazil nesreče mladega fanta. Šele čez dalj časa so domači ugotovili, da ga ni. Začeli so ga iskati in zagledali njegovo truplo pod vodo v vodnjaku. Ker ni bilo pri roki nobenih pripomočkov, da bi nesrečnega rešili, so morali počakati, da so prihiteli reševalci iz Linca. Šele tem se je posrečilo po dolgem trudu spraviti truplo že mrtvega Fenzla na dan. Zdravnik je ugotovil, da se Fenzl ni niti zadušil od plinov, niti se pri padcu ubil, ampak da je na dnu vodnjaka utonil po strašni in brezuspešni oorbí z vodnimi rastlinami in vodo, ko si je prizadeval po gladkih in spolzkih stenah splezati ven in se rešiti.

Zbirka 1 in pol milijona metuljev

Na Angleškem je pred kratkim umrl James John Joicey, ki so ga imenovali kralja metuljev. Edina strast tega zelo bogatega moža je bila, loviti metulje, jih naravnost umetniško pripraviti in jih shraniti v svoji ogromni zbirki, katera je napolnjevala več velikih dvoran. Le ena zbirka na svetu ima še več metuljev. James John Joicey jih je imel v svoji zbirki poldrug milijon. Da jih je dobil, je skoro vsako leto potoval po širnih morjih, po Avstraliji, Južni Ameriki, srednji Afriki in po Kitajskem. Za to svojo strast je vsako leto žrtvoval 10.000 angleških funtov, to je v našem denarju čez 2.500.000 Din. Ta svoj sport je Joicey gojil neutrudno 40 let. Kajpada prva leta ni izdal toliko, kakor kasneje. Drag je postal sport posebno potem, ko je začel iskati posebne vrste metuljev. V ta namen, da pridobi posebne redke in

Rešena se ponesrečila. Kakor smo poročali, sta se dva potnika, ki sta srečno ušla katastrofi, katera je zadela parnik »Georges Philippart«, ubila, ko sta se z letalom iz Brindisija peljala proti Franciji. Letalo je vodil pilot Goulette (zgoraj na levi). Zaradi gostih oblakov je v Italiji zadelo letalo v 200 metrov visok skalnat grič in se razbilo. Vsi potniki so bili ubiti.

lepe vrste metuljev, je organiziral cele ekspedicije. Tako ima v svoji zbirki en sam komad metulja, ki ga učenjaki imenujejo »Charaxes four-nierae« in ki živi le ob zgornjem toku reke Kongo. Doslej so ujeli samo dva komada tega redkega metulja. Joicey ga je ujel šele aprila lanskega leta. Z njim pa je tudi zaključil svoje zbiranje. Letos ga ni več med živimi. Zbirko cenijo na 50 tisoč funtov, v našem denarju kakih 12.000.000 dinarjev. To dragocenost je »kralj metuljev« zapustil langleskemu narodu.

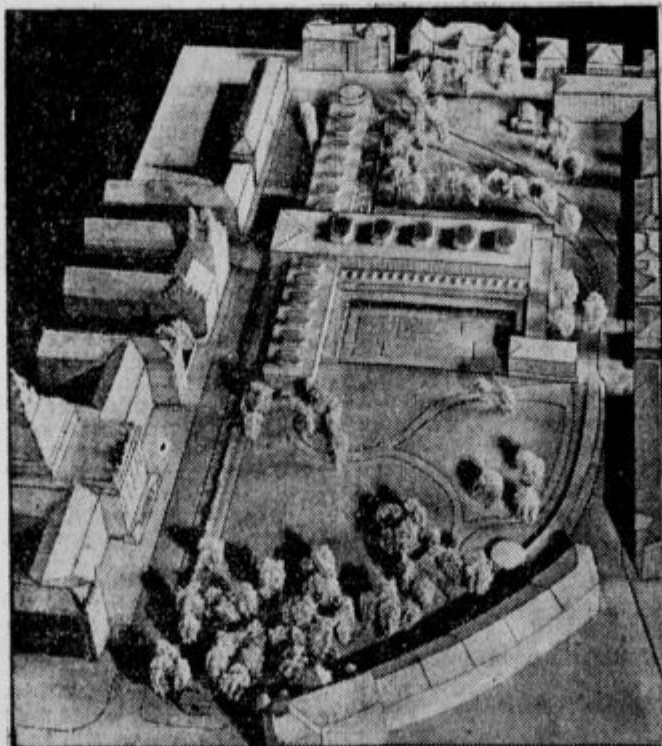
Konj od strahu osivel

Večkrat se zgodi, da ljudje v hudi grozi ali smrtni nevarnosti osive. Sedaj nam pa poročajo listi z Angleškega, da je tam plemenit konj osivel od prestanega strahu.

V kraju Wrexham v angleški grofiji Denbighshire se je na prostornem travniku mirno pasel plemenit konj angleškega veleposestnika in lorda Alfreda Mackalpina, ki ima tu svojo žrebčarno. Naenkrat pa je privozilo nad travnikom letalo, s katerim se je eden gospodarjev prijateljev pripeljal na obisk. Kakor hitro je konj od daleč začutil letalo, je postal nemiren in je v divjem diru začel begati po travniku. Nesreča pa je hotela, da je preplašena žival dirjala v isti smeri, v kateri je letelo letalo. Tako je letalo prihajalo od groze pobesneli živali vedno bliže in vedno nižje nad njo. Končno je letalo srečno pristalo, konj pa je dirjal naprej in se končno pomiril, ko ni več čutil za seboj dozdevnega sovražnika. Silno so se začudili drugi dan konjarji, posebno pa lordova hčerka, ki je prišla obiskat lepo žival v hlev in videla, da je včeraj črna konjska griva postala siva in da so tudi v repu celi kosmi bele žime. Zaradi groze, ki jo je prejšnji dan prestala, je uboga žival osivela. Pri tej priliki poročajo listi, da se je nekaj podobnega pred nekaj leti zgodilo na Francoskem. Otroci so vjeli črnega kosa in ga mečkali po rokah. Pri tem so mu izpulili tudi nekaj perja. Od bolečin in strahu je kos dobil belo-sivo perje.

Nov planet je odkril heidelberški astronom Reismuth. Novi planet se približa zemlji na 7 milijonov kilometrov.

Nova »Steklena palača« v Monakovem. Slavna monakovska »Glaspalast« — Steklена palača je lani pogorela in v njej dragocene umetnine najslavnejših slikarjev. Prof. Abel je izdelal načrt za novo palačo.

Maščevanje razbojnikov

Iz Bukarešte poročajo: V rumunski občini Straua je živel židovski branjevec Leib, ki si je nakopal sovraštvo razbojnikov zaradi tega, ker je v neki sodnijski razpravi proti človeku, kateri je skrival naropano blago, izpovedal za obdolženca neugodno. Dne 1. junija ponoči so razbojniki napadli Leibovo hišo. Vso družino so signali v čumnavo, kjer so jo ustrahovali s hudimi grožnjami. Med tem pa so drugi razbojniki skoro popolnoma izpraznili vso hišo od kleti do podstrešja. Cesar niso mogli vzeti s seboj, so uničili, celo pohištvo so razbili. Pred hišo se je med tem nabralo mnogo ljudi, od katerih pa nihče ni imel poguma, ne volje nastopiti proti razbojnikom, ki so bili oboroženi do zob. Končno so razbojniki odnesli naropano blago v velikih vrečah sredi čakajoče množice, katero so ustrahovali z napetimi samokresi.

Ko so po odhodu roparjev ljudje vdrli v Leibovo hišo, so v nekem kotu našli mrtvo branjevečovo truplo. Najprej so mislili, da so ga ubili razbojniki. Poklicani zdravnik pa je ugotovil, da je nesrečnega žida zadela kap od prestanega strahu.

En milijon kilometrov po zraku je preletel nemški kapitan Karl Noack (na levi). Zraven njega je njegov mojster Stum.

„Križ - znamenje praznoverja“

V severnem delu Berlina leži pokopališče tako zvane »Svobodno verske občine«. Ze pred 30 leti se je zgodilo, da je ta občina dala nad vhodom na pokopališče nabiti napis: »Imejte se dobro v življenju — saj po smrti ni nič, ni več življenja.« Tedaj je morala nastopiti policija, da so ta napis odstranili.

Župnik katoliške berlinske fare sv. Neže, Jurij Schubert, je šel nekega dne na izprehod ter si ogledoval pokopališče. Ker je gospod prepotoval že več dežel in se povsod najbolj zanimal za pokopališča, se je odločil iz kulturno historičnih ozirov ogledati si tudi to pokopališče »Svobodno verske občine«. Ves ogorčen je bral na dveh grobovih tablico z napisom: »Prepovedujemo polagati na grob križe ali druge znake verskega praznoverja.« Jasno je bilo, da je »Svobodni verski občini« križ znak praznoverja. Zato je župnik to zadevo sporočil »Katoliški akciji« v Berlinu, katera je to naznanila sodišču. Zadnji teden maja se je vršila obravnava proti predsedniku »Svobodne verske občine« v Berlinu. Mož se piše Blum in je po poklicu mestni mladinski (!) oskrbnik.

Sodniku je pripovedoval ta Blum, da je njegova občina skupina odpadnikov od katoliške cerkve. Nekaj časa se je ta skupina še držala nekaterih obredov, pozneje pa so vse skupaj vrgli čez krov.

Sodnik: »Ali verska nestrpnost ni v protislovju z vašo »svobodno vero«? — Blum: »Naši občani nimajo z vero nobene vezi več. Sprejememo le take, ki so brez vsakršne vere.« — Sodnik: »Kaj je potemtakem vaša vera?« — Blum: »Verujemo le v dobro, katero je v človeku.« — Sodnik: »Ali ni tudi to prazna vera?«

Po tem in takem uvodu je sodišče Bluma obsodilo na en teden zapore, ki se spremeni v sto mark globe, ker je žalil krščanski verski čut. Kazen je sicer izredno malenkostna, vendar je obravnava pokazala satansko mržnjo, ki se organizira proti križu! Ne le v Berlinu — še marsikje! Le firma take organizacije nosi povsod družavno barvo!